

Slovenski verniki so s tržaškim škofom Ravignanijem proslavili veliki šmaren in sv. Roka

6

Nabrežina: vrhunec praznovanj ob godu zavetnika sv. Roka

7

V Sočo pri Kanalu poletel tudi češki Superman

13

Poslovil se je Tržačan Tullio Kezich, starosta filmskih kritikov

20

Primorski dnevnik

TOREK, 18. AVGUSTA 2009

št. 194 (19.593) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Zakaj ne verjamemo zaščititi narečij

SANDOR TENCE

S pravno zaščito narečij in lokalnih govoric Slovenci v Italiji nimamo dobrih izkušenj, prej nasprotno. Vsakič ko so v Benečiji ali Reziji postavili zahtevo po zaščiti dialektov, se je za tem skrival takšen ali drugačen politični poskus, da bi omejili pravice Slovencev in slovenskega jezika, čeprav v narečnih oblikah. Podobno se je dogajalo in se še dogaja na Tržaškem z zaščito tržaškega narečja.

Zaščita narečij ima torej za nas v glavnem negativen prizvok. Zadeva bi si zaslužila drugačno pozornost in čisto drugačen pristop, od tistega (izrazito političnega), za katerega se je odločila Severna liga. Poučna so dogajanja, ki so spremljala obravnavo deželnega zaščitnega zakona za Slovence, ko so predstavniki desnice (zlasti Forza Italia) ne samo izkoriščali »proteste« sku-pine Rezijanov, ampak tudi skušali vsiliti zakonodajalcu neko slovansko narečje »po našim«, ki ne obstaja. Obstajajo številna slovenska narečja, ki jih je treba zaščititi in ovrednotiti, a v sklopu slovenskega jezika, kar se je potem tudi zgodilo.

Zanimivo, da so vprašanje narečij v zvezi s Slovenci v naši deželi doslej v glavnem postavljali zastopniki Berlusconi-jeve stranke. Ligaši so bili glede tega še kar previdni, z izjemo predsednika videmske pokrajinskega uprave Fontaninija, ki se je večkrat odkrito zavzel za pravno ločitev Beneških Slovencev od Slovencev na Tržaškem in Goriškem.

ITALIJA - Bossi o državni himni, narečjih in »plačnih kletkah«

Severna liga vse bolj pogojuje Berlusconi

V nedeljo napad, včeraj pa bolj spravljivi toni

ŠPORT - 12. svetovno prvenstvo v atletiki

Prvo zlato za Slovenijo

V metu kladiva jo je z izidom 80,84 m osvojil olimpijski prvak Primož Kozmus

BERLIN - Slovenski atlet Primož Kozmus je v metu kladiva, po zmagi na lanskim olimpijskih igrah v Pekingu, včeraj v Berlinu osvojil tudi naslov svetovnega prvaka.

To je šele tretja medalja za slovensko atletiko na dosedanjih SP in prva zlata; Kozmus je bil srebrn v Osaki leta 2007, Gregor Cankar pa bronast v skoku v daljino v špan-

ski Seville leta 1999. Kozmus je bil včeraj edini, ki je z metom dvakrat presežal mejo 80 metrov, zmagal pa je z izidom 80,84 m.

Na 16. strani

MILAN - Prej napad na državno himno, potem pa vsa krivda novinarjem, češ da so napačno tolmačili njegove besede. Minister za reforme in vodja Severne lige Umberto Bossi je v spet glasno nedeljo zahteval zakon o zaščiti narečij in ukinitve Mameljeve himne, potem pa si je premislil in govoril v bolj spravljivih tonih. Dejstvo je, da Liga vse bolj pogojuje desno sredino in vlado Silvia Berlusconi-ja.

Bivši predsednik republike Carlo Azeglio Ciampi je prepričan, da smo priča tihemu poskusu odcepitve dela severa od juga Italije.

Na 5. strani

NSKS vložil ovadbo zaradi Dörflerja

Na 2. strani

Pri poskusu ropu v Mehiki umorili Openca

Na 6. strani

V goriškem zaporu prenatrpane celice

Na 12. strani

Goriška pokrajina vse bolj športna

Na 12. strani

Planinca iz Sovodenj rešili s helikopterjem

Na 13. strani

ŠPORT - Mladinsko EP v razredu 470

Čupina jadralca osvojila 3. mesto

Kuga +

Popravljamo avtomobile in avtodome vseh znamk
Meritve emisij izpušnih plinov motorjev (t.i. Bollino Blu)

ENZO POOBLAŠČENA FORD DELAVNICA
Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. in fax 040 214618
enzo.carli@autofficinaenzo.com - www.autofficinaenzo.com

Obutve elegantne in športne, torbice Roccobarocco

Izkoristite zadnje dneve promocijske prodaje!

od 10 do 80% popusta

trst - korzo saba, 26
tel./fax 040 636038

CELOVEC - Po ustavitvi preiskave proti deželnemu glavarju

NSKS zaradi Dörflerja vložil ovadbo zaradi suma korupcije

Narodni svet zahteval tudi obnovo postopka proti glavarju - Zeleni vložili ponovno ovadbo

CELOVEC - Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) je pri posebnem tožilstvu na Dunaju vložil ovadbo zaradi suma korupcije, ker je tožilstvo ustavilo preiskave zoper deželnega glavarja avstrijske Koroške Gerharda Dörflerja zaradi suma zlorabe uradnega položaja pri dvojezičnih tablah. NSKS je obenem vložil zahtevek za nadaljevanje postopka proti Dörflerju.

Kot smo podrobno že poročali, je avstrijski tednik Falter začel pretekli teden objavljati dokumente, ki naj bi dokazovali hude nepravilnosti v avstrijskem sodstvu pri politično perečih postopkih. Prvi objavljeni primer prikazuje razloge za ukinitve preiskav proti deželnemu glavarju avstrijske Koroške Dörflerju, ki ga je NSKS leta 2006 zaradi prestavljanja krajevnih tabel in neuresničevanja odločb ustavnega sodišča o dvojezični topografiji ovdil zaradi suma zlorabe uradnega položaja.

Kot razkrivajo v Falterju objavljeni dokumenti, so preiskave proti Dörflerju med drugim ukinili z utemeljitvi-

KAREL SMOLLE

jo, češ da nima nobene pravne izobrazbe in da je brez pomisleka upošteval mnenje svojega tedanjega "mentorja", umrlega deželnega glavarja Jörga Haiderja.

Kot je včeraj na novinarski konferenci ocenil predsednik NSKS Karel Smolle, gre za očiten primer korupcije, saj naj bi se državno tožilstvo s takimi utemeljitvami za ukinitve postopka "politično vmešalo". Obravnavana zadeva tako niti ni prišla do neodvisnega sodnika, poudarja Smolle.

RUDI VOUK

Ker obstaja sum, da so na državnem tožilstvu politično ukrepali v korist Dörflerja, Haiderja, proti kateremu je bil sicer postopek ustavljen samodejno zaradi njegove smrti, ter v korist Zavezništva za prihodnost Avstrije (BZÖ), je NSKS pri posebnem državnem tožilstvu za boj proti korupciji na Dunaju vložil ovadbo zoper osumljene odgovorne na državnem tožilstvu v Celovcu ter na ministrstvu za pravosodje na Dunaju.

Podpredsednik NSKS Rudi Vouk je včeraj odločno zavrnil trditve av-

strijske pravosodne ministrice Claudie Bandion-Ortner, da je bil postopek zoper Dörflerja ustavljen, ker z njegovem ukrepanjem proti postavitvi dvojezičnih krajevnih tabel ni "nastala nikakršna škoda" in da ni bila kršena "nobena subjektivna pravica pripadnikov narodne skupnosti." "Mar ustavni red in manjšinske pravice niso nikakršno dobro?" se je vprašal Vouk in poudaril, da je ustavno sodišče medtem izdalo že 18 odločb o dvojezičnih krajevnih tablah. "Še nobena od njih ni bila uresničena in v drugi avstrijski republiki doslej ni bilo niti ene same sankcije za kršitev manjšinskih pravic," je bil jasen Vouk.

NSKS je vložil še zahtevek za nadaljevanje preiskav zaradi suma, da je Dörfler pri neuresničevanju odločb ustavnega sodišča o dvojezičnih krajevnih tablah zlorabil uradni položaj. Narodni svet je včeraj predstavljal tudi izjavo proti načrtovani razstavi v spomin umrlega deželnega glavarja Haiderja, ki jo nameravajo odpreti ob prvi obletnici Haiderjeve smrti 11. oktobra v nekdanjem bunkerju pod Križno goro v Celovcu, ki so ga za zaščito pred zračnimi napadi naredili nacisti.

S to razstavo naj bi BZÖ zlorabljal pokojnega in s tem postavljati spomenik hudo sporni osebi, deželnemu glavarju, ki je zapustil globoko zadolženo, socialno osiromašeno deželo, in ki je številnim ljudem prizadejal škodo in trajno škodoval ugledu dežele avstrijske Koroške in republike Avstrije.

Istočasno pa so Dörflerja zaradi prestavljanja krajevnih tabel v letu 2006 zaradi suma zlorabe uradnega položaja ponovno ovdali tudi Zeleni. Kot je v izjavi za javnost včeraj sporočil predstavnik Zelenih za manjšinska vprašanja Wolfgang Zinggl, v ovadbi zatrjujejo, da je Dörfler javno priznal, "da je v preteklosti vede in namenoma kršil veljavno ustavno pravo in odločbe ustavnega sodišča." Zato je po oceni Zinggla očitno, da je Dörfler s prestavljanjem krajevnih tabel in neuresničevanjem odločb ustavnega sodišča zlorabil uradni položaj, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

Zinggl je sicer tudi mnenja, da zahtevek NSKS za nadaljevanje postopka proti deželnemu glavarju avstrijske Koroške, ni najbolj primerno sredstvo za sprožitev vnovičnih preiskav. To se lahko po njegovem mnenju doseže le z novo ovadbo. Podoben dvom je sicer včeraj izrazil tudi podpredsednik NSKS Vouk.(STA)

Na Hrvaškem preučili črno skrinjico iztirjenega vlaka

ZAGREB - Hrvaški strokovnjaki so po pregledu črne skrinjice vlaka, ki je iztiril 24. julija pri Splitu in terjal šest smrtnih žrtev in 55 ranjenih, ugotovili, da je v zadnjih nekaj minut pred nesrečo drvel s povprečno hitrostjo 99,5 kilometra na uro. Kot so dodali, so bile zavore popolnoma blokirane, kljub temu pa je vlak drvel z omenjeno hitrostjo. Točne hitrosti v trenutku, ko je vlak iztiril, niso mogli ugotoviti. Opozorili pa so, da tovrstni vlak lahko iztiri le pri hitrosti najmanj 130 kilometrov na uro.

Kot kažejo podatki, je strojevodja na 298. kilometru železniške proge od Zagreba proti Splitu zmanjšal hitrost na 24 kilometrov na uro, nato pa so kolese zablokirala, a je vlak še naprej drsel po tračnicah. Štiri minute kasneje je iztiril, strokovnjaki pa so ugotovili, da je vlak nenadzorovano v treh minutah in 46 sekundah prevozil šest kilometrov in 245 metrov s povprečno hitrostjo 99,5 kilometra na uro.

Zdaj je nedvomno dokazano, da je za nesrečo krivo protipožarno sredstvo retardant, ki so ga pred nesrečo nanesli na progo. Strokovnjaki so prejšnji teden tudi objavili, da je bil vlak tehnično brezhiben.

Na slovenskih cestah minuli teden trije mrtvi

LJUBLJANA - V minulem tednu se je na slovenskih cestah zgodilo 141 prometnih nesreč, v katerih so umrle tri osebe, 196 pa se jih je poškodovalo. Tekom zadnjega konca tedna je v devetih prometnih nesrečah umrla ena oseba, poškodovalo pa se jih je 20. Najpogostejši vzrok prometnih nesreč je bila neprilagojena hitrost. Letos je na slovenskih cestah umrlo že 110 oseb, v enakem obdobju lani pa 130.

Hrvaški gorski reševalci na Velebitu našli množično grobišče

ZADAR - Delavci hrvaške gorške reševalne službe so med akcijo reševanja dveh kozličkov, ki sta padla v jamo na Velebitu, odkrili množično grobišče, so v soboto poročali hrvaški mediji. V 30 metrov globoki jami blizu vasice Pečice nedaleč od kraja Obrovec so reševalci odkrili kup človeških okostij. Kot je poročal hrvaški spletni portal Index.hr, gre po predvidevanjih za posmrtno ostanke ubitih med ali po drugi svetovni vojni. Hrvaški gorski reševalci so o odkritju obvestili policijo in preiskovalnega sodnika, ki bo izvedel nadaljnja preiskovalna dela. Zadrška policijska uprava za zdaj ni objavila drugih podatkov o jami.

SLOVENIJA - Avgustovska anketa dnevnika Delo

Če bi bile volitve v nedeljo, bi SDS prepričljivo premagala SD

LJUBLJANA - Če bi bile parlamentarne volitve to nedeljo, bi zagotovo zmagala opozicijska SDS, kaže avgustovska anketa Dela. Gre za trend, ki se je v prid SDS obrnil junija letos, kajti dotlej je od lanskih volitev primat na lestvicah anket ohranjala vladajoča SD. Tokratna razlika je največja doslej, saj znaša slabih deset odstotnih točk, kaže anketa Dela.

Na vprašanje ankete Dela, ki je naključno izbrane prebivalce spraševala, katero stranko bi volili, jih je 25,3 odstotka odgovorilo, da bi podprli SDS. Za SD se jih je odločilo 15,6 odstotka, takoj za največjo vladno stranko pa bi podprli opozicijsko SNS s 6,1 odstotka. Sodelujoči v anketi so na četrto mesto uvrstili LDS s 4,5 odstotka glasov, iz vladnega četverčka pa ji sledita stranka Zares s 3,6 odstotka in Desus z 1,7 odstotka. Opozicijska SLS bi prejela 1,9 odstotka podpore.

Avgustovska anketa je med anketiranci zaznala tudi navzočnost zu-

najparlamentarne NSi, a ji je izreklo podporo samo odstotek vprašanih. Delež vprašanih, ki se je zatekel k odgovoru "ne vem" ali "podprl ne bi nobene", je dosegel najvišjo letošnjo vrednost, saj znaša kar 40,5 odstotka. Prejšnji mesec je bil delež takšnih odgovorov 37,8 odstotka, januarja letos pa le 27,4 odstotka.

Vlada in državni zbor sta v novem, še ne leto dni starem mandatu vladajoče koalicije SD, Zares, Desus in LDS prejela najnižjo oceno doslej. Anketiranci so vladi podelili srednjo oceno 2,74 in državnemu zboru 2,70. Podpora vladi je od januarja, ko jo je z oceno pozitivno ocenjevalo dobrih 54 odstotkov, vztrajno padala in je tokrat prvič pod 30 odstotki. Avgustovska ocena dela vlade je na ravni lanskega julija in junija, ko je bila na oblasti še vlada Janeza Janše; na septembrskih volitvah je nato izgubila volitve.

Na lestvici priljubljenosti politikov še naprej vodi predsednik repu-

blike Danilo Türk, kljub rahlemu padcu povprečne ocene z julijskih 3,77 na 3,74 odstotka. Drugo mesto zanesljivo ohranja predsednik vlade Borut Pahor, ki se je v tem mesecu glede na julij popravil: z ocene 3,39 je skočil na 3,43.

Vse bolj priljubljen je Zmago Jelinčič, ki zmanjšuje zaostanek za Pahorjem, glede na julij se je tokrat popravil tudi minister za gospodarstvo Matej Lahovnik. Oceno so popravili tudi Janez Janša, Zoran Janković, Gregor Virant in Lojze Peterle. Ministrska ekipa Ljubica Jelušič, Karl Erjavec in Katarina Kresal je bila avgusta v primerjavi z julijem nekoliko slabše ocenjena. Z lestvice barometra sta tokrat izpadla evropslanec Ivo Vajgl in mariborski župan Franc Kangler.

Telefonsko raziskavo je med 11. in 13. avgustom na reprezentativnem vzorcu 712 odraslih državljanov za Delo naredil Delo Stik, oddelek za tržne raziskave. (STA)

PLISKOVICA - Od nedelje dalje v Mladinskem hotelu

Ustvarjalne delavnice za osnovnošolce

Organizira jih Zveza slovenskih kulturnih društev - Otroci se bodo seznanili z različnimi tehnikami izražanja

PLISKOVICA - V nedeljo, 23. avgusta ob 17. uri se bodo v Mladinskem hotelu v Pliskovici pričele 11. poletne ustvarjalne delavnice za osnovnošolce v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev. Na programu bodo več-zvrstne delavnice, kjer se bodo otroci seznanili z različnimi tehnikami izražanja. Prvič se bodo srečali s tradicijo obdelave kraškega kamna in izdelovali predmete ob spretni roki kamnoseškega mojstra. Tokrat otrokom pripravljajo posebno preseenečenje v kuhinji, kjer bodo spoznali kulinariko kot dragoceno umetnost, ki jim bo približala pristno domačo hrano z avtorico svetovne knjižne uspešnice o zdravi kuhinji za otroke, gospo Emilijo Pavlič.

Rdeča nit celotnega dogajanja bo multimedijška delavnica, saj bodo otroci sami dokumentirali dogajanje z besedo in fotografskim aparatom ter objavljali prispevke. Delavnica bo potekala v sodelovanju s Primorskim dnevnikom in s Krožkom za mladinsko ustvarjalnost Galeb. Vodja kolonije bo Jana Pečar, za varnost in udobnost otrok pa bodo skrbeli poleg mentorjev še vzgojitelji in spremljevalci.

Vsak udeleženec se bo preizkusil v vsaki delavnici. Otroci bodo prijetno presenetili starše na zaključni prireditvi, ki bo v petek, 28. avgusta ob 17. uri. Prikazali bodo spretnosti in veščine, ki jih bodo osvojili v tednu ustvarjanja v Pliskovici (rsc).

Lanske Poletne
ustvarjalne
delavnice v
Rakovem Škocjanu
(arhiv ZSKD)

TURIZEM

Na Obali dober obisk za praznike

PORTOROŽ - V občini Piran so minuli konec tedna skupno zabeležili 17.276 nočitev oziroma štiri doberje več kakor v enakem obdobju lani. Nočitev domačih gostov je bilo minuli konec tedna za 27 odstotkov več, tujih pa za sedem odstotkov manj kot lansko leto, kažejo podatki turističnega združenja Portorož. V različnih namestitvenih zmogljivostih občine Piran so minuli konec tedna zabeležili 10.770 nočitev tujih in 6497 nočitev domačih gostov. V hotelih na območju piranske občine je bilo v tem času skupno zabeleženih 12.198 nočitev, kar je približno pet odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

V Hotelski verigi LifeClass je bilo zadnji vikend vseh šest portoroških hotelov polno zasedenih, zasedenost v prvi polovici avgusta pa je njihovih podatkih enaka zasedenosti v preteklem letu. V družbi Hoteli Bernardin so bili hoteli v avgustu 85-odstotno zasedeni, rezervacije za zadnji teden avgusta pa še potekajo.

Zadovoljni so tudi v občini Koper, kjer so bile hotelske zmogljivosti 95-odstotno zasedene.

SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ - Šolsko leto 2009/2010

Programa Ekstra in Multi: že znan koledar dejavnosti

Namenjena sta dijakom oz. študentom - Še nekaj dni časa za vpis

GORICA - Pri Slovenskem izobraževalnem konzorciju Slov.I.K. se pripravljajo na novo študijsko leto 2009/2010. Do 21. avgusta je čas za prijavo na obšolski program Ekstra, namenjen dijakom višjih srednjih šol, nekoliko pozneje, 15. septembra, pa zapade rok za vpis na multidisciplinarni program, namenjen univerzitetnim študentom.

Med poletjem sta bila za oba programa dokončno izdelana tudi koledarja dejavnosti. Program Ekstra, ki ga organizirata Slov.I.K. in Dijaški dom Simona Gregorčiča, bo stekel 7. septembra, torej nekaj dni pred začetkom pouka na slovenskih višjih srednjih šolah v Gorici. V ponedeljek, 7., in v torek, 8. septembra, bosta v jutranjih urah na vrsti spoznavni delavnici. V sredo, 9. septembra, na prvi dan pouka, pa je predviden popoldanski izlet v Ljubljano. V ponedeljek, 14. septembra, bo nato stekla redna dejavnost s kosilom v Dijaškem domu ter s popoldanskim študijem in druženjem v prostorih Slov.I.K.-a - pri študijskih dejavnostih bodo dijake spremljali tutorji z Univerze v Novi Gorici: »Prav tako se z univerzo pogovarjamo tudi o strokovni pomoči pri organizaciji drugih dejavnosti, ki so predvidene po programu, torej tečaja komunikacije v slovenskem in angleškem jeziku ter tečaja računalništva,« nam je povedala Kristina Knez, ravnateljica Dijaškega doma.

Multidisciplinarni program, namenjen univerzitetnim študentom, pa bo stekel šele oktobra, po septembrskih izpitnih rokih. Takoj na začetku bodo študenti prisluhnili 20-urnemu sklopu predmeta Poslovna etika, iz katerega bodo lahko opravili izpit na Gea Collegu in s tem pridobili kreditne točke, ki jih bodo nato uveljavili na matični univerzi: »Študenti, ki bodo letos obiskovali tretji letnik programa, pa se bodo lahko vključili v raziskovalni projekt Univerze v Novi Gorici,« je dodala Matejka Grgič, znanstvena direktorica Slov.I.K.-a.

V nadaljevanju objavljamo povzetek obeh razpisov. Celotno besedilo je objavljeno na spletni strani <http://www.slovik.org>, po en izvod je bil poslan na vse višje šole v slovenskem učnim jezikom v Italiji, za informacije pa je na razpolago e-nabiralnik info@slovik.org.

Program Ekstra: novost Dijaškega doma Simona Gregorčiča in Slov.I.K.-a

Razpis, namenjen bodočim dijakom 1. letnika višjih srednjih šol, je odprt do 21. avgusta

Ekstra je obšolski program, ki dijakom višjih srednjih šol ponuja možnost učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. Od dijakov, ki se vpišejo na program, se pričakujejo splošna razgledanost in kulturna osveščenost, zanimanje za aktualne teme, radovednost ter želja po osebni in študijski uveljavitvi.

Dejavnosti, ki so predvidene po programu, bodo potekale med šolskim letom od ponedeljka do petka v popoldanskem času med 14. in 18. uro. Od 14. do 15. ure bodo dijaki v Dijaškem domu, kjer bodo dobili topel obrok in imeli možnost rekreacije, od 15. do 18. ure pa bodo v prostorih Slov.I.K.-a, kjer bodo lahko sami ali v skupini študirali ob pomoči tutorjev. V tem času bodo imeli dijaki možnost prostega izhoda iz prostorov Slov.I.K.-a in KBcentra, kar jim bo omogočalo, da opravljajo še druge popoldanske dejavnosti. Tutorji bodo dijakom nudili osnovno strokovno pomoč in jih usmerjali pri študiju.

V redne dejavnosti so vključeni še krajši tečaji poslovne komunikacije v slovenskem in angleškem jeziku ter računalništva. Glede na želje in potrebe dijakov bodo lahko med letom organizirane še individualne ali skupinske inštruk-

Arhivski posnetek z enega od študijskih programov, ki ga je organiziral Slovik

BUMBACA

cije z različnih predmetnih področij, tečaji tujih jezikov s pripravo na mednarodne izpite, krožki s pripravo na tekmovanja in različne dejavnosti v času počitnic.

Na program se lahko vpišejo dijaki, ki so opravili osemletno izobraževanje na osnovnih in nižjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ter zaključni izpit na eni od nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji in ki so se vpisali na eno od višjih srednjih šol v slovenskem učnim jezikom v Italiji.

Za leto 2009/2010 je razpisanih osem vpisnih mest v prvem letniku programa. Kandidati morajo izpolnjenjo prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 21. avgusta. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov.I.K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA PROGRAM EKSTRA - 1. LETNIK. Vpisnina za leto 2009/2010 znaša 50 evrov, šolnina, ki krije vse redne dejavnosti, ki so predvidene po programu, pa 2.250 evrov (250 evrov mesečno za 9 mesecev). Razpisani sta dve štipendiji.

Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani <http://www.slovik.org>.

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast

Razpis, namenjen univerzitetnim študentom, je odprt do 15. septembra

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast je triletni ciklični obdiplomski študijski program. Vsak cikel traja po eno šolsko leto, celoten cikel programa se zaključi v treh letih. Organizirane oblike študijskega

dela, predvidene po programu, so predavanja, seminarji, delavnice, obiski podjetij in druge oblike dela. Te dejavnosti potekajo praviloma med študijskim letom ob sobotah zjutraj, v skupnem obsegu 60 ur. Poleg tega so po programu za leto 2009/2010 predvidene še dodatne in dopolnilne dejavnosti: tečaj poslovne komunikacije v slovenskem jeziku, tečaj poslovne komunikacije v angleškem jeziku in tečaj računalništva, ki potekajo praviloma med študijskim letom ob petkih popoldne, ter obiskovanje Discover management programa na IEDC-Poslovni šoli Bled (devet dni v mesecu juliju) in delovna praksa.

Na program se lahko vpišejo študenti, ki so opravili maturo na eni od višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji po letu 1999, še niso dopolnili 30. leta starosti in so vpisani na kateri koli univerzitetni (dodiplomski, magistrski ali doktorski) študij. Od študentov se pričakuje splošna razgledanost in kulturna osveščenost, zanimanje za aktualne teme, radovednost, želja po osebni in poklicni uveljavitvi.

Za leto 2009/2010 je razpisanih petnajst vpisnih mest v vseh treh letnikih programa. Kandidati morajo izpolnjenjo prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 15. septembra. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov.I.K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM - 1. LETNIK. Študenti, ki so že obiskovali Multidisciplinarni program, morajo do 15. septembra potrditi vpis v višji (2. ali 3.) letnik. Vpisnina za leto 2009/2010 znaša 150 evrov, stroške študija (šolnina bi sicer znašala 3.500 evrov) pa v celoti krije konzorcij.

Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani <http://www.slovik.org>.

SLOVENIJA - Žrtev prometne nesreče V Ljubljani pogreb Srečka Košute

LJUBLJANA - Na Žalah so se včeraj poslovlili od Srečka Košute, priznanega zdravnika, ki je bil po rodu iz Križa iz Dovanerjeve družine. Košuta je skupaj s prijateljico Katarino Srečkar umrl v začetku maja v prometni nesreči na primorski avtocesti med odcepoma Nanos in Senožeče, njegovo truplo in truplo prijateljice Katarine Srečkar pa so v globeli po avtocesto odkrili šele pred nekaj dnevi.

Od 89-letnega Košute so se na Žalah poslovili kolega dr. Boris Cibic ter predstavnik slovenskih zdravniških društev, ki so prehodili njegovo življenjsko in poklicno pot. Na pogrebu je bilo tudi kar nekaj Križanov, saj je pokojni - kljub temu, da je od mladih let živel v Ljubljani - ostal navezan na rodno vas. SKD Vesna in kriško vaško skupnost sta na žalni slovesnosti zastopala Niko Sirk in Igor Guštinčič. Pokojnikov sin Gor-

Pokojni Srečko Košuta

jan Košuta, priznani mednarodni violinist in glasbeni pedagog, ki ustvarja predvsem v Nemčiji, je svoj čas nastopil v Sirkovem domu v Križu, Srečko Košuta pa je kriškemu kulturnemu društvu daroval sliko domačega umetnika Alberta Sirka.

SLOV.I.K.
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

Doberdò e Savogna
Doberdob in Sovodnje

S K L A D
TRINKO
ASSOCIAZIONE

Sklad I Fondazione

DORČE SARDOČ

ONLUS

ISTRSKI ZORNI KOT

Veliki šmaren slavili povsod

MIRO KOCJAN

V istrski županji je bi sredi avgusta velik praznik. Številne so bile cerkvene slovesnosti ob prazniku Marijinega vnebovzvetja, nič koliko pa raznih priložnostnih glasbenih, dramskih in drugih predstav, pa tudi srečanj na prostem pri bogato obloženih mizah z raznim blagom na prodaj, pa tudi, kakor je že navada, s kulinaricnimi dobrotami. Pri tem so izstopale zlasti ribe vseh vrst. Vrsta predstav je bila namenjena tudi otrokom. Skratka to je bil praznik vseh, kakor naglašajo tudi časniki.

Po cerkvah so imeli obrede, ki so jih v glavnih mestih, v Pulju, v Poreču, na Reki in še kje, vodili najvišji domači prelati, opazno pa je bilo, da so okrasili tudi številne kapele in kapelice med posameznimi kraji. V nagovorih cerkvenih predstavnikov je letos izstopalo zlasti, da živimo v obdobju recesije, ki pa da ni samo gospodarska in finančna, marveč dobesedno človeška. Ergo, osrednji avgustovski praznik naj bo tudi spodbuda za spodobne, življenjsko prepotrebne človeške odnose.

Istrski časniki poudarjajo, da je železniški promet v Sloveniji žal očitno zaostal in da je treba poskrbeti tudi za razvoj prometa na tiri. Nekateri mediji omenjajo tudi vezi med Trstom in Koprom kot nekakšno glavno vez južnega dela Julijske krajine in Primorske, pri tem pa vnovič navajajo »aktualnost« železniške povezave, ki naj bi jo, če ne bo velikih odporov, uredili med Trstom in Koprom.

Na Cresu so bile slovesnosti namenjene Snežni materi božji, ki je zavetnica otoka. Praznik je že dolgo tradicionalen, saj so ga prvič priredili že, reci in piši, leta 1244, ko so se prvič srečali trgovci iz Reke. V letu 1839 pa je Franc Jožef prvi namenil Cresu tudi precejšnjo vsoto denarja. Zavetnico so imenovali Snežno, saj je na tem otoku menda okrog leta 1855 avgusta kar snežilo. Velja opozoriti, da je Cres znan pa izjemno blagi, čudoviti klimi.

Tudi v Istri so prek medijev spremljali priprave za zahtevna cestna dela na Rebernicah in za gradnjo dveh predorov. Občila, ki so sicer pogosto pisala tudi o tem, kako so se obotavljali z gradnjo, navajajo, da je nova cestna povezava dragocena seveda za Ljubljano, predvsem pa za vso severno Primorsko, na drugi strani pa za vso Furlanijo-Julijsko krajino, ki bo s tem pridobila neposredno vez s Slovenijo. Zanimive so sicer tudi pripombe, očitno povzete po slovenskem časopisu, da je v Sloveniji sicer načel počil čas, ko bo treba posvetiti večjo pozornost železniškemu prometu. Istrski časniki podčrtavajo, da je ta promet v Sloveniji žal očitno zaostal, zahtevna gradnja na Rebernicah pa je po svoje tudi dokaz, kako je treba poskrbeti tudi za razvoj prometa promet na tiri. Nekateri mediji omenjajo tudi vezi med Trstom in Koprom kot nekakšno

glavno vez južnega dela Julijske krajine in Primorske, pri tem pa vnovič navajajo »aktualnost« železniške povezave, ki naj bi jo, če ne bo velikih odporov, uredili med Trstom in Koprom.

Še nekaj vesti je bilo spet namenjenih nedavni tragični nesreči na železniški proti s Splitom in temu, da je nesrečo povzročila posebna mast, ki naj bi upočasnjevala vožnjo. Na dlani je, da to blago ne pride zmeraj v poštev, podčrtavajo listi, ki dokaj smelo zahtevajo, da se postopa proti krivcem.

V Pulju so spet imeli festival tako imenovanih subkultur, elektronske glasbe in novih tehnologij na raznih področjih. Prireditelj je že tradicionalna, saj je bila zdajšnja že enajstič. Predstavo so imenovali »Media mediterranea«, v bistvu »Streets of Interaction«, prizadeva pa si naglasiti vse, kar je novo na raznih tudi in zlasti tehnoloških področjih, ki pa sodijo, poudarjajo, v »kulturne dosežke«. Stališče je nekako v tem, da preprosto ni razlike med tehniko in kulturo. Tokrat so med drugim organizirali tudi posebno konferenco (tudi ta je bila mednarodna) o arhitekturi, ki naj bi jo doživljali v desetletjih.

Osrednja tema je bila »Mesto v postkapitalizmu«, razlagal pa jo je Emil Jurcan in to pred izjemno številnim avditorijem. Bilo je prisotnih nad sto strokovnjakov, seveda zvečine s področja arhitekture, ki je letos bila središče razprav. Prišli so iz domala vseh evropskih držav, srečanja pa so imeli v zgradbi »Rojca«. To je bila že 11. edicija teh srečanj, ki se jih je spet udeležilo, kakor je bilo pričakovati, tudi veliko število študentov. Na dlani je, pišejo časniki, da Pulj zgledno pridobiva na slovesu kot evropsko tehnološki, boljše kar široki kulturni center.

Pomembna novica je, da je »Sklad za zaščito okolja in za napredek energetike« namenil firmam, ki se v Istri in na Kvarnerju ubadajo z okoljskimi vprašanji ter z razmahom energetike. Ravnatelj tega sklada kvarnerske pokrajine je Vinko Mladineo, ki je dogovor podpisal skupaj s predsednikom pokrajine Zlatkom Komadino. Od te vsote bo največ pridobila kvarnerska regija, in sicer 6,85 milijonov kun, zatem mesto Reka (2,57 milijona kun) in občina Fužine, ki pa bo dobila 1,40 milijona kun. Zanimivo je, da je tekmovalcev za črpanje sredstev iz tega sklada kar veliko, več kot 150. Sklad začenja posvečati pozornost tudi problematiki glavnih smetišč, ki je tako na Kvarnerju, kakor tudi v Istri, kar se da aktualna.

Pa smo spet pri praznikih, ki jih je v Istri nešteto prav avgusta. V Umagu so imeli praznik »paradižnika«, na katerem je zmagal Nino Codiglia, ki je uspel gojiti paradižnik, ki tehta kar 1.395 gramov. Čedna teža. Druga je bila družina Vuk s paradižnikom težkim 1.152 gramov. Tudi ta praznik je kajpak bil sila pester, kakor navsezadnje vsako leto, letošnje teže pridelka pa so res rekordne. Seveda so se tudi tokrat v Umagu odrezali z imenitno kulinariko (paradižnik in njegove izpeljanke, tunina, ragu, morski sadeži) in razprodali so hrane za šest tisoč krožnikov, od tega pa so imeli seveda tudi precejšen zaslužek.

In za vesel konec spet tradicionalna avgustovska prireditvev tokrat v Vodnjani, ki jo je pravzaprav užival kar tri zaporedne dni. Glavno predstavo so vnovič imeli »bumbarji«, pozornost pa zasluži stalna razstava, ki so jo odprli in namenili 29 najbolj znanim domačim družinskim emblemom. Vodnjan je bil zmeraj zelo pomemben, zdaj prav tako.

JEZIK NA OBROBJU

Ob prebiranju slovenskega tiska v Italiji ali ob poslušanju radia in televizije se mora bralec ali poslušalec iz Slovenije večkrat kar precej potruditi, da razume vse, kar zapišejo ali povedo »tujemci«, ki so pod močnim vplivom italijanščine. Namesto nekdanj splošno rabljenega vpliva in glagola vplivati bo ob vseh mogočih priložnostih natelet samo na pogojevanje in glagol pogojevati. V italijanščini je namreč glagol condizionare v vsakdanjem govoru tako zelo razširjen, da se zdi tukajšnjemu Slovencu pogojevati glagol, s katerim lahko pove vse tisto, za kar bi moral v prejšnjih časih uporabiti glagole vplivati, povzročiti ali povzročati kaj, pa še zveze biti odvisen od česa, biti vzrok česa ali pa tudi postaviti pogoje za kaj. Vse kaže, da glagola pogojevati ne more pogrešati noben pisec v dvojezičnem okolju, zato ga srečujemo v vseh mogočih in nemogočih zvezah in pomenih, kjer bi celo Italijani uporabili kak drug glagol, npr. influenzare, incidere, agire, suggestionare ali dipendere.

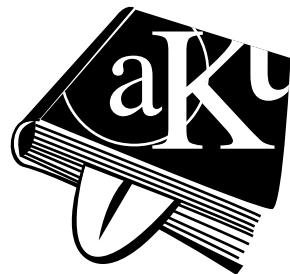
Zaradi kompleksnosti rabe glagola pogojevati se bomo morali k njemu še povrniti, saj v knjižni slovenščini do danes še ni dobil potrebnega blagoslova. Šele zadnji SP navaja dva zgleda s kvalifikatorjem publicistično.

Ob pogojevanju pa velikokrat beremo tudi o pogojih. Množinska oblika je bila po pravopisu iz 1.1950 še prepovedana. Prvič jo zabeleži šele Pravopis iz 1.1962 v zvezi postaviti pogoje. V Pravopisu 1.2001 najdemo določiti in spremenili pogoje, pa še mirovni pogoji, kar dokazuje, da se jezik vendarle spreminja.

Nobenih omejitev ni pri rabi pogoja v ednini. Že zelo dolgo poznano zvezo: kupiti stanovanje pod pogojem (ali s pogojem), da bo kmalu vseljivo. S tem je raba samostalnika pogoj (v edn. in množ.) v knjižnem jeziku izčrpana.

V publicističnem jeziku pa se raba pogojev vztrajno širi, zato večkrat beremo: živeti pod težkimi pogoji. Če bi se hoteli izražati pravilneje, bi morali zapisati: živeti v težkih razmerah. Prilagoditi se novim življenjskim pogojem, kar pogosto zapišejo naši mediji, bomo lepše povedali: prilagoditi se novim življenjskim okoliščinam. Namesto materialni pogoji bomo rekli: materialne možnosti.

Kdor redno prebira tržaški in goriški tisk, bo zaman iskal v takih in podobnih zvezah razmere, okoliščine ali možnosti. Italijanščina ima res možnost povedati isto še z nekaterimi drugimi izrazi, vendar so v splošni rabi skoraj

vedno le condizioni, kar močno vpliva na siromašenje slovenščine v teh krajih.

Pogoj smemo namreč uporabljati, samo kadar govorimo o nečem, kar se mora izpolniti, da se lahko izpolni (ali zgodi) kaj drugega. Zgled: Pogoj za to službo je znanje tujih jezikov.

Poglejmo si nekaj zgledov, kjer bi morali namesto pogoji zapisati razmere: **Razmere v nekaterih domovih so slabe. Tekstilna industrija v novih razmerah propada. Jutri bodo ugodne vremenske razmere.**

Pa še možnosti namesto publ. pogojev: **Reforma prinaša možnosti za uspešno delo. Študentom je treba ustvariti ugodne možnosti za študij. Naša skupnost ima vse možnosti, da se ohrani.**

Z dobro voljo bi lahko marsikatero »pogoje« zamenjali z besedami razmere ali možnosti, le potruditi bi se morali. S.L.

DUTOVLJE - Izredno pester program 39. prireditve

Praznik terana in pršuta privabil obiskovalce od vsepovsod

Najboljših deset vinogradnikov z novo kraljico terana Nežo Milic iz Zagradca in slovensko vinsko kraljico Karolino Kobal

OLGA KNEZ

DUTOVLJE - Letošnja izvedba je pršuta je v osrčje dežele terana, v Dutovlje, privabila veliko število obiskovalcev. Organizatorji so v treh dneh ob praznovanju velikega šmarna ponudili številne kulturne in športne prireditve, manjkalo pa ni niti etnografskih, kulnarično in zabavno obarvanih dogodkov.

Na Kras, v enega najmanjših slovenskih vinorodnih okolišev, ki obsega 650 hektarjev vinogradov, od tega jih je približno dve tretjini zasajenih s trto refošk, ki daje žlahtno vino teran, in kjer je registriranih 905 pridelovalcev in gozdarjev, na teran in pršut iz raznih krajev Slovenije, ampak tudi iz tujine. Na Buncetovi domačiji so predstavili narodne noše in oblačila, na osnovni šoli pa so odprli zanimive razstave številnih avtorjev, ki so jih poimenovali Kraški mozaik. Mladi so se pomerili v družabnih in zabavnih kraških igrah in proslavili 10-letnico Rocka na Krasu. Terana in pršuta ni manjkalo. Za vodeno degustacijo najrazličnejših teranov sta poskrbela Vinakras in Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa. Blizu štirideset pa se jih je pomerilo v rezanju pršuta.

Osrednji nedeljski del praznika je bila povorka kmečkih vozov, ki so jo najavili starodobniki, kraška pihalna godba, povirske mažoretke in lipiška kočija, kjer se je ob slovenski vinski kraljici

Karolini Kobal vozila novoizvoljena kraljica terana Neža Milič iz znane vinogradniško turistične kmetije iz Zagradca. Skupaj z njima so se zbrale tudi vinske kraljice slovenskih vinorodnih okolišev. V povorki je bilo 14 okrašenih vozov, med katerimi je zmagal voz iz Štanjela, ki je prikazal kraško ohcet v Ferrarijevem vrtu v Štanjelu, pred vozom iz Merč (s prikazom oranja z živinsko vprego) in vozom iz Dan pri Sezani, ki so v živo na prireditvenem prostoru prikazali mlatenje žita (pšenice) z mlatilnico.

Že sredi junija je za ocenjevanje vin za dutovski praznik prispelo 44 vzorcev teranov, ki jih je posebna strokovna komisija ocenila. Majda Brdnik s sežanske izpostave novogoriškega Kmetijskega in gozdarskega zavoda podala prerez lanskega letnika, ki ga je ocenila kot do brega, kar tudi izkazuje dejstvo, da je bila razlika med prvouvrščenimi desetimi najboljšimi pridelovalci manj kot 0,5 točke. Razglasili so najboljše vinarje. Ti so postali: Tomaž Škerlj (Filipčje Brdo, 18,01 točke), klet Pupis (Tomaj), Vinakras Sežana, Anton Abram (Tupelče), Bogdan Cotič (Škrbina), Petelin Rogelja (Tomaj), David in Rajko Štok (Dutovlje), Valter in Robi Uršič (Sežana), Dušan in Roman Rebula (Brestovica pri Komnu) in Oštirjeva kmetija (Voglje, od koder je bila doma nona po očetovi strani letošnje kraljice terana Neže Milič). Slavnostno pa so proslavili tudi 30-letnico izbora kraljic terana

Olga Knez

OCINCA - V nedeljo Tradicionalno borčevsko srečanje

OCINCA - Na Ocinci bo tudi letos potekalo tradicionalno borčevsko srečanje. V prijetni hladni senci gozdov se bo spominsko in družabno srečanje odvijalo teden dni prej, kot smo ga bili navajeni vsa ta leta, in sicer v nedeljo, 23. avgusta, v spomin na prihod prve partizanske skupina na Kras 28. avgusta 1941 leta pod vodstvom Ervina Dolgana in začetek oboroženega upora proti okupatorju. Slavnostna govornica na prireditvi, ki se bo pričela ob 17.uri, bo Mojca Drčar Murko, bivša slovenska poslanka v evropskem parlamentu. Na slovesnosti bodo podelili tudi plakete in priznanja za delo in sodelovanje v organizaciji NOB in sežanski borčevski organizaciji. V kulturnem programu bo nastopil pihalni orkester Divača, moški pevski zbor Tabor Lokev in dramski igralec Rafael Vončina. Prireditelj, ki jo bo vodila Ana Godnik in se bo zaključila z družabnim srečanjem z glasbo in plesom, prirejajo Občina Sežana, Območno združenje borcev za vrednote NOB Sežana, Krajevna skupnost Štjak in Lovska družina Vrabče-Štjak. (O.K.)

POLITIKA - »Senatur« med drugim odklanja državno himno

Bossi vse bolj trn v peti Berlusconijsve koalicije

Vodja Lige včeraj obtožil novinarje, da so »napačno tolmačili« njegove besede

RIM - Umberto Bossi vse bolj pogojuje desnosredinsko koalicijo predsednika vlade Silvia Berlusconijsa. »Senatur« vztraja pri t.i. plačnih kletkah in zakonski zaščiti narečij, predlaga pa spet ukinitve sedanje državne himne. Po njegovem bi morala italijanska himna postati znan zborovski napev Va'pensiero iz Verdijeve opere Nabucco.

Bossi je s svojimi izjavami in predlogi še kar razgibal velikošmar- no obdobje, čeprav je včeraj obtožil novinarje, da so napačno tolmačili njegove besede. Stara zgodba, ki je stalnica v italijanski politiki, čeprav voditelj Severne lige navadno stoji za svojimi besedami. »Če ljudje pojejo Va'pensiero to še ne pomeni, da odklanjajo uradno Mamelijevo himno«, meni Bossi, ki je sicer prepričan, da prebivalci t.i. Padanije slabo pozna- jo oziroma sploh ne poznajo besedila državne himne.

Kulturni minister Sandro Bon- di (Ljudstvo svobode) se je na Bos- sije predlog odzval z besedami, da bi bilo odpraviti Mamelijevo himno enako kot odpovedati se simbolu enotnosti Italije. Še bolj jezni na Bos- sija pa so zastopniki Berlusconijsve stranke, ki izhajajo iz vrst nekdanje- ga Nacionalnega zavezništva.

Namestnik vodje poslancev de- sne sredine Italo Bocchino meni, da parlament ne bo nikoli odobril za- ščitnega zakona za narečja. Prvič, ker v Italiji nihče ne čuti potrebe po tem zakonu in drugič, ker zaščita lo- kalnih dialektov ne sodi v volilni in v politični program desnosredin- skega zavezništva. Bocchino in so- mišljeniki so vsekakor prepričani, da s takšnimi predlogi hoče Severna li- ga le okrepiti svojo vlogo v večinski koaliciji.

Da je zadeva še kar resna, je prepričan nekdanji predsednik re- publike Carlo Azeglio Ciampi, o ka- terem je Bossi dejal, da mu je dosti bolj všeč aktualni predsednik Gior- gio Napolitano. Ciampi je prepričan, da smo že nekaj časa priča poskusu tihe odcepitve dela severne Italije od preostale države. Zelo kritični do Bossija so tudi v levosredinski opo- ziciji. Medtem ko je Antonio Di Pie- tro prepričan, da je Bossi prekoračil vse meje, so v Demokratski stranki mnenja, da se bosta Bossi in Berlus- coni, kot vedno, pobotala, tudi zato, ker se v resnici nista nikoli sprla.

Umberto Bossi za svoje polemične izjave o italijanski himni in zaščiti narečij krivi novinarje...

KROMA

GOSPODARSTVO - Kljub hudi krizi

»Bog« mobitel

Italijani mnogo govorijo (po mobitelu), a manj berejo (knjige in časopise)

RIM - Gospodarska kriza vztraja. Bruto domači proizvod bo letos v Itali- ji padel za 4,8 odstotka. Šele prihodnje leto naj bi se nekoliko zvišal (za 0,6 od- stotka), leta 2011 pa še za nianso več (plus 0,8 odstotka). Take, zaenkrat sila črnogleda, so napovedi, ki izhajajo iz po- ročila študijskega centra združenja Conf- commercio o gospodarski krizi v drža- vi. Ta je bila »globlja in daljša od priča- kovanj«, je bridka ugotovitev izvedencev. Letos bo padla potrošnja za 1,9 odstotka, prihodnji dve leti pa naj bi porasla za 0,6 odstotka. Najbolj priza- deto je bilo področje avtomobilov in motornih koles, Italijani pa so si tudi privoščili manj letovanja kot leta prej. Edini sektor, ki mu kriza ni mogla do živenga, so bili mobiteli.

Študija združenja Confcommercio poudarja, da so se posledice svetovne krize zaznale v Italiji že konec leta 2007. Lani je potrošnja padla za cel odstotek. Italijanski državljani so začeli varčevati, kar je spravilo nekatere sektorje v teža- ve. Najhuje je bil prizadet sektor avto-

mobilov in motornih koles. Prodaja se je znižala za 15,1 odstotka. Manj obču- ten je bil padec v prevoznem sektorju (minus 7,4 odstotka), italijanski drža- vljani pa so nakupili tudi manj gospo- dinjskih strojev (minus 7,1 odstotka).

Tudi mize Italijanov niso bile ta- ko bogato pogrnjene kot leto prej. Pro- daja rib je na primer padla za 5,4 od- stotka. Na italijanskih mizah pa je vse več mobilov. Prodaja le-teh je nara- sła za 15,4 odstotka, nekoliko več kot prodaja naprav za dom in vrt (plus 14,3 odstotka).

Za mobitele je bilo preteklo ob- dobje sploh svetopisemsko obarvano: obdobje debelih krav. V zadnjih sedmih letih se je prodaja teh pogovornih strojkov povečala za kar 189 odst- okov. Zanimivo se je povečala tudi pro- daja zdravil in sanitarnih artiklov (plus 40 odstotkov), nastradali pa so knjige (minus 9,4 odstotka) in časopisi (minus 11,3 odstotka).

Govorjenje je pač v Italiji mnogo bolj priljubljeno kot branje.

Eksplodzija uničila poslopje: en mrtev

TURIN - Malo po 7. uri je včeraj v kraju Settimo Torinese pri Turinu eksplozija skoraj do tal uničila dvonadstropno poslopje. V nesre- či je izgubil življenje 69-letni Mar- co Panzica. Gasilci so našli njego- vo truplo kakih 50 metrov od ru- ševin.

Vzroke nesreče še preiskujejo, ka- že pa, da naj bi eksplozijo sprožil plin. V nesreči so bila lažje poško- dovanja tudi nekatera bližnja po- slopja.

Pod ruševinami niso odkrili drugih žrtev. Na srečo so bili ostali prebi- valci v poslopiju na počitnicah.

Obglavili kip Umberta Bossija

VICENZA - V kraju Recoaro so ne- znanci obglavili kip Umberta Bos- sija, ki so ga postavili v tem kraju v spomin na prvi javni shod Lige ve- nete pred 30 leti. Tajnik krajevne sekcije Severne lige Franco Besco je neznane vandale pozval, naj »vrnejo Bossijevo glavo«, da jo bo- do restavrirali.

L'AQUILA - Italijanski komik obiskal območje, ki ga je aprila opustošil potres

Benignijev Pekel med potresenci

Šaljivi utrinki, stik s prebivalstvom in recitiranje Odisejevega monologa iz Dantejevega Pekla - V šotoriščih še več kot 20 tisoč ljudi

L'AQUILA - Po peklenskem po- tresu 6. aprila je opustošeno območje v Abrucih ob velikem šmarnu previ- haril obisk italijanskega komika Ro- berta Benignija z njegovimi skeči, ša- ljivimi domislicami na račun mogo- čnih, človeškim predanjem trpečim ljudem in, seveda, z nezamenljivim pesniškim utrinkom iz Danteveje Bo- žanske komedije. Oskarjev nagrajenec je vsaj za nekaj ur priklical smeh na od muk osušene ustnice prizadetih. Obi- skal je »drevo spomina«, mogočni ja- vor, pod katerim so pokopali štirideset žrtev potresa iz kraja Onna. Zaustavil se je v enem od šotorišč in v slogu znage- srečanja z Berlinguerjem, iz ra- dosti dvignil v naročje obilno kuhari- co Valerio ter delil kosila domačinom.

V družbi vodje civilne zaščite Guida Bertolasa si je ogledal gradbiš- če novih protipotresnih poslopij. In že je bil na vrsti dovtip: »Prišel sem z Bertolasom, ki nas ščiti pred naravnimi katastrofami. Moral pa bi nas za- ščititi tudi pred Berlusconijem in nje-

Roberto Benigni v objemu potresencev v L'Aquili

ANSA

govimi obiski na potresnem območ- ju, ki postajajo podobni deroči reki,« je opozoril. Berlusconi je v štirih me- secih in desetih dneh obiskal L'Aqui- lo in druge prizadete kraje kar 20-krat.

Benigni je vendarle opozoril: »Nad- zorovali bomo, da bodo obljube spo- štovane. Osebnost sva se z Bertolasom podala do Berlusconijsa in mu zabiča- la, da mora biti tako,« je zagotovil ko-

EVRO

1,4072 \$ -1,55

EVROPSKA CENTRALNA BANKA		
17. avgusta 2009		
valute	evro (povprečni tečaj)	
	17.8.	14.8.
ameriški dolar	1,4072	1,4294
japonski jen	132,94	135,61
kitajski juan	9,6203	9,7688
ruski rubel	45,4800	45,1200
indijska rupija	68,8120	68,9610
danska krona	7,4435	7,444
britanski funt	0,86290	0,8616
švedska krona	10,2880	10,1835
norveška krona	8,7265	8,6165
češka krona	25,785	25,733
švicarski frank	1,5212	1,5267
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	274,07	269,20
poljski zlot	4,1980	4,1240
kanadski dolar	1,5621	1,5509
avstralski dolar	1,7208	1,6939
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2245	4,2130
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7000	0,2130
braziljski real	2,6396	2,6020
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,1222	2,1160
hrvaška kuna	7,3027	7,3120

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE				
17. avgusta 2009				
	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	-	-	-	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	-	-	-	-
EURIBOR (EUR)	0,512	0,861	1,114	1,335

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

21.287,90 € -330,81

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE		
17. avgusta 2009		
vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	10,26	-2,84
INTEREUROPA	6,28	-2,94
KRKA	70,50	-1,44
LUKA KOPER	23,37	-1,93
MERCATOR	162,00	+1,42
PETROL	303,30	-0,49
TELEKOM SLOVENIJE	163,01	-0,08
BORŽNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	52,70	-0,38
AERODROM LJUBLJANA	31,22	-2,32
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	-	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	11,69	-2,58
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	26,95	+1,13
POZAVAROVALNICA SAVA	14,86	-
PROBANKA	28,00	-3,45
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	236,58	+0,54
TERME ČATEŽ	-	-
ZITO	83,20	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	20,98	+0,72

MILANSKI BORŽNI TRG		FTSE MIB:
17. avgusta 2009		-2,81
delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,223	-2,55
ALLEANZA	5,11	-3,22
ATLANTIA	14,78	-3,52
BANCO POPOLARE	6,04	-3,67
BCA MPS	1,453	-0,82
BCA POP MILANO	4,6425	-0,48
EDISON	1,093	-1,18
ENEL	3,885	-2,14
ENI	15,82	-2,23
FIAT	8,085	-2,59
FINMECCANICA	10,61	-2,84
GENERALI	15,47	-3,55
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,755	-3,92
LOTTOMATICA	15,52	+0,39
LUXOTTICA	17,26	-2,49
MEDIASET	4,335	-1,08
MEDIOBANCA	9,435	-3,28
PARMALAT	1,743	-1,02
PIRELLI e C	0,3115	-3,56
PRYSMIAN	11,98	-3,62
SAIPEM	18,30	-2,66
SNAM RETE GAS	3,1225	-0,16
STMICROELECTRONICS	5,255	-1,87
TELECOM ITALIA	1,034	-1,99
TENARIS	10,27	-3,48
TERNA	2,47	-0,40
TISCALI	0,313	-5,15
UBI BANCA	10,17	-1,36
UNICREDIT	2,29	-3,78

SOD NAFTE

(159 litrov)

66,73 \$ -0,03

IZBRANI BORŽNI INDEKSI		
17. avgusta 2009		
indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.130,15	-0,48
SBITOP, Ljubljana	1.016,40	-0,46
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.884,44	-1,73
BIRS,	-	-
FIRS, Banjaluka	-	-
Belex 15, Beograd	645,11	-
SRX, Beograd	286,03	-3,08
BIFX, Sarajevo	1.916,62	+2,74
NEX 20, Podgorica	16.151,14	+2,78
MBI 10, Skopje	2.536,62	-0,17
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	9.135,34	-2,00
Nasdaq 100	1.930,84	-2,75
S&P 500, New York	979,73	-2,43
MSCI World, New York	1.063,97	-0,66
DAX 30, Frankfurt	5.201,61	-2,02
FTSE 100, London	4.645,01	-1,64
CAC 40, Pariz	3.419,69	-2,16
ATX, Dunaj	2.324,98	-2,67
PX, Praga	1.128,70	-3,65
EUROSTOX 50	2.603,79	-2,46
Nikkei, Tokio	10.268,61	-3,10
STI, Singapur	2.545,98	-3,25
Hang Seng, Hongkong	20.137,07	-3,61
Composite, Šanghaj	2.870,63	-5,79
Sensex, Mubaj	14.784,92	-4,07

VELIKI ŠMAREN - Ob udeležbi dosedanjega tržaškega škofa Evgena Ravignanija

Praznični konec tedna v znamenju verskih obredov

Ob raznih mašah tudi nastop tržaških pritrkovalcev in nabrežinske godbe

Mašo na Tabru je zadnjič daroval tržaški škof Evgen Ravignani

KROMA

ČRNA KRONIKA - Tihotapljenje ljudi

Rachi za zapahi

Romuna aretirali v domovini - V Trstu obsojen na 25 let zavora

»Rachiju«, enemu od vodij nezakonitega priseljavanja ljudi iz Romunije v Italijo, je - po desetih letih begov in skrivanja - vendarle odklenkalo. Sodelovanje med mobilnim oddelkom tržaške kvesture in romunskimi policijskimi organi je obrodilo zaželene sadove: 11. avgusta so v kraju Suceava na vzhodu Romunije, aretirali 34-letnega Toaderja Irimio, znanega z vzdevkom Rachi, in 40 letnega Aurela Marinela Irimio. Oba je tržaško kazensko sodišče leta 1999 obsodilo na 25 oziroma 20 let zavora zaradi nezakonitega priseljavanja ljudi v državo. Italijanski sodni organi so izdali mednarodno tiralico, ki so ji romunski organi pred nekaj dnevi dostili.

Po aretaciji je prizivno sodišče v kraju Suceava za oba odredilo pripor, in sicer za dobo 30 dni. V tem roku bodo morali italijanski sodni organi dostaviti romunskim oblastem vso dokumentacijo za izročitev obeh obtožencev, kot to predvidevajo evropske norme o izročitvi.

Toader Irimia in Aurel Marinel Irimia sta bila sredi devetdesetih let

prejšnjega stoletja med organizatorji cvetočega posla tihotapljenja ljudi iz Romunije (ki takrat še ni bila članica Evropske unije) v Italijo. Za vsakega priseljenega sta prejela po tisoč in tudi več nemških mark. Organizacija je »odkrila« preiskava tržaškega javnega tožilstva, ki jo je vodil javni tožilec Nicola Maria Pace. Junija 1999 je bil na tržaškem kazenskem sodišču proces proti enajstim romunskim članom kriminalne združbe; »Rachiju« in Aurelu Marinelu Irimii so sodili v odsotnosti, ker sta se pravočasno izognila roki pravice.

Po desetih letih pa je le-ta vnovič trdo potrkal na njuna vrata.

Gorela električna centrala v Ul. S. Nicolò

Včeraj popoldne so ognjeni zublji zajeli električno centralo z zmogljivostjo 10 tisoč voltov v Ul. S. Nicolò 6. Gasilci so s hitrim posegom pogasili ogenj. Ugotovili so, da je zagorelo olje. Zaradi požara je v središču mesta za več kot pol ure zmanjkalo električni tok.

Tudi letošnja praznovanja velikega šmarna na Tabru so se uspešno zaključila. Po četrtku in petku, ki sta bila kulturno obarvana in o katerih smo v našem dnevniku že poročali, sta bili sobota in nedelja namenjeni skorajda izključno verskemu doživetju tega praznika.

Svoj višek je namreč praznovanje doseglo v soboto dopoldne, ko je slovesno romansko sveto mašo pod senco košatih lip daroval dosedanji tržaški škof Evgen Ravignani, ki bo svoje mesto čez slaba dva meseca prepustil nasledniku Giampaolu Crepaldiju. Poleg njega sta dopoldansko sobotno slavlje oblikovala še predstojnik slovenskih salezijancev Alojzij Snoj in seveda domači župnik Anton Bedenčič, ki se je dosedanjemu škofu Ravignaniju zahvalil predvsem za njegovo stalno prisotnost na Tabru ob praznovanju velikega šmarna, pa tudi na drugih verskih srečanjih, ki se jih udeležujejo slovenski verniki. Zbrani so nato odhajajočemu škofu namenili tople aplavze.

V svoji homiliji je Ravignani poudaril predvsem vlogo cerkve v današnjem času, ko ji je spopad s sodobnim svetom večkrat težaven. Njena naloga pa je, da ostane zvesta prvotnemu izročilu, torej evangeliju in se ne spušča v prevelike kompromise. Na koncu svoje pridige se je odhajajoči tržaški škof zahvalil vernikom za vso toplino, ki je je bil deležen v času svojega dušnega pastirstva v našem mestu, hkrati pa zaželel vse dobro prihajajočemu škofu, ki bo svoje mesto zasedel 4. oktobra.

Versko praznovanje se je na velikošmarno soboto zaključilo s popoldansko romarsko mašo, ki jo je ob 17. uri daroval g. Jože Bajzek, verskemu obredu pa je sledil še nastop pritrkovalskih skupin s Tržaškega.

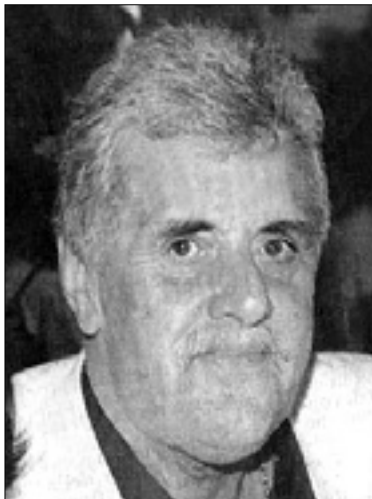
Nedelja je bila na Tabru namenjena praznovanju domačega zavetnika svetega Roka ali po domače žeganju, in sicer z dvema svetima mašama, sklop verskih in kulturnih prireditev pa je sklenil nastop Godbenega društva Nabrežina pod taktirko Sergia Grattona. (ps)

OPČINE - V vasi odjeknila vest o nasilni smrti domačina

Tolpa mladih roparjev umorila v Mehiki živečega Sandra Furlana

Zgodilo se je v petek v Ciudad de Mexico - Bil je upokojeni železničar, v mladosti je tudi pel pri zboru Tabor

Opčine je te dni pretresla vest o umoru priljubljenega domačina, 60-letnega Alessandra oz. Sandra Furlana »od Jedreta«, kot pravijo v vasi njegovi družini, ki je že nekaj let živel v Mehiki. Ravno v mehiški prestolnici Ciudad de Mexico je Furlan v petek postal žrtev roparske tolpe. Zgodilo se je okoli 13.30 po lokalnem času na nekem avtobusu, v katerem sta med potniki bila tudi Furlan in njegova življenjska sopotnica Teresita Cabrera. Na istem avtobusu pa se je nahajala tudi skupina mladih - po vsej verjetnosti mladoletnih - roparjev, ki so z orožjem v roki od potnikov zahtevali, naj jim izročijo vse, kar so imeli s sabo. Sandru Furlanu to ni šlo v račun, vstal je in začel kričati proti mladim roparjem, ki pa so začeli streljati. Nekaj strelcev je zadelo tudi Furlana, ki je umrl na kraju dogodka, med streljanjem pa je bila ranjena tudi neka druga mlada potnica, medtem ko so roparji zbežali. Teresita Cabrera je o Sandrovi tragični smrti obvestila svojce in prijatelje, širša javnost pa je za tragedijo izvedela včeraj. Medtem so v Mehiki že opravili obdukcijo in Furlanovo truplo upepelili. Že pred časom je pokojnik izrazil željo, da bi del pepela razpršili na plaži, kjer se je spoznal s Teresito, preostali pepel pa

prepeljali na Opčine. To naj bi se zgodilo v roku približno dvajsetih dni, potem ko bodo urejene vse potrebne formalnosti.

Kot že rečeno, je smrt Sandra Furlana pretresla Opčine, saj je bil pokojnik poznan kot človek odprtega srca in značaja ter zelo dobra oseba. Rodil se je leta 1948 na Reki, le nekaj dni po rojstvu pa ga je teta Jolanda Hrovatin pripeljala na Tržaško. Sandro je živel na Opčinah, zaposlil pa se je pri železnici, kjer

je delal do upokojitve, nakar je nekaj časa pomagal v openski sladolezdarni Arnoldo. V mladih letih je tudi prepeval pri Mešanem pevskem zboru Tabor, sta nam povedala predsednik zbora Armando Škerlavaj in pevec Silvano Ferluga, ki je bil Furlanov prijatelj in je bil z njim povezan tudi preko interneta, zadnjič pa sta se pogovarjala le dan ali dva pred umorom. Sandro Furlan se je v Mehiko preselil leta 2004, ker mu je tam življenje ugajalo, na Opčine, kjer živi njegova teta, pa se je vračal v bistvu vsako leto za mesec ali dva: zadnjič se je tu mudil ves lanski december in dobršen del letošnjega januarja, pravi Ferluga, ki je Furlana takrat tudi pospremil na letališče. Na neki mehiški plaži je svojčas tudi spoznal študentko umetnostne zgodovine Teresito Cabrera, ki se je tudi zaradi tega zanimala za stvarnost Slovencev v Italiji: pogovor z njo smo pred dvema letoma, ko je opravljala primerjalno raziskavo med našo manjšino in Mehičani v ZDA, tudi objavili v Primorskem dnevniku. Kljub razliki v letih je vzklila ljubezen, ki pa jo je pretrgala petkova tragična smrt, ki ji je morda botroval prav Furlanov altruistični in odprti značaj, pravi Silvano Ferluga, ki dodaja, da »dobri ljudje so prvi, ki gredo.«

NABREŽINA - Vrhunec praznovanj ob godu zavetnika sv. Roka

V nedeljo občutena maša s procesijo po vaških ulicah

Daroval jo je novomašnik Mirko Butkovič - Vrsta pobud v organizaciji domačih društev, občine in župnije

Nedeljsko procesijo (levo), je spremljalo igranje nabrežinske godbe, katere člani so bili za to priložnost oblečeni v narodne noše (desno)

KROMA

Praznovanje zavetnika sv. Roka v Nabrežini je v nedeljo dopoldne doživelo svoj vrhunec s slovesno mašo in procesijo, ki ju je vodil letošnji slovenski goriški novomašnik Mirko Butkovič, ki je bil deležen prijetnega sprejema domačinov. G. Butkovič je mašo daroval skupaj z domačim župnikom Jankom Hajškom in zgoniškim župnikom Jožetom Markužo, maši pa je kot običajno sledila procesija z Najsветеjšim po vaških ulicah, ki jo je spremljalo igranje v narodne noše oblečenih članov nabrežinske godbe in se je zaključila z blagoslovom pred cerkvijo, zvečer pa je bil na sporedu še nastop skupine Kraški šopek iz Sežane.

Versko slavlje je predstavljalo kronanje večdnevne praznovanja nabrežinskega zavetnika, ki je potekalo v znamenju številnih kulturnih in razvedrilnih pobud, pri organizaciji katerih so bila soudeležena SKD Igo Gruden, združenji Ajser in Pro loco Mitreo, SK Devin, nabrežinska župnija in devinsko-nabrežinska občinska uprava. V Kulturnem domu Igo Gruden in v bližnji kavarni so bile tako na ogled kar štiri razstave: v glavni dvorani razstava Iz vinograda v klet, posvečena staremu orodju za vinogradništvo, v Radovičevi dvorani so bile na ogled šahovnice z vsega sveta iz zbirke Dušana Kalca, v drugem nadstropju pa slike Vladimirja Klanjščka, medtem ko so si obiskovalci kavarne Gruden lahko ogledali fotografije Miloša Zidariča o Barcolani. V župnijski dvorani so bila razstavljena dela Tonkine klekljarske šole iz Slovenije, v Kamnarski hiši Iga Grudna pa je združenje Ajser priredilo slikarsko razstavo Devin-Nabrežina vhodna vrata tržaške pokrajine - Glasba in barve. Kdor pa si je zaželel domače hrane in pijače, je lahko obiskal stojnice na vaškem »placu«, ki so jih upravljali člani SKD Gruden in SK Devin, vsak večer pa sta bila na voljo tudi glasba in ples.

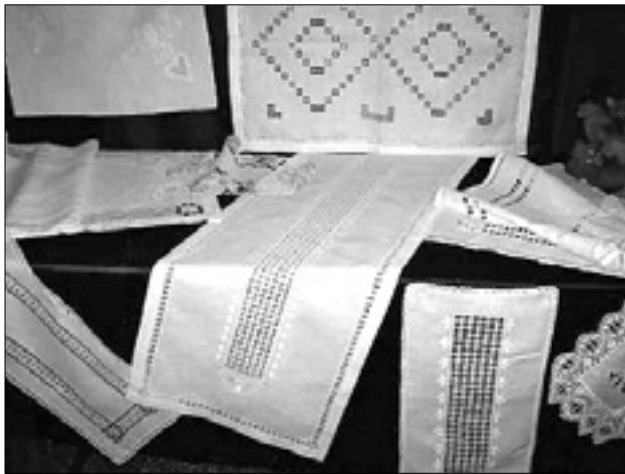
GORNJI GRAD - Razstava ročnih del

Obisk iz Boršta

Na vsakoletni razstavi ročnih del so izdelki borštanskih žen poželi veliko zanimanja

Marca 2008 smo si gornjegrajski upokojenci, predvsem pa članice ročnodelske sekcije, ogledale razstavo ročnih del v Borštu. Naše članice so bile navdušene nad izdelke prizadevnih in spretnih žena iz Boršta. Vsak prtiček, zavesa in pladenj je bil čudovita umetnina, vredna ogleda. Ker tehnika ažur šivanja pri nas ni poznana, smo se že takrat dogovorile s skupino žensk, da pridejo k nam v Gornji Grad in nam pokažejo tehniko njihovega vezanja - ažurja in tkaničenja.

V juniju letos, ob prazniku občine Gornji Grad, je društvo upokojencev oziroma naša ročnodelska sekcija priredila vsakoletno razstavo ročnih del in izkoristila priložnost povabiti žene iz Boršta, da sodelujejo na naši razstavi in da pokažejo tudi širšemu krogu ljubiteljev ročnih del njihove čudovite izdelke. Z veseljem so se odzvale vabilu in pripotovale k nam. Njihov razstavni prostor je bil vse dni dobro obiskovan in med obiskovalce požel izredno zanimanje. Gostje iz Boršta so prijazno odgovarjale na vprašanja obiskovalcev, vzele pa so si tudi čas, da bi nas naučile osnovno tehnike vezanja ažurja. Ob vseh teh dogajanjih je zmanjkalo časa, da bi gostom pokazali za-

nimivosti krajev v okolici Gornjega Gradu. Upamo, da bomo to nadoknadile ob naslednjem obisku.

Srečanje je bilo nadvse prijetno in iskreno, bilo je čutiti ponos, pripadnost slovenskim koreninam in rodni grudi. Obisk slovenskih zamejk je bil prvi, vendar srčno upamo, da ni bil zadnji. Naša skupina se bo trudila, da bo sodelovanje ohranjala in še utrdila.

Jelka Tajnšek

KRIŽ - Praznovanje svetnika s škofom Evgenom Ravignanijem

Kdaj obnovitev cerkvice sv. Roka?

Stavba sredi vasi je jusarska last - Obljube župana Roberta Dipiazze in pristojnost deželnega spomeniškega varstva

Škof Evgen Ravignani pred cerkvico sv. Roka, ob njem kriški župnik Maks Suard.

V Križu, kot v nekaterih drugih vaseh, so v nedeljo počastili sv. Roka, po katerem nosi v Križu ime cerkvice v zgornjem delu vasi. Ob tej priložnosti je Križ obiskal škof Evgen Ravignani, ki se je v spremstvu župnika Maksa Suarda in vernikov udeležil procesije od cerkvice do glavne vaške cerkve. V procesiji so tudi nosili sliko Sv. Roka, ki krasi cerkvico. Verskemu obredu je sledilo družabno srečanje v Slomškovem domu.

Kriška skupnosti je ob tej priložnosti opozorila škofa Ravignanija na veliko zamudo, ki spremlja obnovitev cerkvice sv. Roka. Stavbo so sicer že pred časom zaščitili z zidarskim odrom, dela pa še se niso začela. Predsednik kriškega jusarskega odbora Klaudio Stergonšek je Ravignanija opozoril, da je cerkvica jusarska last (uradno je bila vknjižena leta 1835). Škof je obljubil, da bo glede tega urgiral pri tržaškem županu Robertu Dipiazzi in, če bo potrebno, tudi pri vodji deželnega

Polijske akcije ob velikem šmarnu

V treh dneh ob velikem šmarnu (od 14. do 16. avgusta) so agenti tržaške kvesture opravili vrsto nadzornih posegov. Ugotovili so istovetnost 1.548 oseb, dve osebi so prijavili zaradi groženj, poškodovanja lastnine, povzročitve telesnih poškodb in nasilnih dejanj v družinskem krogu, pet pa so jih prijavili zaradi upravnih nepravilnosti. Nadalje so naprtili 35 glob zaradi cestnih prekrškov, pregledali so 33 tujih državljanov držav izven Evropske unije, štiri so jih izgnali, enega pospremili do meje.

Nocoj koncert pravoslavne sakralne glasbe

Tržaška srbska skupnost praznuje kot znano letos dve pomembni obletnici: 140-letnico posvetitve cerkve sv. Spiridiona in 240-letnico prvega verskega obreda v stari cerkveni slovanščini. Obletnici so počastili z razstavo, ki je ta čas na ogled na gradu sv. Justa, med spremljevalnimi prireditvami pa je tudi niz koncertov. Na Trgu sv. Antona, v neposredni bližini srbsko-pravoslavne cerkve, bo tako danes, ob 21. uri, mogoče prisluhniti tradicionalni sakralni glasbi.

Večerni koncerti v muzeju Sartorio

V mestnem muzeju Sartorio se nadaljuje šestnajsta izvedba niza Muzeji zvečer. Vsak teden se v parku zvrstita dva koncerta. Nocoj ob 21. uri bodo prišli na svoj račun ljubitelji »ragtime in country blues« glasbe, ki jo bo izvajala trojica The Red Wine Serenades. Jutri (prav tako ob 21. uri) pa bo skupina L'Argente uprizorila igrano Il mondo e il teatro, ki je posvečena življenju Carla Goldonija.

Še danes čas za prijavo na Open-Mic

Samo še danes se lahko prijavite, če želite spregovoriti ob »odprtem mikrofону« Open-Mic. Dogodek spada v niz Oh Poetico Parco, ki poteka v parku nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu. Mikrofoni bodo prižgali 28. avgusta ob 21. uri, vsak govornik pa bo imel na voljo največ pet minut. Dodatne informacije in prijave na naslovu anna.castellari@gmail.com.

Pupkin Kabarett v Boljuncu

Kleti družine Parovel bodo v četrtek gostile Pupkin Kabarett. Ob 21. uri bodo občinstvo obiskali priljubljeni Laura Bussani, Stefano Dongetti, Alessandro Mizzi, Massimo Sangermann, Ivan Zerbini in člani skupine Niente Band! Vstopnica (v katero je vključena aperitiv), znaša 10€.

spomeniškega varstva Robertu Di Paoli, saj je cerkvica tudi zaradi značilne kamnite strehe spomeniško zaščitena.

Župan Dipiazza vsekakor dobro pozna ta problem. Ob nedavni obnovi »štierne« pred kriškim pokopališčem si je ogledal cerkvico in predsedniku zahodnokraškega rajonskega sveta Brunu Ruplu obljubil hitro ukrepanje. V to ga poziva tudi peticija, ki jo je pred nekaj meseci podpisalo več sto Križanov in Križank. Obnovitvena dela naj bi po županovih besedah stekla septembra.

Zidarski odri okrog cerkvice sv. Roka so prikrajšali okolico kar za nekaj parkirišč, ki postajajo vse večji problem ne samo »gurnjega kraja«, temveč celotnega Križa. Domačini dejansko nimajo več kje parkirati svojih avtomobilov, da ne govorimo o gostih. Na tapeti je kar nekaj načrtov za nova parkirišča, postopki za njihovo ureditve pa so zelo počasni.

RADENCI - Zveza cerkvenih pevskih zborov

Pevci na »aktivnem« oddihu

Zveza je tudi letos priredila enotendenski poletni seminar, tokrat v zdravilišču Radenci

Skupina udeležencev seminarja se je podala v Porabje

»Služba« cerkvenega pevca je pač taka, da zanj, če seveda stvar jemlje resno, praktično ni dopusta: pevec v cerkvenem zboru poje namreč vsako nedeljo in praznik ne glede na letni čas. To velja tudi za pevce, ki v okviru raznih zborov s svojo dejavnostjo bogatijo potek maš in drugih verskih obredov v slovenskem jeziku na Tržaškem, za katere pa Zveza cerkvenih pevskih zborov od leta 1970 prireja enotedenske poletne seminarje, ki nudijo možnost pevskega izobraževanja, hkrati pa tudi oddih za udeležence in njihove družinske člane. ZCPZ se tej večdesetletni tradiciji, ki spada med stalnice njenega delovanja, ni izneverila niti letos, saj je od 2. do 8. avgusta priredila seminar, za tokratno lokacijo pa je izbrala znamenito zdravilišče Radenci, kjer je aktivni oddih preživel preko sto udeležencev.

Kongresna dvorana hotela Radin je vsak dopoldan bila prizorišče več ur trajajočih vaj več kot 70-članskega pevskega zbora, ki je naštudiral tako posvetni kot sakralni program: prvega je izbral mladi, a že uveljavljeni zborovodja Mirko Ferlan, ki se je odločil za štiri skladbe pretežno primorskih avtorjev (Filejevo Pojdem med polja in Mihelčičevo Pa da bi znal za moški zbor ter Srebotnjakovo Kraško jesen in Boštjančičevo Prišel lju bi je pod okno za mešani zbor), drugega pa so pevci naštudirali pod vodstvom starega znanca seminarjev ZCPZ, priznanega dirigenta Tomaža Faganela in ob orgelski spremljavi Angele Tomanič, med skladbami pa je treba omeniti vsaj tri: v bistvu nepoznano Himno Josipa Ipavca ter noviteto Damijana Močnika, Slavnostno mašo 2009, in pesem Marija, po magaj Ivana Florjanca, ki je tudi obiskal

tržaške pevce. Oba sporeda je zbor izvedel 7. avgusta, sakralnega pri večerni maši v radenski župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda, ki jo je v spomin na pokojne udeležence seminarjev ZCPZ (na letošnjem seminarju so se posebej spomnili dolgoletnega tečajnika Antona Korsiča, spomin na katerega je počastil Aleksander Furlan) daroval škofov vikar za tržaške slovenske vernike msgr. Franc Vončina ob somaševanju domačega župnika Janka Ivančiča in drugih duhovnikov, posvetnega pa v hotelski Kongresni dvorani, kjer so na svoje prišli tudi najmlajši udeleženci seminarja z recitacijo in pesmijo, ki so ju naštudirali pod vodstvom mentorice Lučke Susič, Renate Vereš Klančič in Urške Šinigoj, ter baritonist Marjan Škerlavaj in tenorist Marjan Štrajn s solističnima točkama ob klavirski spremljavi Gregorja Klančiča in Vinka Škerlavaja. 7. avgusta je v radenski cerkvi po maši potekal tudi zaključni nastop udeležencev orgelskega tečaja, ki je že vrsto let nepogrešljiva komponenta poletnega seminarja ZCPZ: letošnji tečaj je vodil mladi organist Matej Lazar, na Jenkove orgle v župnijski cerkvi pa so vabili Vinko Škerlavaj, Veronika Kos, Rok Dolenc in Niko Trento, poleg njih in mentorja Lazarja pa so na zaključnem koncertu nastopili še Angela Tomanič in Gregor Klančič, ki je pri orglah spremljal soprogo, sopranistko Renato Vereš Klančič.

Že omenjeni Gregor Klančič, primorski rojak iz Mirna ter organist v ljubljanski stolnici in bivši dirigent Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec, pa je bil tudi protagonist izobraževalnega momenta, posvečenega liturgiki, saj je udeležencem orisal poglede cerkvenega učiteljstva na vlogo glas-

be v liturgiji skozi koncilске odloke, beseda pa je tekla tudi o liturgični glasbeni praksi v cerkvi.

Seminar pa ni potekal samo v obliki pevskih in instrumentalnih vaj: udeleženci so imeli namreč na voljo vso ponudbo zdravilišča Radenci od tamkajšnjih bazenov pa do savn, opeli in masaž ter pitja zdravilne radenske slatine. Poleg tega so številno občinstvo pritegnile vnete partije šaha, mnogi so izkoristili tudi internetno točko, medtem ko je bil za najmlajše na voljo otroški kotiček. Ob uživanju omenjene ponudbe pa so bile na sporedu tudi druge zunajpevske ponudbe, kot npr. izleta v Gornjo Radgono z obiskom tamkajšnje kleti ter v Beltince in Odrance, še posebej pa je bil pomemben obisk Porabja in tamkajšnje slovenske manjšine: po prečkanju nekdanj izjemno zastražene meje (o kateri med drugim priča tudi opuščena sovjetska vojašnica), ki pa je danes popolnoma prehodna (tudi Madžarska je stopila v schengensko območje), je tržaškim pevcem v slovenskem informativnem središču v Monofstru stvarnost porabskih Slovencev orisala urednica tednika Porabje Marijana Sukič, gostiteljem pa so se tržaški rojaki oddolžili tako, da so oblikovali večerno mašo v Gornjem Seniku. Udeleženci seminarja so se srečali tudi z murskoso-boškim škofom msgr. Marjanom Turnškom, ki je bil 6. avgusta na obisku v Radencih, in sooblikovali njegovo mašo v župnijski cerkvi. Skratka, ob pevski dejavnosti je bil na voljo tudi čas za sprostitve, tržaški pevci in organisti pa so se domov vrnili polni lepih vtisov ter s ščepcem glasbenega in liturgičnega znanja več, ki ga bodo gotovo s pridom izkoristili. (iž)

Včeraj danes

Danes, TOREK, 18. avgusta 2009

HELENA

Sonce vzide ob 6.09 in zatone ob 20.08
- Dolžina dneva 13.59 - Luna vzide ob 3.17 in zatone ob 18.57

Jutri, SREDA, 19. avgusta 2009

TEKLA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28 stopinj C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, veter 5 km na uro zahodnik, vlaga 71-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 26,7 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 22. avgusta 2009

Lekarne odprte

tudi od 13. do 16. ure

Ul. Cavana 11 - 040/302303, Oširek Osoppo 11 - 040/410515, Boljunec - 040/228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 11, Ul. Settefontane 39, Boljunec - 040/228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 - 040/390898.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - Dvorana je zaprta za poletni premor.

ARISTON Poletna arena: 21.00 »I love Radio Rock«.

CINECITY - 16.30, 18.15, 20.00, 22.00 »Alieni in soffitta«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Sex movie«; 16.00, 17.00, 18.45, 20.00, 21.30, 22.00 »Harry Potter e il principe mezzosangue«; 16.30, 18.30, 20.15 »Ken il guerriero«; 18.00, 22.00 »La rivolta delle ex«; 16.00, 18.50, 21.45 »Transformers«; 16.00, 20.00 »Una notte da leoni«.

FELLINI - Dvorana je zaprta za poletni premor.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 20.30 »La misma luna«; 18.45, 22.15 »Niente vello per Jasira«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.15 »Coraline e la porta magica«; 19.45, 22.00 »I love Radio Rock«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Obsessed - Il thriller«.

KOPER - KOLOSEJ - 15.10, 17.20, 19.20, 21.20 »G-Force«; 16.50, 19.00, 21.10 »Snubitev«; 18.00 »Harry Potter in Princ mešane krvi«; 20.50 »Brüno«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 17.40, 19.05, 20.30, 22.15 »Alieni in soffitta«; Dvorana 2: 16.30, 19.30, 22.00 »Harry Potter e il principe mezzosangue«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Killshot«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Sex movie«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana je zaprta za poletni premor.

Prireditve

PUPKIN KABARETT - prvič v Dolini Glinščice: razburljiva poletna noč v produkciji gledališča Miela in v organizaciji »Parovel events«, bo omamila in predramila vso Dolino Glinščice! Humor za sladkokuse, glasba za dušo, vse to se bo dogajalo v kleti Parovel v Boljuncu v četrtek, 20. avgusta ob 21. uri. V slučaju slabega vremena bo predstava 21. avgusta ob isti uri. Tel. št.: 346-7590953 - www.parovevents.com.

OBČUTENA VSEMANJŠINSKA PROSLAVA NA BAZOVSKI GMAJNI se bo letos odvijala v nedeljo, 6. septembra, ob 15. uri. Zbori bodo skupno zapeli pesmi Žrtvam, Bazovica, Stoji tam v gori partizan in Vstajenje Primorske. Notno gradivo je na razpolago na tržaškem sedežu ZSKD, Ul. San Francesco 20, tel. št.: 040-635626. Skupna pevska vaja bo v četrtek, 3. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vljudno vabljeni vsi pevci.

BAMBIČEVA GALERIJA prireja v soboto 5. septembra, ob 11. uri odprtje fotografske razstave Petra Cvelbarja Brezmejnih študijskih dnevi - Tri desetletja izrazov Drage. Uvodna beseda Saša Martelanc. Sodelovanje z DSI iz Trsta in s prispevkom Pokrajine Trst. Ogled do 28. septembra.

Loterija 17. avgusta 2009

Bari	18	46	48	67	34
Cagliari	73	36	51	68	15
Firenze	47	21	51	79	31
Genova	46	11	84	1	23
Milan	8	81	90	49	18
Neapelj	15	25	81	59	23
Palermo	66	71	84	79	65
Rim	75	60	57	68	78
Turin	53	80	17	18	85
Benetke	15	18	5	72	33
Nazionale	62	20	38	15	17

Super Enalotto št. 98

4	10	27	28	34	57	jolly 71
Nagradni sklad						15.471.743,22 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						135.900.000 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
73 dobitnikov s 5 točkami						31.791,26 €
9.294 dobitnikov s 4 točkami						249,70 €
330.037 dobitnikov s 3 točkami						14,06 €

Superstar

58

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
27 dobitnikov s 4 točkami	24.970,00 €
1.372 dobitnikov s 3 točkami	1.406,00 €
20.303 dobitnikov s 2 točkama	100,00 €
120.783 dobitnikov s 1 točko	10,00 €
248.922 dobitnikov s 0 točkami	5,00 €

TABOR - Razstava

Na ogled fotografski Kraji duha Štefana Grgiča

V okviru prireditve ob velikem šmarnu so prejšnji četrtek odprli tudi fotografsko razstavo Štefana Grgiča z naslovom Kraji duha. Razstava bo na

ogled v popoldanskem času ob vikendih do konca avgusta, ko se bo prav v cerkvi na Tabru odvijala Kraška ohcet.

Trst, Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

Žepne ure in broške za Kraško ohcet

SALZBURŠKI FESTIVAL - Angažirana govorica beneškega skladatelja Luigija Nona

Velik uspeh za opero Al gran sole carico d'amore

Predstava o ženskah in njihovi pomembni, a manj vidni vlogi v revolucionarnih gibanjih

Operni program salzburskega festivala obravnava vezno temo nepravilne oblasti v glavnem z operami, ki se na različne načine dotikajo politične in socialne problematike, a niso izrecno nastale s tem namenom. Ideološki aspekt umetnosti se je najbolj neposredno odražal v angažirani govoric beneškega skladatelja Luigija Nona z uprizoritvijo njegove opere *Al gran sole carico d'amore*.

Libreto dvodelne »scenske akcije« sta leta 1975 sestavila skladatelj Nono in režiser Jurij Ljubimov na podlagi dokumentov in literarnih tekstov, ki z besedami Brechta, Castra, Gorkija, Che Guevare, Gramscija, Marxa in drugih prehodijo zgodovino komunizma od pariške komune do vojne v Vietnamu.

Al gran sole carico d'amore je predvsem predstava o moči žensk, ki so imele pomembno, a manj vidno vlogo v razvoju revolucionarnih gibanj: komunardka (članica pariške komune) Louise Michel, gverilska aktivistka na Kubi in v Boliviji Tania Bunke, ruska mati komunistične delavske družine in mati turinskega delavca podjetja Fiat v času sindikalnih protestov in stavk. Vse so bile v prvi liniji v boju za boljše življenjske razmere, kjer so njihove roke »postale blede nad kovinsko površino mitraljezov, pod velikim, z ljubeznijo prepojenim soncem«, po verzih pesnika Rimbauda, ki dajejo operi naslov.

Opera je sad sodelovanja skladatelja in režiserja, kar postane neizogibna osnova katerekoli nadaljnje izvedbe. Ekipno delo in ustvarjalno sodelovanje pri samem nastajanju glasbeno-gledališkega dela je namreč eden od temeljnih principov Nonove poetike. To je bilo povsem jasno tankočutnim poustvarjalcem, ki so se v slogu tesne povezave različnih umetniških govoric poklonili politično-umetniškemu manifestu z velikopoteznim projektom, v katerem so se glasba, gledališče in video spojili v heterogeno in emotivno ter vizualno zelo spodbudno celoto.

Dirigent Ingo Metzmacher se je iz-

Profesionalna, skoraj brezhibna predstava v režiji angleške režiserke Katie Mitchell

kazal z učinkovitim vodenjem in obvladanjem zelo zahtevne koordinacije kompleksne celote, ki predvideva simfonični orkester (v tem primeru Dunajski filharmoniki) z izrazito okrepljeno sekcijo tolkal, magnetofonski trak, zbor in skupino solistov, katerim so se v tej uprizoritvi pridružili še igralci in video-ustvarjalci, ki sodelujejo v živo. Publika lahko namreč sočasno tudi na velikem ekranu sledi prizorom, ki se dogajajo na odru in prikazujejo vsebine tekstov v petih, zelo natančno in v minimalnem prostoru rekonstruiranih situacijah. Efekt ni tisti »webcam opazovanja«, saj sta izvrstna uporaba luči in kakovost slike ponujala gledalcem pravo filmsko doživetje, ki je vseskozi spremljalo glasbeno izvedbo z vizualnim branjem vsebin.

Moderna in prikupna govorica predstave, ki se je vzporedno razvijala na različnih nivojih, se ni izneverila name- nu angažirane opere, saj je ohranila željo

po posredovanju človekoljubnih sporočil, predvsem v odnosu do kolektivne odgovornosti. Okoliščine nastanka so vsekakor vezane na že zgodovinske dogodke in vsebine, zato je angleška režiserka Katie Mitchell posredovala ta vtis z distanco in obenem spoštovanjem do muzejskega dokumenta, saj tako pevke kot dodatna video situacija prikazujejo stik z obravnavano temo preko eksponatov, ki jih protagonistke vzamejo iz vitrin.

Sporočila so v tej operi pomembnejša od izoblikovanja likov, saj ni oseb v tradicionalnem smislu, niti zaključenih prizorov, kljub temu, da se rapsodija besedil razvija skozi zgodbe petih glavnih, zgodovinskih in fiktivnih protagonistk.

Pevski del, ki je bil zaupan skupini mladih solistov, postavlja nezanemarljive tehnične zahteve, saj je obravnava glasov v skrajno visokih legah zasnovana kot asimilacija pevskega in instrumentalnega izraza, na drugi strani pa doživlja integra-

cijo z zborom, ki je nosilec glavnega, koralnega sporočila. Skoraj nerazumljiva izgovarjava (tudi med branjem) večjezičnega teksta je bila morda edina šibka točka prepričljive pevske izvedbe. Zbor dunajske državne opere je potrdil svojo profesionalnost in fleksibilnost in se je tudi igralsko, učinkovito vživel v svojo vlogo. Detalji in prvi plani v video predvajanju pa so vzporedno izpostavili ekspresivne sposobnosti odličnih igralk.

Kompleksnost lepljenke se je zrcalila v strukturi uprizoritve, ki je bila izpeljana tudi tehnično izredno profesionalno, saj je stalno prenašanje rekvizitov, premikanje kamer in prižiganje luči na odprtem odru, v tesnem sodelovanju izvajalcev in tehnike, potekalo brez vsakršnega motečega vpliva na glasbeno dogajanje.

Ustvarjalci so poklonili predstavo letos preminuli koreografinji Pini Bausch.

Rossana Paliaga

Oktobra 15. izvedba festivala Mesto žensk

Društvo za promocijo žensk v kulturi bo med 9. in 18. oktobrom organiziralo že 15. mednarodni festival Mesto žensk. Letošnja tema bo Svetovni Jug. Skozi prizmo umetnosti in kulturnega dialoga bodo nastopajoče premislile stereotipizacijo in negativne konotacije, ki ga pojem juga zavzema v mednarodnem političnem in ekonomskem kontekstu. Na festivalu se bo predstavilo več kot štirideset predstavnic z vsega sveta. Kot je opomnila Urša Vidic, na festivalu odgovorna za stike z javnostjo in promocijo, želijo še posebej opozoriti na umetnice iz Bosne in Hercegovine. Alma Suljević, Leila in Lala Čmajčanin, Danijela Dugandžić in Adela Jušić bodo izvedle performans Bujrum, izvolite!, ki je nastal kot spomin in reakcija na vojno in bistveno stvar za preživetje - hrano. Drugi performans Dobrodošli! bo obravnaval problematiko pridobivanja viz in izhoda iz države.

Toda opozoriti velja vsaj še na en nastop: v Ljubljano prihaja vsestranska Diamanda Galas, ki prepriča tako kot performerka kot tudi pianistka in vokalistka. Galasova, avtorica številnih politično angažiranih in čustvenih performansov, je ena izmed najbolj znanih in izvirnih pevk, »katere pesmi o ljubezni, erosu in tanatosu so obarvane z ostrino,« so zapisali pri Mestu žensk.

Ruski muzej holokavsta

Ruski judovski kongres se pripravlja na velik projekt, odprtje prvega muzeja, posvečenega holokavstu, v Rusiji. Muzej ne bo namenjen le razstavam, temveč bo imel tudi bogat znanstveni in izobraževalni program. Muzej bo predvidoma v Moskvi, je poročala ruska tiskovna agencija Itar-Tass, načrtujejo pa tudi projekt Vrnitev dostojanstva, ki bi evidentiral velika množična grobišča, v katerih so končale žrtve nacistov v Rusiji in nekaterih drugih državah. Program naj bi bil po presoji tamkajšnjih judovskih organizacij še posebej pomemben v času, ko izid 2. svetovne vojne dobiva nove interpretacije in ko je zanikanje holokavsta postalo že vsakodnevna debata. (STA)

INTERVJU - Ob premieri opere *Al gran sole carico d'amore*

Ko je Eleonora Jankovič v Scali nastopila v vlogi ruske matere ...

Ko je opera *Al gran sole carico d'amore* 4. aprila leta 1975 premierno zaživela v dvorani milanskega gledališča Alla Scala, je v eni od glavnih pevskih vlog nastopila tržaška mezzosopraniistka **Eleonora Jankovič** (na arhivskem posnetku KROMA). Pred dirigentskim pultom je stal Claudio Abbado, izvajalci pa so delali v tesnem stiku z avtorji predstave, to so bili skladatelj Luigi Nono, režiser Jurij Ljubimov in scenograf David Borovskij.

Kako sta si skladatelj in dirigent predstavljala izvedbo te nekonvencionalne opere?

Nono je bil izredno prijazna oseba. Z veseljem je sodeloval s pevci in jim po potrebi prilagajal parte, da bi lahko dosegli najboljši rezultat. Njegova opera je vsaj ob premieri predvidevala ustvarjalno vlogo izvajalcev. Ko sem ga na primer vprašala, kako naj bi zagotovo dala pravilno intonacijo zboru po a solo točki brez spremljave, mi je odgovoril, naj ne skrbim, saj bi lahko tudi variirala na osnovi napisanih not. Tudi Abbado je v glavnem prepustil pevcem precej svobode pri interpretaciji, ni vsilil nekih obveznih izvajalskih pristopov.

Režija je imela zelo pomembno vlogo pri tej uprizoritvi. Kako si je Ljubimov zamislil vaš nastop? Spominjam se, da sem morala na svoj nastop čakati med orkestraši; napetost se je vsak večer nabirala, saj nisem pela med prvimi, prav gotovo pa je bil efekt nepričakovane prihoda na oder iz orkestrske luknje zelo posrečen.

Kako je avtor gledal na vašo vlogo, na lik ruske matere?

Mati Gorkijeve novele bi lahko bila po njegovem mnenju katerakoli mati in njen sin katerikoli človek, ki dela v tovarni in se bori za boljše razmere. Ko je opera nastala, se je veliko govorilo o protestih delavcev in te vsebine so bile pekoče aktualne.

Kakšen je bil odziv publike na premieri?

Premiera je doživela dober sprejem. V dvorani je sedelo veliko mladih, to ni bila ravno najbolj »klasična« operna publika. Vse je potekalo v duhu vsebin; v sozvočju z bolj proletarskim videzom so orkestraši igrali v srajcah, na odru pa

so se pojavile kavbojke, nad katerimi je bil Ljubimov posebno navdušen. Seveda je Nono v skladu s svojim angažmajem in jasno politično usmeritvijo ustvaril močno opredeljeno delo, kar je omejilo njegovo širitev v določenih okoljih.

Mislite, da so tovrstna sporočila nekoliko zaprta za današnjo publiko?

Danes ne more biti isto. Opera sloni na idealih, ki so vezani na določen okvir in čas. Okoliščine so se spremenile, hrepenenja pa so ostala nespremenjena. Pravzaprav lahko ugotovimo, da smo v smislu zavesti in kolektivnega angažmaja morda naredili še kakšen korak nazaj. Mladi se bojijo za bodočnost, ideali so izhlapeli, problemi pa so ostali.

Rossana Paliaga

LOCARNO - Podelili zlatega leoparda

Ona, Kitajka

Prejela ga je režiserka Xiaolu Guo - Največ nagrad filmu Nič osebnega

Osrednje nagrade se je veselila kitajska režiserka in romanopiska

ANSA

V švicarskem Locarnu se je v soboto zvečer sklenil 62. mednarodni filmski festival, na katerem so zlatega leoparda podelili kitajski režiserki in romanopiski Xiaolu Guo za njen film z naslovom *She, a Chinese* (Ona, Kitajka). Film, ki ga je mednarodna žirija pod vodstvom režiserja Jonathana Nössiterja izbrala za najboljšega, pripoveduje zgodbo mlade ženske, ki zapusti domačo kitajsko provinco in se odpravi v Veliko Britanijo, kjer pa jo čaka izkoreninjeno življenje.

Med osemnajstimi tekmovalnimi filmi je film *Nothing personal* (Nič osebnega) Nizozemke poljskega porekla Ursule Antoniak pobral pet nagrad, med

drugim za najboljšo žensko vlogo, ki je šla v roke Lotte Verbeekde. Ta film je bil obenem nagrajen kot najboljši prvenec, prav tako pa je dobil nagrado kritikov.

Nagrado za najboljšo moško vlogo je dobil Antonis Kafetzopoulos za igro v grško-nemškem filmu Akademija Platona režiserja Filippa Tsitos, ki je prejel še dve drugi nagradi.

Posebna nagrada žirije je šla v roke Rusu Alekseju Micgirevu za film *Buben*. Baraban, ki je dobil tudi nagrado za režijo.

Letošnji filmski festival, ki se je začel 5. avgusta, se je z retrospektivo Manga Impact tokrat poklonil japonski animaciji. (STA)

INGUŠETIJA - Samomorilski napad s tovarnjakom bomba v Nazranu

V eksploziji na sedežu policije ubitih preko 20 ljudi

Gre za najbolj krvav napad letos - Medvedjev odstavil notranjega ministra Ingušetije

NAZRAN - Na sedežu policije v mestu Nazran v nemirni republiki Ingušetiji na jugu Rusije je včeraj eksplodiral tovarnjak bomba, pri čemer je bilo po zadnjih podatkih ubitih 20 ljudi, ranjenih pa kakih 60 ljudi, od tega jih je deset v kritičnem stanju. Gre za najbolj smrtonosen napad v Ingušetiji letos.

Manjši tovarnjak ruske izdelave, napolnjen z eksplozivom, je skozi varnostni vhod na območje sedeža policije zapeljal ravno v času, ko je bilo ob začetku jutranje izmene tam zbranih več policistov. Policisti so sicer streljali na voznika tovarnjaka, a ga niso mogli ustaviti. Ruski predsednik Dmitrij Medvedjev je spričo napada, ki bi se mu po njegovem dalo izogniti, že odstavil notranjega ministra Ingušetije Ruslana Mairijeva. Kot je poudaril, napad "ni zgolj posledica težav, povezanih s teroristično dejavnostjo, temveč tudi nezadostnega dela sil redni v republiki".

Ingušetija, ruska republika na severu Kavkaza, v kateri živi pretežno muslimansko prebivalstvo, se že dalj časa spopada z islamskimi skrajneži, ki vodijo vedno bolj krvav upor proti lokalnim prokremljskim oblastem. Nazran je kot glavno mesto Ingušetije pogosto tarča napadov islamskih upornikov.

Do napada je prišlo štiri dni po napovedi predsednika Ingušetije Junusa-Beka Jevkurova, da se kljub resnim poškodbam, ki jih je utrpel v bombnem napadu 22. junija, vrača na svoj položaj. Minulo sredo je bil v napadu na njegov urad ubit ingušetijski minister za gradnjo Ruslan Amerkanov, zaradi česar se je okreplil strah, da razmere v Ingušetiji, sosedi nemirne Čečenije, uhajajo izpod nadzora. (STA)

Eksplodirala tovarnjak bomba je povzročila pravo razdejanie

ANSA

MOSKVA - Voda v noči na ponedeljek poplavlila strojnico hidroelektrarne v Vzhodni Sibiriji

V nesreči v hidroelektrarni najmanj 8 mrtvih

Pogrešajo še 65 ljudi - Številne tovarne aluminija brez elektrike - V nevarnosti čistost Jeniseja, v katerega se je izlila nafta iz poškodovanega transformatorja

Najmanj osem ljudi je umrlo, 10 je ranjenih, 68 pa jih pogrešajo zaradi delne poplave strojnice elektrarne

ANSA

MOSKVA - V nesreči v največji ruski hidroelektrarni, do katere je prišlo med popravilnimi deli, je po zadnjih podatkih umrlo med osem in deset ljudi, 14 je bilo ranjenih. Še okoli 65 ljudi, ki so bili v času nesreče v strojnici, ki jo je zalila voda, pogrešajo. Vzrok nesreče v elektrarni v kraju Sajano-Šušenskaja ob reki Jenisej na jugu Sibirije ni povsem znan. Ruski preiskovalci trdijo, da je med popravilnimi deli razpadel transformator. Eksplozija je uničila stene in strop v strojnici, kjer se nahajajo turbine, prostor pa je poplavlila voda. Lastnik elektrarne, družba Rus-Hydro, medtem pravi, da je do poplave prišlo zaradi naraslega pritiska v cevih z vodo.

Kremelj je v izjavi sporočil, da je nesreči botroval nedoločen "hidravlični vpliv", ki je vodil v zaprtje vseh desetih energetskih enot elektrarne. Ruski predsednik Dmitrij Medvedjev je že naročil ministru za izredne razmere Sergeju Šojguju in ministru za energetiko Sergeju Šmatkoju, naj odletita na prizorišče nesreče in osebno nadzorujeta krizne razmere.

Po poročanju AFP je v nesreči umrlo osem ljudi, ameriška tiskovna agencija AP, ki se sklicuje na tiskovnega predstavnika ministr-

stva za izredne razmere v Sibiriji Romana Docova pa piše o desetih smrtnih žrtvah. Nekatere izmed smrtnih žrtev so utonile, druge pa so zmečkale razbitine, je še dejal Docov, ki je tudi pojasnil, da reševalni delavci preiskujejo prizadeto strojnico, da bi našli od 50 do 65 pogrešanih.

Nesreča je uničila dve od desetih turbin, eno pa huje poškodovale. Družba lastnica elektrarne še vedno preučuje stanje preostalih sedmih turbin. Popravila bodo težavna in bi lahko bo besedah ruskega ministra za izredne razmere Sergeja Šojguja zahtevala več let. Kot je še dejal Šojgu, pa v nesreči ni bil poškodovan jez elektrarne, tako da ni nevarnosti za prebivalstvo mest, ki ležijo ob nižje ležečih predelih ob reki Jenisej. Je pa po nesreči na reki nastal velik naftni madež, ki meri okoli 25 kvadratnih kilometrov, so sporočili z ruskega ministrstva za naravne vire.

Zaradi nesreče so elektrarno, ki z elektriko oskrbuje več tovarn aluminija v ruski republiki Hakasija, že zaprli. Vlada je sporočila, da so zaradi primanjkljaja energije na območje preusmerili zaloge elektrike iz drugih elektrarn, kljub temu pa iz regije poročajo o izpadih električnega toka. (STA)

AFGANISTAN - Konec volilne kampanje

Za konec množična zborovanja pred četrtkovimi predsedniškimi volitvami

KABUL - V Afganistanu so včeraj ob zadnjem dnevu kampanje pred četrtkovimi predsedniškimi volitvami potekali še zadnji dogodki v okviru predvolilnih kampanj. Dva izmed glavnih predsedniških kandidatov, nekdanjega zunanjega ministra Abdulaha Abdulaha in nekdanjega finančnega ministra Ašrafa Ganija, je na zborovanjih podprlo več tisoč ljudi. Okoli 17 milijonov volivcev v Afganistanu bo v četrtek lahko drugič v zgodovini volilo predsednika države, vzporedno pa na lokalnih volitvah tudi pokrajinske svete v 34 pokrajinah. Sedanji predsednik Hamid Karzaj, ki državo vodi od leta 2001, sicer velja za glavnega favorita, a močna kampanja Abdulaha krepi možnosti za drugi krog volitev.

Na stadionu v Kabulu je Abdulaha včeraj podprlo več kot 10.000 ljudi. "Afganistanci želijo spremembe," je na zborovanju dejal Abdulah. "Če ne bo prišlo do volilne prevare,

HAMID KARZAJ

ANSA

bodo zmagali ljudje in pokvarjena vlada se bo končala," je še dejal nekdanji zunanji minister, ki je svoje podpornike tudi pozval k udeležbi na volitvah, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Da bo "pokvarjeno vlado" zamenjal z "legitimno", je na zadnjem predvolilnem zborovanju v vzhodni provinci Nangarhar obljubil tudi Gani. "Karzaj vam bo dal hrano zdaj, jaz pa bom priskrbel hrane za 100 let, ker bom poskrbel za službe za

Rusija: Pogrešano ladjo našli pri Zelenortskih otokih, posadka živa

MOSKVA - Ruski obrambni minister Anatolij Serdjukov je včeraj sporočil, da so pogrešano tovarno ladjo Arctic Sea našli približno 300 morskih milj od Zelenortskega otočja, člani posadke pa so živi. 15 ruskih članov posadke so prepeljali na rusko vojaško ladjo in jih zaslišujejo, poročajo tuje tiskovne agencije.

Arctic Sea, ki je bil na poti v Alžirijo, je izginil v čudnih okoliščinah pred tremi tedni. V iskalno akcijo so se vključile številne države, med drugim Finska, od koder prihaja lastnik ladje, Malta, kjer je plovilo registrirano, in Švedska. Informacije o ladji si je preko Interpola in Europolu izmenjalo okoli 20 držav. V nedeljo se je pojavila informacija, da je bila ladja opažena blizu Zelenortskih otokov.

Usoda Arctic Sea je bila skrivnost od 24. julija, ko naj bi jo v švedskih vodah napadla skupina oborožencev, ki so se predstavili za pripadnike enote za boj proti drogami. Po 12 urah so ladjo ladjo zapustili, ne da bi karkoli vzeli s seboj.

Ladja, natovorjena z lesom v vrednosti 1,3 milijona evrov, je iz Finske odplula 23. julija, namenjena pa je bila v Alžirijo.

milijon ljudi in zgradil milijon hiš," je obljubil Gani.

Gani je bil sicer eden izmed dveh Karzajevih protikandidatov, ki sta ga v televizijski debati v nedeljo zvečer označila za odgovornega za neugodne varnostne razmere v državi. Po Ganijevem mnenju je razlogov za slabo varnost več, med njimi pa sta tudi "koruptivna policija" in "nesposobne provincialne vlade". Kritika na računa Karzaja je letela tudi iz ust protikandidata Ramazana Bašardosta.

Afganistan naj bi v luči krhkih varnostnih razmer v državi za zaščito volišč mobiliziral vse varnostne sile. Uporniški talibani namreč grozijo, da bodo v četrtek napadali volišča, vlada pa se boji, da bi grožnjam lahko sledila nizka volilna udeležba in posledično dvomi o legitimnosti volitev. Število volišč, ki bodo na volilni dan odprta, še vedno ni znano. (STA)

GORICA - Goriška pokrajina na 23. mestu športne lestvice dnevnika Il Sole 24 Ore

Z vlaganjem v mladino višajo nivo telesne kulture

Brandolin: »Razpolagamo z dobrimi objekti in telovadnicami - Za profesionalne ekipne športe ni denarja«

Nivo telesne kulture v goriški pokrajini se viša. »Zaradi vlaganja v mladino in zaradi dobrega odnosa, ki so ga športna društva vzpostavila s šolami,« pojasnjuje pokrajinski predsednik zveze CONI in deželni svetnik Giorgio Brandolin in poudarja, da ga ne preseneča 23. mesto, ki ga je goriška pokrajina dosegla na športni lestvici časopisa Il Sole 24 Ore.

Osrednji italijanski finančni in gospodarski dnevnik je včeraj objavil rezultate raziskave, ki jo je v italijanskem športu opravila ustanova Clas. V pretres so vzeli število športnih društev in njihovih članov, razširjenost športnih objektov po teritoriju in njihovo stanje, športne uspehe ekip in posameznikov. Na koncu so izdelali lestvico, na kateri je na prvem mestu pokrajina Livorno, kjer žanjejo uspehe v nogometu in košarki, hkrati pa tudi v plavanju, judu, kanuju in sabljanju z Aldom Montanom na čelu. Videmska pokrajina se je uvrstila na šesto mesto, tržaška na sedmo, goriška pa na 23. mesto, pri tem pa je glede na lansko leto napredovala za okrog trideset mest. K izboljšanju uvrstitve goriške pokrajine je prispevalo osmo mesto na lestvici individualnih športov in 16. mesto na lestvici razširjenosti športnih društev.

»Čeprav v goriški pokrajini ni velikih podjetnikov, ki bi z masnimi denarji podpirali profesionalne ekipe, se naše športno gibanje zelo lepo razvija zaradi vlaganja v mladino.« pravi Brandolin in poudarja, da zveza CONI že več let pripravlja projekte gibalne vzgoje za otroke, ki so izrednega pomena za rast nivoja telesne kulture. »Za širjenje športnih aktivnosti je bistvenega pomena delo, ki smo ga opravili po šolah, saj smo vzpostavili stik med šolskimi institucijami in društvi,« razlaga Brandolin. Po njegovih besedah šolniki zaupajo športnim delavcem iz goriške pokrajine, ki so po drugi strani zelo dober odnos vzpostavili tudi s starši. »Jasno je, da v naši pokrajini nimamo denarja in podjetnikov, ki bi lahko podpirali profesionalne ekipe. Emblematičen je primer košarke v Gorici, kjer po odhodu družine Terraneo ni bilo nikogar, ki bi bil pripravljen vlagati v vrhunsko ekipo,« poudarja Brandolin in opozarja, da je za širjenje športa zelo pomembna kaplarna razširjenost športnih objektov. »Če se ne motim, samo števerjanska občina nima svoje telovadnice. Povsod druge imajo svoj pokriti športni hram, v katerem vadijo najrazličnejše

GIORGIO BRANDOLIN

BUMBACA

športne discipline,« pravi Brandolin in poudarja, da k športnim uspehom prispeva tudi čezmejne pobude, ki mlade spodbujajo tudi k tkanju novih prijateljskih vezi. Po besedah Brandolina je po pokrajini razpršenih veliko resnih društev, ki se ukvarjajo tudi z manj razširjenimi športi in dosegajo zelo dobre rezultate. »V Združenih državah Amerike se pravkar mudi želna selekcija bejzbola, ki jo sestavljajo v glavnem igralci iz naše pokrajine,« pravi

Brandolin in poudarja, da so ob tem zelo uspešna tudi navtična in kolesarska društva na Tržiškem, mali čudež pa je nogometna ekipa Itala San Marco iz Gradišča. Čeprav ne dosegajo vrhunskih rezultatov, zelo dobro delajo tudi odbojcarska društva, medtem ko se v košarki že obrestuje delo z mladimi, ki so ga zastavili v Trzinu. Po mnenju Brandolina ima dober mladinski sektor goriška Ardita, kar daje upanje za preporod košarke tudi v Gorici. (dr)

GORICA - Arhitekturni trienij bo imel mednarodni pečat

Botta za začetek

Priselitev fakultete bo »blagoslovil« svetovno znani švicarski arhitekt - Vpisujejo še do 28. avgusta

Arhitekt Mario Botta (zgoraj) in goriški sedež Tržaške univerze v poslopju nekdanjega Malega semenišča v ulici Alviano; v njegovem zavetju je nastal konferenčni center (krožna stavba na fotografiji), ki še vedno čaka na odprtje

BUMBACA

S predavanjem svetovno znanega in (skoraj vedno) cenjenega švicarskega arhitekta Maria Botte se bo 6. oktobra začelo prvo akademsko leto arhitekturnega trienija na goriškem sedežu Tržaške univerze. Ker gre za pomembno priložnost, so povabili arhitekta, čigar ima se držijo nekaterih »spomenikov« sodobne arhitekture, posejanih po vseh celinah sveta. Najbolj pomenljive med temi bo sam predstavil med svojo Lectio Magistralis v Gorici. Z univerze so včeraj tudi sporočili, da še vedno zbirajo vpise za goriški trienij; rok vpisovanja bo zapadel 28. avgusta.

Istočasno s pospeškom poteka nadgradnja mednarodnih sodelovanj, ki bodo tržaško fakulteto za arhitekturo preobrazile v Mednarodno arhitekturno šolo. V ta okvir sodi tudi preliminarni dogovor, ki sta ga podpisala Hassan Ali Laghai, docent na School of Environment and Energy na Islamic Azad University v Teheranu, in Giacomo Borruso, ravnatelj tržaške arhitekturne fakultete. Na osnovi dogovora bosta univerzi razvijali sodelovanje med fakultetama na raziskovalnem in izobraževalnem področju. To pomeni, da bosta omogočali izmenjavo docentov in študentov, vodili skupne projekte in snovali skupne doktorate. Dogovor bo imel učinke tudi za goriško arhitekturo, ki ji Tržaška univerza namerava vtisniti mednarodni pečat.

Z novo fakulteto pričakuje Gorica 150 študentov; sprejeli jih bodo na podlagi vstopnega izpita 8. septembra.

Na Vrhu brez elektrike

Z občine v Sovodnjah ob Soči so sporočili, da zaradi vzdrževalnih del na električnem omrežju, ki jih bo opravljalo osebje družbe ENEL, bo danes med 8.30 in 11.30 prekinjena dobava elektrike na celotnem območju Vrha.

Goričanka kradla v Benetkah

Ukradla je denarnico ženski, ki se je sprehajala po tržnici v Mestrah, vendar opazil jo je policist v civilnih oblačilih, ki je opravljal nadzor tržnice, in ji nataknil lisice. Račun s pravico je odprla 50-letna Goričanka, ki na sojenje čaka v zaporu v Benetkah. Tatca je svojo roko vtaknila v torbico svoje »žrtve« in iz nje potegnila denarnico. Lastnica ni ničesar opazila, ves dogodek pa si je ogledoval policist; iznenadil je tatco, ko je imela denarnico še v roki.

Prijavili turističnega delavca

V Gradežu so karabinjerji prijavili turističnega delavca, ki je zaposlil dva mladoletnika, ne da bi le-ta opravila potrebni zdravniški pregled. Med zaposlenimi je bil tudi moški, ki je delal na črno, zato pa je turistični delavec dobil tudi slano globo. V okviru poostrelega nadzora cestnega prometa so karabinjerje dalje prijaviše štirinajst voznikov, ki so za volan sedli pod vplivom alkohola.

Zidarju odnesel denarnico

V Štarcancu so karabinjerji prijavili mladeniča, ki je ukradel denarnico zidarja. Delavec jo je pustil znotraj gradbišča, ko je zaključil z delom, pa je ni bilo več. V Trzinu so medtem prijavi mladeniča, ki je ukradel kolo osemnajstletniku in se je z njim vozil po mestu. Zaradi istega razloga sta si prijavo prisluzila mladoletnika iz Vidma, ki sta si v Gradežu »izposodila« kolo priletne Tržačanke. V Škocjanu so nazadnje karabinjerji preverjali stopnjo alkohola v krvi voznikov; zaradi vinjenosti so vozniško dovoljenje odvzeli dvema Tržačanoma, trem Videmčanom, trem Goričanom in enemu moškemu iz Bocna.

Od bonifikacije do rezervata

V sprejemnem središču v kraju Isola della Cona ob izlivu Soče bodo danes ob 21. uri priredili predavanje z naslovom »Zgodovina teritorija. Od bonifikacije do naravnega rezervata«. Spregovorili bodo občinski odbornik iz Štarcanca Matteo Negri, predsednik krožka Legambiente iz Trziča Michel Tonzar, direktor biološke opazovalnice Isola della Cona Fabio Perco ter Renato Cosma in Renato Duca v imenu konzorcija za bonifikacijo posoške ravnine.

GORICA - Center za duševno zdravje

Tisoč ljudi poiskalo pomoč

V centru za duševno zdravje v Gorici, ki deluje v severnem delu goriške pokrajine v okviru zdravstvenega podjetja, je lani iskalo pomoč tisoč ljudi. Podatek so posredovali po srečanju, med katerem se je prejšnji teden v Gorici direktor centra Paolo Bertagno sestal z ožjim odborom županov. Med srečanjem - na njem je goriško občino predstavljala odbornica Silvana Romano - so pojasnili, da center deluje 24 ur na dan vse dni v tednu. V njem je šest ležišč in sprejemajo osebe z najrazličnejšimi psihičnimi težavami.

Dejavnosti centra so speljane po dvojnem tiru. Kot prvo nudijo zavetišče osebam, ki doživljajo hudo psihično stisko in potrebujejo takojšnjo pomoč. Le-tem zagotovijo potrebna zdravila, operaterji se z njimi pogovorijo, jim prisluhnejo in jim nudijo pomoč pri vzpostavitvi stikov s sorodniki. Hkrati v centru zastavijo tudi delo, ki poteka zunaj strukture. Operaterji se namreč odpravljajo k varovancem domov, k njihovim

družinam, na njihovo delovno mesto; na ta način operaterji pomagajo duševnim bolnikom, da se ponovno vključijo v družbo, ljudem, ki živijo okrog njih, zlasti svojcem, pa, da jih razumejo in da jim bolje pomagajo.

Center za duševno zdravje sodeluje z različnimi službami zdravstvenega podjetja, ki gredo od družinske svetovalnice do ustanove SERT. Center je seveda v stiku tudi z družinskimi zdravniki, ki evidentirajo začetek patologij in tako omogočajo čim uspešnejše zdravljenje. V lanskem letu je center zastavil projekt »Mani in pasta«, ki ga bodo razvili s finančno pomočjo Fundacije Goriške hranilnice. Nekaj varovank centra bo zapisalo svoje zgodbe, katerih rešila nit bo hrana; pri realizaciji projekta bodo sodelovali še ustanova Slowfood, združenje La Rosa dei Venti in restavracija Rosenbar. Iz tega naj bi nastala zadruga, ki ji bodo zaupali okrepčevalnico v okviru parka Basaglia. Tudi tako pomagajo premagovati duševno stisko.

GORICA - Senator DS Marco Perduca obiskal zapor

Prenatrpane celice

»Zapornikov je devetintrideset, a bi jih moralo biti dvajset - Paznikov premalo«

Goriški zapor pesti huda prostorska stiska, zato pa so njegove celice prenatrpane s kaznjenci, ki pod poletno pripeko še toliko bolj trpijo. »Zapornikov je devetintrideset, v resnici pa bi jih lahko bilo le okrog dvajset,« opozarja senator Marco Perduca, ki je v nedeljo obiskal goriški in tržaški zapor ter center za priseljenec CIE v Gradišču. Perduca, radikalec, ki je bil izvoljen na listi Demokratske stranke, je opozoril, da imajo težave domala v vseh italijanskih zapori. »Zaradi tega bomo od državne vlade zahtevali, da pripravi načrt za rešitev voza dotrajanih in prenatrpanih zaporov,« poudarja Perduca in pojasnjuje, da so v Gorici v glavnem zaprti italijanski državljani. Ena tretjina izmed njih čaka na začetek sojenja, približno polovica jih je zaprta zaradi prekrškov mamil. Senator nazadnje opozarja, da je v ulici Barzellini paznikov premalo, zaradi česar so tudi delovni pogoji v zaporu zelo slabi.

Celica goriške kaznilnice v ulici Barzellini

BUMBACA

GORICA - Nesreča brez hujših posledic med sestopom z Velikega špičja

Zaradi zvitega gležnja v dolino s helikopterjem

Vlado Klemše se je ponesrečil tik pred zaključkom dvodnevne ture SPDG-ja

Vlado Klemše si je v nedeljo med sestopom z Velikega špičja zvil gleženj, poškodba je bila tako huda, da so ga v Trento prepeljali s helikopterjem. 63-letni upokojeni novinar in občinski svetnik v Sovodnjah se je na dvodnevno turo v Julijske Alpe odpravil skupaj z drugimi 27 člani Slovenskega planinskega društva Gorica.

V soboto so se s kombiji in avtomobili odpeljali v Lepeno, od koder so se povzpeli do kočice pod Bogatinom, ki se nahaja na nadmorski višini 1.513 metrov. Od tod se je v nedeljo skupina planincev odpravila k Triglavskim jezerom, druga pa se je povzpela na Veliko Špičje (2.398 metrov). Skupini sta se v popoldanskih urah srečali pri Zasavski koči na Prehodavcih (2.071 metrov), od koder sta skupaj nadaljevali pot v Trento. Klemše je hodil v skupinici sedmih planincev, ki so zadnji sestopali z gore. Med hojo je okrog 18. ure stopil na kamen, ki se je odvalil, zato pa se mu je gleženj močno zvil. Čeprav steza ni bila speljana po posebno strmem pobočju, je bila poškodba tako huda, da Klemše ni uspel nadaljevati poti. Ostali pohodniki so mu nudili prvo pomoč, zatem pa so se odločili, da pokličejo gorsko reševalno službo. Na kraj poškodbe, od koder je bilo do doline potrebna le še poldruga ura hoje, je priletel helikopter slovenske vojske, ki je Klemšeta prepeljal v dolino. V Trentu so mu pomagali s helikopterja, nato pa so ga peljali domov s kombijem enega izmed članov planinskega društva. Včeraj so mu poškodovani gleženj pregledali v goriški bolnišnici.

Slovenski gorski reševalci na delu

NOVOGORIŠKA POLICIJA

V gorah brez ustrezne opreme

Policista opozorila preko trideset planincev

Novogoriška policista posebne policijske gorske enote sta na območju Mangarta v soboto izvajala preventivno akcijo za zagotavljanje splošne varnosti v gorah. Tako na poti na vrh Mangarta kot tudi ob sestopu sta v več kot 30 primerih ugotovila neustrezno opremljenost planincev.

Policista sta že na Mangartskem sedlu na neprimerno opremo opozorili šest planincev. V času preventivne akcije je proti vrhu gore po Slovenski plezalni poti odšlo okoli 50 planincev. Med temi je policija na neprimerno opremo opozorila štiri Slovence, ki niso imeli zaščitnih čelad in samovarovalnega kompleta; večina je bila sicer primerno opremljena za takšno turo. Policijska patrulja gorske enote novogoriške policijske uprave se je v dolino vrnila po Italijanski plezalni poti ter na neprimerno opremo opozorila še dve družini z otroki. Še 20 planincev, poleg slovenskih tudi češke in italijanske državljane, pa je opozorila zaradi neprimerne obutve.

Novogoriški policisti bodo s podobnimi aktivnostmi nadaljevali; trdijo namreč, da so bile dosedanje akcije dobro sprejete. Policisti novogoriške policijske uprave so sicer v prvem polletju 2009 obravnavali dve gorski nesreči, v katerih je ena oseba izgubila življenje, ena pa se je laže poškodovala. V celotnem lanskem letu pa so obravnavali osem gorskih nesreč, v katerih sta umrli dve osebi, hudo poškodovane so bile štiri, laže poškodovani pa dve.

KANAL OB SOČI - Skoki z mosta spektakel za preko tri tisoč gledalcev

Češki Superman poletel v reko

Navratil zmagovallec tekme svetovnega pokala v skokih z višine - Med najboljšimi tudi Auber - Sabini Pance letošnji naslov Miss Soče

Kanal ob Soči je bil v nedeljo od jutra do večera v znani znanju tradicionalnih skokov z mosta, s katerimi so v Kanalu po zgledu skokov v bosanskem Mostarju začeli pred dvajsetimi leti.

Po mesecu dni, ko je cel kraj živel za pripravo tradicionalne prireditve, je kanalsko dogajanje vrhunec doseglo ob 15. uri, ko se je pred več kot tri tisoč obiskovalci s 17-metrskega mosta v Sočo poglaval dvanajst skakalcev pretežno iz Slovenije. Med njimi sta bila tudi legendarni 71-letni Tržačan Pino Auber in njegov vnuk Gabriele Auber, ob njiju pa še pogumni nizozemski turist Levi Brinkman. Soča je bila letos pod mostom globoka deset metrov, tako da so bili lahko organizatorji za razliko od minulih let, ko so morali tekmovalce zaradi prenizke vode nekajkrat celo odpovedati, povsem mirni. Po dveh serijah skokov z mosta je v kategoriji skoki na noge zmagal Gabriele Auber iz Trsta, med skakalci na glavo je bil najboljši Jeseničan Jernej Klinar, tudi že stari znanec skokov v Kanalu, figurativne skoke pa je najbolje izvedel Jan Vončina iz Spodnje Idrije.

Ob 17. uri se je začela še poslastica za ljubitelje skokov, s katero so v Kanalu letos nadgradili tradicionalne skoke, in sicer tretja letošnja tekma svetovnega pokala v skokih z višin. Z lesene konstrukcije, narejene iz odsluženih goriških mlajev, ki jo je izdelal inženir Danilo Magajna in je odskočišče dvignila na 24 metrov, se je v figurativnih skokih z doskokom na noge pomerilo enajst tekmovalcev iz Ukrajine, Nemčije, Velike Britanije, Češke, Avstralije, Bolgarije, Srbije in Slovenije. Skoki so se v spomin na lani preminulega večkratnega zmagovalca svetovnega pokala Sergeja Zotina iz Rusije začeli z bučnim aplavzom, ki je nadomestil dogodku manj primerno minuto molka. Gledalcem na obeh bregovih reke Soče je bilo letos na voljo tudi veliko platno, na katerem je bilo mogoče spremljati počasne posnetke vsakega skoka, saj so se v živo vijaki in salte v zraku za marsikoga odvijali prehitro, da bi bilo mogoče v celoti dojeti njihovo zahtevnost. Prvič pa so bili skoki tudi v neposrednem prenosu predvajani na dveh slovenskih televizijah. Med

obema serijama so zbrane zabavali mladi skakalci, ki so se v Sočo poglajali z manjših skakalnic na njenem levem bregu, in vrhovodci, ki so svoje mojstrsko obvladovanje ravnotežja prikazovali na vrvi, napeti čez reko.

V kanalski tekmi svetovnega pokala v skokih z višin se je najbolje izkazal 24-letni češki skakalec Michal Navratil, ki je po zaključku uradnega tekmovanja za publiko s 24-ih metrov uprizoril še atraktiven Supermanov skok. Drugo mesto je osvojil Britanec Gary Hunt, tretje pa Avstralec Steve Black. Kdo bo skupni zmagovallec letošnjega svetovnega pokala, bo znano že danes zvečer, ko bo v Kopru na sporedu zadnja, četrta in odločilna tekma, po kateri bo najboljši skakalec letošnjega leta domov odnesel lepo denarno nagrado.

Nedeljsko dogajanje, ki se je v Kanalu začelo že z dopoldansko spretnostno vožnjo starodobnih vozil in njihovih predstavitev pred občinsko stavbo, se je po skokih preselilo na nabito polno igrišče osnovne šole, kjer so podelili pokale in nagrade najboljšim skakalcem ter izbrali Miss Soče; krona je letos pripadla Sabini Pance iz Nove Gorice. Prireditve se je malo pred polnočjo zaključila z ognjemetom, organizatorji - Turistično društvo Kanal ob Soči, tamkajšnja občina in organizacija Fedemar, ki organizira svetovni pokal v skokih z višin - pa so bili z letošnjim obiskom in potekom prireditve zelo zadovoljni, saj je minila brez vsakršnih zapletov. Poškodb oziroma nerodnih doskokov v vodo, ki so lahko z višine 24-ih, pa tudi že 17-ih metrov vsaj zelo boleči, če ne kaj hujšega, letos ni bilo.

Ljubitelji skokov bodo lahko na svoji račun ponovno prišli v soboto, 22. avgusta, ko bo na Mostu na Soči slovensko prvenstvo v skokih z višin, naslednji dogodek, ki bo vreden obiska v Kanalu, pa bodo sonate pod mostom. Dne 24. avgusta ob 21. uri bo namreč prav tam, kjer so v nedeljo pristajali pogumni skakalci, na splavu nastopil domači pianist Ivan Skrt, ki je projekt načrtoval že pred dobrim mesecem dni, a ga je takrat preprečilo slabo vreme.

Nace Novak

Supermanov skok v Navratilovi izvedbi (desno), vratolomni skoki so bili paša za oči in fotografske objektivne (spodaj)

FOTO N.N.

RDEČI KRIŽ

Krepak porast socialne stiske

Na novogoriškem združenju Rdečega križa so letos pomagali že 370 družinam, socialno ogroženim pa so z različnimi oblikami (prehrambnimi paketi, hrano iz intervencijskih zalog, finančnimi sredstvi, oblačili in obutvijo) namenili za več kot 92 tisoč evrov pomoči. Podatki iz leta 2008, ko so s skupno 70 tisoč evri pomagali 180 družinam, kažejo drastičen dvig socialne ogroženosti na Goriškem.

»V zadnjem času se največ dela na področju socialne. Letos so nam elementarne nesreče prizanesle, tako da smo vsa razpoložljiva sredstva lahko prihranili za ublažitev socialne stiske. V poletnih mesecih pri nas sicer vlada manjše zatišje, a kljub temu se pri nas vsak dan oglasita vsaj dve družini.« pravi sekretar združenja Aleš Markočič. Pričakuje, da se bodo v naslednjih mesecih na njih po pomoč obrnili še delavci Iskre Avtoelektrike, ki so te dni v roke dobili pogodbe o prekinitvi delovnega razmerja. Že septembra bo Rdeči križ stopil skupaj s sindikatom in Iskrinim delavcem, tako kot so to storili že v primeru Mip, predstavil oblike pomoči in načine, kako do njih. »Na jesen smo pripravljeni. Na zalogi imamo tisoč prehrabnih paketov, tudi oblačil bo dovolj. Največji problem so finančna sredstva,« pojasnjuje Markočič, a dodaja, da je dobrotnikov še vedno dovolj. Od anonimnih posameznikov, ki so se letos odzvali klicu na pomoč v akciji Rdečega križa Slovenije Lepo je deliti, prostovoljcev in članov, ki za programe Rdečega križa prispevajo s članarino, do številnih donatorjev, ki socialno ogroženim namenijo hrano, higienske pripomočke, oblačila, obutev, belo tehniko, pohištvo, posteljnino in še kaj. Dvema najpomembnejšima donatorjema - podjetjema Enoteks iz Šempetra pri Gorici in FERMA-JR iz Mirna -, ki z novogoriškim Rdečim križem redno in zgledno sodelujeta, se je te dni pridružilo podjetje Vama Trade Povšič iz Črnič, ki socialno ogroženim namenja za 16.242,65 evrov oblačil blagovne znamke Gas. »Vsi podjetniki smo se znašli v težki situaciji, ko večina razmišlja predvsem o svojem lastnem preživetju. A težave ljudi, ki živijo v tem našem okolju, z nami, ne smejo mimo nas. Verjamem, da je finančna sredstva težko nameniti, lahko pa podjetniki pomagamo materialno,« je svojo odločitev za donacijo pojasnil Valter Povšič, direktor te črniške hitrorastoče firme, ki je zastopnik za številne tuje blagovne znamke v Sloveniji.

In ker stiska ne izbira ne časa, ne prostora, je bilo poletje na območnem združenju karseda delovno. V Mladinskem zdravilišču in letovišču Debeli rtič so brezplačno ali z minimalnim prispevkom staršev omogočili letovanje 32 socialno ogroženim otrokom, te dni pa so s tisoč evri poskrbeli še za znosnejši začetek novega šolskega leta. S pomočjo socialnih služb na osnovnih šolah so oblikovali seznam, na katerem se je znašlo kar sto osnovnošolcev iz najbolj ogroženih družin, ki te dni na sedežu novogoriškega Rdečega križa prevzemajo šolske torbe, napolnjene z najnujnejšimi šolskimi potrebščinami. (tb)

PIERIS

Zaprl most čez Sočo

Do 2. oktobra bo zaprt most čez Sočo pri Pierisu, ki ga bodo obnovili in utrdili. Cestno zaporo so postavili včeraj, namestili pa so tudi cestne znake, ki avtomobiliste usmerjajo proti obvozem. Za prehod iz Laškega v Furlanijo bo treba Sočo prečkati v Vilešu in nato voziti po Rudi do državne ceste št. 14. Obvoz bo pot z enega brega na drugega podaljšal za približno 18 kilometrov, toda zaprtje mosta je bila po besedah županje iz Škocjana Silvije Caruso edina rešitev. »Obnova mostu je prepotrebna, uvedba enosmernega prometa pa bi povzročila še več težav z zastoji in dolgimi čakalnimi vrstami,« pravi Carusova. Da bi se dela zaključila čim prej, bo podjetje Gializzo poseg izvajalo v več izmenah. Na ta način bo most obnovljen do decembra, saj bi se drugače prenova zaključila prihodnjo pomlad.

VELIKI ŠMAREN - Vrhunec poletnega časa doma in na tradicionalnih prireditvah

Namesto dopusta šagra in sejem

V goriškem središču vrvež kljub pripeki - Naval obiskovalcev v Podturnu in Gradišču - V nedeljo vrste za nakup jestvin

Letošnja dobitnika priznanja Opeka na opeki (levo), otroka na ptičjem sejmu (desno), odrasla na pasjem tekmovanju v Gradišču (levo spodaj); goriška občina je v soboto na gradu priredila brezplačen večer z degustacijo vin in koncertom mestnega pihalnega orkestra (desno spodaj)

BUMBACA

Gorica se ni izpraznila niti za velikošmarenški vikend. Potem ko je že ves prejšnji teden ulice mestnega središča zaznamoval za avgust neznačilni vrvež, je tudi v soboto in nedeljo marsikateri Goričan ostal v mestu in se udeležil tradicionalnih prireditev, ki zaznamujejo vrhunec poletnega časa. V soboto so tako beležili izreden naval obiskovalcev na ptičjem sejmu v Gradišču, kjer se je pasjega lepotnega tekmovanja udeležilo okrog 400 psov raznih pasem, medtem ko jih je 120 je tekmovalo v disciplini »agility«. Med desetminutnimi nagrad, ki so jih podelili na ptičjem sejmu za posamezne sorte v naših krajih najbolj razširjenih ptic kot tudi za papige, druge eksotične primerke in perutnino, je najprestižnejše priznanje, državno nagrado za ščinkavca »Memorial Sergio Franzot«

prejel Mauro Tosoratti iz kraja Bagnaria Arsa. Med liščki je zmagal goriški Slovenec Stefano Bensa. Goriška občina je v soboto na gradu priredila večer z degustacijo vin in s koncertom mestnega pihalnega orkestra, medtem ko je v Gradišču potekala bela noč, ki je priključila več tisoč ljudi, privlačna pa je bila tudi zaradi obrednega ognjemeta.

Zelo zadovoljni z obiskom so tudi prireditelji praznika sv. Roka v Podturnu. Vse dni je bila šagra polno obiskana, tako da je bilo skoraj vsak večer zelo težko najti mesto ob mizah, čeprav je bilo sedišč okrog dva tisoč. Praznovanje se je zaključilo v nedeljo, ko so dopoldne v cerkvi v Podturnu podelili priznanje Opeka na opeki; zaradi človekoljubnih zaslug znotraj krajevnih človekoljubne skupnosti sta jo prejela Donatella in Bruno Sut-

teri. Zvečer se je praznik sklenil s plesom in tombolo; obiskovalcev se je trlo, tako da je bilo treba za pijačo in hrano kar nekaj časa potrpežljivo čakati v vrsti. Naval na šagro in vrvež v goriških ulicah dokazujeta, da so se navade Goričanov glede na prejšnja leta precej spremenile, kar so nam v prejšnjih dneh potrdili tudi na turističnih agencijah. Ljudje so se letos odločali za cenejše hotele, kdor je uspel, pa se na počitnice ni odpravil avgusta, ker

so v tem obdobju cene višje.

Naval so v nedeljo dopoldne doživele tudi trgovine z jestvinami. Nekaj jih je bilo odprtih tudi v Gorici, še največjo gnečo pa so beležili v novogoriških komercialnih središčih. Opoldne je bilo pred blagajnimi Interspara v Qlandii treba čakati okrog pol ure; med kupci so bili poleg domačinov tudi številni Italijani, mnogo je bilo tudi priseljencev iz drugih držav bivše Jugoslavije.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU
SORC, trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRČAN (FARO), ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Kino

GORICA
KINEMAX: zaprt do 20. avgusta.
TRŽIČ
KINEMAX: zaprt do 20. avgusta.

Koncerti

MED ZVOKI KRAJEV: 25. avgusta, ob 21. uri v palači Marchese de Fabris v Škocjanu koncert pianistke Tatjane Kaučič in klarinetista Dušana Sodje; 2. septembra ob 21. uri na sedežu društva Skala v Gabrjah koncert tria Inchordis; 4. septembra ob 20. uri na gradu Kromberk v Novi Gorici koncert južnoameriških melodij klarinetista Giovannija Lanzinija in kitarista Fabia Montomolija; 6. septembra ob 21. uri v cerkvi v Marianu koncert kvartetov Maffei-Arion.

NOTE V MESTU 2009: 19. avgusta ob 20.30 v župnijski dvorani na Rojcah koncert dua Daniela Brussolo (flavta) in Serena Vizzutti (harfa); 20. avgusta ob 20.30 v dvorani v ul. Brigata Pavia 21 koncert Gary Guitar Quartet; 25. avgusta ob 20.30 v parku Attems v Podgori koncert kvarteta Sax4et; 2. septembra ob 20.30 v cerkvi pri Madonini koncert gojencev, ki so se udeležili tečaja kitare glasbene fundacije »Città di Gorizia«.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da so bile ponovno objavljene pokrajinske lestvice učnega osebeja slovenskih šol, dopolnjene s kandidati, uvrščenimi na lestvice goriške pokrajine, ki pa so zaprosili za vpis tudi na rep tržaških lestvic.

Izleti

POHOD OD ŽELINA DO VOJSKEGA - v spomin na prenos več kot sto ranjencev od Cerknega do Črnomlja leta 1944 - bo 29. avgusta. Zbirališče in odhod sta predvidena ob 7. uri, prihod na Vojsko ob 16. uri, po slovesnosti bo vrnitev z avtobusi v smeri Idrije in Želina; informacije, vpis in zavarovanje na tel. 348-5298655.

SPDG priredi 20. septembra avtobusni izlet na Koroško z ogledom soteske Garnitzen pri Modrinji vasi (Moederndorf) pri Šmohorju. Pohod skozi sotesko po urejeni in opremljeni poti traja okrog tri ure, okrog dve uri pa je po-

trebnih za povratek na izhodišče. Priporoča se planinska oprema, zlasti pa primerna obutev. Avtobus bo odpeljal ob 6.30 iz Gorice, povratek okrog 20. ure; informacije in prijave na tel. 0481-882079 (Vlado) v opoldanskem času ter 20. avgusta od 19. do 20. ure na sedežu društva.

SDPG obvešča, da izlet na Pelmo v petek, 28. in soboto, 29. avgusta, odpade zaradi organizacijskih težav.

Čestitke

Mitja in Francesca sta starša postal. Štorklja jima je v naravo SE-BASTJANA podala. Sreče, zdravja in mirnih noči jim KD Briški grič želi.

Obvestila

DRŽAVNA KNIJZNICA v ul. Mameli v Gorici bo do 22. avgusta zaprta. Možni bosta le izposoja in vrnitev knjig med 10. uro in 12.30.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE obvešča, da bodo uradi zaprti do 21. avgusta.

KMEČKA ZVEZA sporoča, da bo njen goriški urad zaprt zaradi dopusta do 21. avgusta.

KNIJZNICA DAMIR FEIGEL obvešča, da je odprta od 8. do 16. ure. Za dopust bo zaprta do 28. avgusta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo v avgustu anagrafski, davčni urad in tajništvo zaprti v popoldanskih urah.

URAD ICI goriške občine je odprt ob po-

nedeljkah in sredah med 8.45 in 12. uro ter med 16.30-17.30.

URAD MLADINSKEGA DOMA bo zaprt zaradi dopusta do 21. avgusta; informacije na tel. 0481-536455.

11. USTVARJALNA DELAVNICA ZSKD v Mladinskem hotelu v Pliskovici se prične v nedeljo, 23. avgusta, ob 17. uri (ne ob 15.30) in zaključi v petek, 28. avgusta, ob 17. uri. Udeleženci pridejo in odidejo v spremstvu staršev; informacije nudi ZSKD na korzu Verdi 51 int., tel. 0481-531495, faks 0481-550004, gorica@zskd.org, www.zskd.eu.

OK VAL IN ZŠSDI prirejata od 24. do 28. avgusta v telovadnici v Štandrežu in od 31. avgusta do 4. septembra v telovadnici v Doberdolu odbojarski kamp za deklice in dečke od 6. do 12. leta starosti. V Štandrežu bo potekal med 15. in 19. uro, v Doberdolu pa med 7.45 in 13. uro (brez kosila). Kamp bo vodil odbojarski trener Leon Hrovat. Društvo bo poskrbelo za prevoz iz sosednjih občin; informacije in vpisovanje na tel. 328-1511463 (Ingrid) ali 393-2350925 (Sandro v večernih urah).

GLASBENA MATICA GORICA obvešča, da bodo uradi zaprti do petka, 28. avgusta. Izjema bo samo petek, 21. avgusta, v jutranjih urah, ko bodo sprejemali vpise za poletno delavnico, ki bo potekala v Doberdolu od 24. do 28. avgusta za otroke od 6. do 11. leta starosti.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51 zaprt do 31. avgusta.

COERVERJEVA NOGOMETNA ŠOLA DOBERDOB - ŠZ Mladost prireja od

GORICA - Lantieri Na dvorcu bo odmeval kontrabas

VHOD
V PALAČO
LANTIERI

Goriški dvorec Lantierijev bo ponovno odigral vlogo kulturnega in umetniškega središča z mednarodnim pridihom. S četrtnkom, 20. avgusta, in do 27. avgusta bo v vsakem kotičku palače na trgu Sv. Antona odmevala glasba. V Gorico namreč prihajajo mladi poustvarjalci iz Avstrije, Nemčije, Portugalske, ZDA in Izraela, ki se bodo udeleževali izpopolnjevalnega tečaja v igranju kontrabasa. International Doublebass Masterclass bo vodila Christine Hoock, priznana koncertantka in docentka na solnograškem Mozarteumu. Pobudo bodo izvedli v sodelovanju s kulturnim združenjem Palača Lantieri, med potekom tečaja pa bodo v dveh priložnostih odprli vrata občinstvu in ponudili koncerta.

Prvi glasbeni dogodek pod naslovom »World wide bass«, na kateri bo vstop prost do zasedbe mest, bo v četrtek, 20. avgusta, ob 20. uri, ko bo na otvoritvenem koncertu nastopila kontrabasistka Christine Hoock s spremstvom pianistke Tomoko Takahashi. V večer bo uvedla s sonato 163 ameriškega skladatelja Franka Prota, sledile bodo skladbe Japonca Kozabura Hiraia, Libanonca Rabiha Abou Khalila in Turka Erdala Tugculara, izvedla bo skladbi »Mozart-newlook« Francoza Jeana Francaixa in »Motivy« Bolgara Emila Tabakova, v zaključku pa se bo poklonila Astorju Piazzolli.

Palačo bodo spet odprli v četrtek, 27. avgusta, ravno tako ob 20. uri, ko bodo koncert z naslovom »Basssemble« sooblikovali udeleženci izpopolnjevalnega tečaja. Program večera in sestavo zasedb, ki bodo nastopile, bodo oblikovali med potekom tečaja, in sicer na osnovi izbiri in značilnosti posameznikov s posebnim opazom na njihove umetniške in tehnične afinitete. Vhod v palačo je možen po prehodu mimo gradbišča, ki zaseda trg Sv. Antona.

ponedeljka, 24., do sobote, 29. avgusta, na igrišču v Doberdolu poletni kamp, namenjen izpopolnjevanju nogometnih veščin mladih igralcev od 6. do 15. leta starosti; informacije in vpisovanje na tel. 334-6989857 (Domenico Donda), 338-3681964 (Fulvio Battistuta), 335-6041844 (Igor Juren), info@juren.it.

MOPZ SKALA obvešča člane zbora, da bo prva vaja nove sezone v torek, 25. avgusta, ob 20.30 v Gabrjah.

Pogrebi

DANES IZ GORICE: 14.00, Anella Turrini vd. Tírel iz bolnišnice Sv. Justa v stolnici v Krminu (ob 14.30) in na pokopališču v Koprivnem.

DANES V GORICI: 10.00, Augusta Canevali iz bolnišnice Sv. Justa na glavno pokopališče; 11.30, Maria Marassi iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče.

DANES V GRADIŠČU: 10.30, Pietro Presta iz splošne bolnišnice v Gorici v cerkev Sv. Duha (ob 11.00) in na vaško pokopališče.

DANES V MOŠU: 8.00, Clelia Cossio por. Cucit iz Spinee v cerkev (ob 10.00) in na vaško pokopališče.

DANES V ROMANSU: 10.00, Maria Stefanina Feresin iz splošne bolnišnice v Gorici v cerkev (10.30) in na vaško pokopališče.

DANES V TRŽIČU: 10.20, Giuseppe Gallo iz splošne bolnišnice v Gorici v cerkev Device Marcelliane (ob 11.00) in na glavno pokopališče.

FESTIVAL LJUBLJANA - Ta teden

Koncerti različnih glasbenih zvrsti

Festival Ljubljana v tem tednu ponuja koncerte različnih glasbenih zvrsti. Na svoj račun bodo prišli tako ljubitelji vrhunske klasične glasbe, za kar bo poskrbel Londonski simfonični orkester z dirigentom Valerijem Gergijevim kot oboževalci Vlada Kreslina. Mogoče si bo ogledati flamenko predstavo in prisluhniti komornemu orkestru UECO. Sinoči je v atriju Uršulinskega samostana namesto napovedane skupine Camera te Lysy nastopil Komorni orkester Združene Evrope (UECO) pod taktirko Massima Palumba, solisti so bili violinistka Suela Mullaj ter kitaristi Pineiro Nagy, Pedro Luis in Miguel Vieira da Silva. Orkester je uvodoma ponudil navdih Sredozemlja. Koncert so začeli z glasbo Luigiia Boccherinija, nadaljevali z delom »Intermezzo« iz opere Goyescas skladatelja Enrica Granadosa in delom Isaaca Albeniza. Orkester je izvedel še Ciganske melodije Pabla de Sarasateja in več del Petra Iljiča Čajkovskega.

Drevi ob 20.30 bodo na svoj račun prišli oboževalci Vlada Kreslina, ki, kot piše v festivalskem katalogu, »ne bi bil to, kar je - torej vseslovenska glasbena ikona za vse čase in vse žanre -, če ne bi ostal fant iz Beltincev, ki ob spremljavi nekih starcev špila na kitaro tiste napol ciganske viže«. Kreslin bo pod prenovljeno streho Križank nastopil skupaj z italijansko pevko Garbiello Gabrielli in

pevskim zborom Glasbene šole Slovenska Bistrica.

Kot posebno doživetje letošnjega festivalskega poletja organizatorji izpostavljajo predstavo »Asimetrias« flamenko ansambla pod vodstvom Andresa Marina, ki bo jutri, 19. avgusta, v Križankah (*na sliki*). Marin je leta 2002 ustanovil svoj ansambel, s katerim pripravlja odmevne glasbeno-koreografske predstave flamenka. Njegove predstave so, kot piše v festivalskem katalogu, vselej nekaj posebnega, kar velja tudi za »Asimetrias«. Prizore, ki jih Marin predstavlja na odru in ki v svojem bistvu skrivajo konfliktno naravo značaja flamenka, spremljajo dve kitari in trije vokali, vključujejo pa tudi netipične instrumente, kot je trebenta.

V četrtek, 20. avgusta, bo Festival Ljubljana postregel s koncertom slovitega Londonskega simfoničnega orkestra pod taktirko prav tako priznanega Valerija Gergijeva, ki ima v orkestru mesto glavnega dirigenta.

S simfoničnimi skicami Morje bo orkester izrisal impresijo dopoldneva na morju, igre valov ter dogovor med vetrom in morjem, kot jih je v glasbenih simbolih naslikal Claude Debussy. Izvedli bodo tudi eno izmed treh simfonij, ki jih je Dmitrij Šostakovič napisal med drugo svetovno vojno, in sicer Simfonijo št. 8 v c-molu, imenovano »Stalingrajska«. (STA)

pidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Palača Gopčević: na ogled je razstava z naslovom Fulvio Tomizza »Destino di frontiera« (Obmejna usoda). Odprta bo do 15. septembra in sicer vsak dan od 9.00 do 19.00 in brez vstopnine.

ŠKEDENJ
Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

MILJE
Občinska umetnostna dvorana Giuseppe Negrisin, Trg Marconi 1: še danes, 18. avgusta je na ogled antološka razstava Silvia Pecchiarja.

OPČINE
Atelier Dom Art (Dunajska cesta 17/A): do septembra, bo na ogled razstava Vivjane Kljun pod naslovom »Prepovedane stolice«.

AJDOVŠČINA - Sinji vrh Od včeraj mednarodna likovna kolonija Umetniki za karitas

Na Sinjem vrhu nad Ajdovščino se je včeraj začela 15. mednarodna likovna kolonija Umetniki za karitas, ki bo potekala do 21. avgusta. Geslo letošnje kolonije in potujočih prodajnih razstav je Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Izku-piček prodanih del bo namenjen otrokom, katerih starši so zaradi gospodarske krize izgubili zaposlitev.

Letošnjo kolonijo bodo krojili Vesna Čadež, Metka Erzar, Silva Copic, Tea Curk Sorta, Janez Medvešek, Lenče Mitevska, Marjan Skumavc, Ubald Trnkoczy, Jana Vizjak, Edi Žerjal in Franko Žerjal. V času kolonije bodo prisotni tudi strokovni sodelavci: umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn ter slikarji Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Primož Breclj, Silva Karim, Azad Karim, Mira Ličen Krmpotič in Tone Seifert.

Za dva dneva so povabljeni udeleženci lanske likovne kolonije in dva posebna gosta - Marta Jakopič Kunaver in Janez Mohorič. Častni gost jubilejne 15. kolonije bo tudi kipar Mirsad Begič.

V sredo, 19. avgusta, bo ob 20. uri pogovor o umetnosti in dobrotelosti, ki ga bo vodil urednik kulturnega programa Radia Ognjišče Jože Bartolj, so sporočili s Tiskovnega urada škofije Koper.

V četrtek, 20. avgusta, bo dan odprtih vrat, na katerega so povabljeni tudi drugi likovni ustvarjalci, ki bi želeli svoj likovni zapis narediti ta dan ali ga darovati za namen kolonije.

Nastala in darovana dela bodo na ogled na priložnostni razstavi, ki je od leta 1995 do danes 150. po vrsti. Še nekaj statistike: na dosedanjih 14.

likovnih kolonijah je sodelovalo 828 avtorjev s 1235 likovnimi deli. V teh letih je bilo 149 prodajnih razstav doma in v tujini. (STA)

REPEN

Kraška hiša: do 23. avgusta bo na ogled fotografska razstava Zdenka Vogriča »Bila so Brda ...«. Ob priliki razstave bo na ogled tudi originalna goriška ljudska noša iz fundusa Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Odprto ob nedeljah in praznikih od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do oktobra, bo na ogled razstava »Umetniške fotografije o Barkolani« Miloša Zidariča. Urnik ogleda v času odprtja Kavarne.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 31. avgusta bo na ogled razstava »Sonce miru 2009«, ki je letos posvečena afriškim in brazilskim otrokom iz favelas Ria de Janeira. Na razstavi sodelujejo tudi trije afriški likovni umetniki: Ade, Mika in Mali. Možnost ogleda od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00.

V palači Attems Petzenstein (Trg de Amicis 2): do 6. septembra, bo na ogled razstava pod naslovom »L'atelier degli oscar. I costumi della sartoria Tirelli per il grande cinema«. Urnik: od torka do nedelje med 9.00 in 19.00.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni mo-že, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

VIDEM

Občinski muzeji na gradu: do 23. avgusta bo na ogled znamenito Tiepolovo delo »Consilium in arena«.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

STRUNJAN

Galerija Talasa Term Krka: do 7. oktobra se z akrili na platnu predstavlja slikar Miran Kordež.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob

sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

DIVAČA

V prostorih knjižnice bo do 24. avgusta razstava »Življenje med nebom in zemljo«. Razstava predstavlja sedem območij Natura 2000, ki so bila razglašena zaradi ohranjanja ogroženih vrst ptic in je nastala v okviru Natura Primorske (PPS Interreg IIIA Slovenija - Italija 2000-2006).

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Stolp na vratih: do 23. septembra je na ogled slikarska razstava oljnih slik avtorice Margarete Selene. Odprto ob sobotah in nedeljah ter praznikih od 12.00 do 18.00.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije La-stovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

Paviljon poslovnega centra HIT (Del-pinova 7a): do 1. septembra je na ogled razstava slik Nataše Gregorič. Odprto vsak dan med 10. in 19. uro.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna

LJUBLJANA - Sanje

Na 8. festivalu več kot 80 dogodkov

S koncertom Orlekov se je sinoči v Miklošičevem parku začel 8. festival Sanje. Direktor založbe Sanje Rok Zavrtanik je napovedal, da bo letošnji festival, z več kot 80 dogodki, v ambientu, okrašenem v slogu pravljice Frana Milčinskega z naslovom Laž in njen ženin, »še bolj entuziastičen kot prejšnja leta«. Urednica pri založbi Tjaša Koprivec je dodala, da bo festival, ki »želi osrečevati in osrčevati z besedami«, ohranil vitalnost in vedrino preteklih let, »saj ima trajne zaveznike - obiskovalce«.

Osrednji prostor festivala bo Miklošičev trg, ki se nahaja v neposredni bližini knjižarne založbe Sanje. Le ta bo predstavljala informativno točko in dodatno prizorišče, še posebej za otroke, je povedal izvršni producent festivala Gašper Troha. Festival prinaša obsežen literarno-glasbeni program, pravljичne dopoldneve ter posebna predavanja pod skupnim naslovom Znanost na robu pameti.

Selektorica glasbenega programa Katarina Juvančič je povedala, da se bo na festivalu zvrstilo 30 koncertov, med katerimi je izpostavila otvoritveni koncert skupine Orlekov ter nastope skupine Sedef, finskega kitarista Ramija, jazzista Roberta Jukiča ter koncert prve dame slovenske ljudske pesmi Bogdane Herman in Tomaža Raucha. Festival bodo 16. septembra sklenili Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape. Koncerti med tednom bodo večinoma v parku, ob sobotah in nedeljah pa v Art Caffeju v Ti-voliju.

Vodja Festivala Sanje pod Kravcem Martin Bolka je predstavil festivalske dogodke, ki bodo potekali izven Ljubljane v »sproščeno intimnem vzdušju«. Sanje pod Kravcem bo odprla etno skupina Katalena, nastopili pa bodo med drugim tudi Chris Eckman, Gal Gjurin in Dejan Lapanja.

Ob ultramaratonu po Sloveniji so pri Sanjah izdali knjigo Ultramaratonec: izpovedi neustavljivega tekača Deana Karnazesa, ki jo je na novinarski konferenci predstavil prevajalec Jure Capuder. Po njegovih besedah je sporočilo knjige, da si mora vsak človek izbrati svoje področje, na katerem si postavlja cilje in izživi svoje sanje. Karnazes si je izbral tek, je povedal Capuder in dodal, da je celo pričujočo knjigo »napisal med tekom«. Pojasnil je, da knjige ni pisal sam, pač pa je tekst narekoval med tekom. (STA)

razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

IDRIJA

Grad Gewerkenegg: do 30. avgusta bo na ogled razstava Milene Gregorič »Spomini, grafike z idrijsko čipko«.

CERKNO

Cerkljanski muzej: do 23. avgusta - razstava čipk cerkljanske klekljarske sekcije Marjetica.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2): do 18. oktobra bosta na ogled gostujoči razstavi iz Finske, prva »Marimekko« je več kot pol stoletna uspešna zgodba finskih tekstilij in mode svetovnih razsežnosti, druga »Trije pogledi na Sever« je fotografska pripoved antropologa, pohodnikov, popotnikov in romantika o nordijskih prostranstvih, kjer živijo Samiji.

Ljubljanski grad, Galerija »S«: do 14. oktobra, bo na ogled fotografska razstava »Glasbeni svet 60., ujet v objektiv« ob 90-letnici fotoreporterja Edija Šelhausa.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: kulturno zgodovinska dediščina, odprto vsak dan od 15. oktobra od 9.00 do 16.00.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (15. 8. 2009)

Vodoravno: Bikaner, Katanec, avokado, Adelina, Volarič, Larisa, Ide, Alabama, aki, Sar, jamica, O. R., Enigma, Katerina, Aleksander, Renon, Frau, Lavrin, nož, primus, kiša, Ipavec, radar, Pacino, Arno, Ace, april, ekonomija, kec, stiračs, le-vica, Godina, Kosanica, Teja, Korejec, Ari, pir, Aca, atamani; *na sliki:* Aleksander Furlan.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

PRISTANIŠČE SAN ROCCO (MILJE) Kongresna dvorana

V soboto, 22. avgusta ob 21.00 / Velika komorna glasba: poklon Haydn u Mendelssohnu. Dirigent: Romolo Gessi.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

■ **Festival Ljubljana 09**

Danes, 18. avgusta ob 20.00, Križanke / Vlado Kreslin z gosti.

Jutri, 19. avgusta ob 20.30, Križanke / Asimetrias, Andrés Marin's in flamenco balet.

V četrtek, 20. avgusta ob 20.00, Cankarjev dom / Londonski simfonični orkester. Dirigent: Valerij Gergijev.

V ponedeljek, 24., v torek, 25. in v sredo, 26. avgusta ob 20.00, Cankarjev dom / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije, Peter Iljič Čajkovski: Jevgenij Onjegin, opera. Dirigent: Aleksander Vedernikov.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in la-

ATLETIKA - V Berlinu zmaga Primoža Kozmusa v metu kladiva

Zdravljica prvič zadonela na SP

V dosedanjih 12 izvedbah za Slovenijo le srebro in bron - Isinbajeva brez uvrstitve!

BERLIN - Zlati olimpionik Primož Kozmus je v metu kladiva tretji dan 12. svetovnega atletskega prvenstva v Berlinu osvojil zlato medaljo (80,84 m). To je šele tretja medalja za slovensko atletiko na dosedanjih SP in prva zlata; Kozmus je srebrn v Osaki leta 2007, Gregor Cankar pa bronast v skoku v daljino v španski Seville leta 1999. Drugi je bil Poljak Szymon Ziolkowski, nekdanji olimpijski zmagovalček (Sydney 2000) in nekdanji svetovni prvak (Edmonton 2001), ki je vrgel 79,30 m, tretji Rus Aleksej Zagorni (78,09 m), šele četrti pa Madžar Krisztian Pars, olimpijski podprvak (77,45 m). Pars je letos pred SP kar osemkrat vrgel prek 80 m, ostali so skupaj zbrali pet takih metov, od tega enega Kozmus.

»To je bila nenavadna tekma. Sam sem pričakoval, da bom vrgel več, vendar so imeli tudi drugi težave. Pars je, denimo, povem odpovedal. Tako je bil že moj drugi met (74,74), dovolj za zmago. Čakal sem sicer do zadnjega na Parsa. Ne glede na vse bi lahko en sam met 'zadel' in potem bi bilo lahko povsem drugače. Sicer sem se osredotočal le na svoje mete, imel dober občutek in treme nisem čutil,» je dejal Kozmus, ki je vodstvo prevzel že po drugi seriji, mejo 80 m pa presegel šele v petem metu, ko je dosegel izid 80,15.

Ko je Ziolkowski v zadnji seriji vrgel le 76,89 m, je bilo jasno, da je Kozmus osvojil še drugo zaporedno zlato na velikih tekmovanjih, kar je z 80,84 m le in svojim najboljšim izidom sezone še potrdil.

Izjemno je bil vesel tudi Kozmusov trener Vladimir Kevo, tudi sam nekoč slovenski rekorder v metu kladiva, dosežek mu je odvzel prav Kozmus. Dobil je še drugo odličje na velikih tekmovanjih v sezoni; na 6. svetovnem prvenstvu za mlajše mladince v Bressanoneju v Italiji v metu kladiva osvojila zlato odličje 17-letna

Primož Kozmus je
včeraj edini
presegel mejo 80
metrov, zmagal pa
je natančno na
dan, ko je lani v
Peking u osvojil
tudi olimpijsko
zlato

ANSA

Barbara Špiler, ki je izboljšala tudi slovenski članski rekord. Na tribuni se je Kevo objel s fizioterapevtom slovenske reprezentance Khalidom Nasifom, ki je skupaj z Marjanom Ogorevcem v dolgih mesecih doma in na hrvaški Bjelolasici, Kozmusovem pripravljalnem taboru, skrbel, da težave slovenskega rekorderja s hrbtom in koleni niso bile tako moteče, da bi preprečile boj za odličja na SP, čeprav so precej vplivale na Kozmusov ritem tekmovanj in treningov.

Kozmus je bil pred SP z 80,34 m tretji po izidih sezone na svetu; pred sta bila le Belorus Jurij Šajnov (80,72 m), ki je izpadel že v kvalifikacijah, in Pars (81,43), olimpijski podprvak.

Poleg Šajnova v finalu ni bilo tudi olimpijskega prvaka iz Aten 2004 Japonca Kodžija Murofušija, ki v zadnjem obdobju tudi sicer ni veliko nastopal.

V finalu Berlina je nastopil tudi Italijan Nicola Vizzoni, ki pa je izpadel po prvih treh metih. Zaročenec naše zdaj že upokojene vrhunske atletinje Claudie Coslovich je imel dva neveljavna meta (kar je zanj nenavadno), v tretjem pa je dosegel izid 73,70, kar mu je navrglo končno 9. mesto. Za osmouvrščenim Belorusom Krivitskijem, zadnjim, ki si je priboril pravico do še treh dodatnih metov, je zaostal za 2,30 metra.

Kar zadeva preostalega sporeda je bolj kot zmage v preostalih petih disci-

plinah, v katerih so včerajdelili kolajne, odmeval polom »kraljice« med ženskami, ruske skakalke s palico Jelene Isinbajeve. Nesporna favoritinja je namreč ostala brez uvrstitve.

Sedemindvajsetletna Isinbajeva, dvakrat zapored prva na OI in SP; je tako kot na veliki večni tekmovanj izpustila začetne višine in prvič skočila šele na 4,75 m. Tedaj sploh ni prišla čez letvico, ampak je zaradi napačnega prihoda do korita za odrižno palico padla na blazine pred njo. Potem se je odločila za nadaljevanje na 4,80 m, kjer pa je letvico podrla dvakrat in nejeverno zmajevala nad razpletom. Na velikih tekmah zadnjič ni bila najboljša leta 2003 na SP v Parizu, kjer je bila bronasta.

NEVERJETEN PODVIG USAINA BOLTA NA 100 M

Prestavil meje mogočega

Prejšnjo znamko izboljšal kar za 11 stotink sekunde - Bo junak tudi danes na 200 m?

BERLIN - V ospredju zanimanja svetovne športne javnosti je atlet, ki je v nedeljo zvečer v Berlinu prestavil meje mogočega. Sprinter Usain Bolt je v finalu na SP enako kot pred letom dni na OI v Pekingu v teku na 100 m zmagal s svetovnim rekordom (9,58).

Vprašanje je le, kolikokrat bo »jamajška strela« še udarila. Bolt je kar za 11 stotink izboljšal najhitrejši izid doslej, ki ga je postavil sam 16. avgusta lani, ko je za zlato v Pekingu tekel 9,69 sekunde.

Najhitrejši Zemljan je nedvomno upravičil bliskovitost, ko se je izstrelil iz startnega bloka in razvil največjo hitrost, ki je dosegla neverjetnih 45 km/h. Takšen dosežek mu je uspel prav na olimpijskem stadionu, na katerem je na olimpijskih igrah davnega leta 1936 temnopolti Američan Jesse Owens rušil zakoreninjene rasne predsodke in s štirimi zlatimi odličji preprečil nacistično slavo in porušil mite.

Za zdaj dvaindvajsetletnemu Jamajčanu, ki bo 21. avgusta dopolnil 23 let, prav nihče ne more blizu. Pričakovanja so visoka, vesoljska, takšna kot njegovi dosežki. Po izboljšanju lastnega svetovnega rekorda na 100 m in prestavitvi meje verjetnega na 9,58 sekunde, Jamajčan zdaj napada še prvo svetovno lovoriko in rekordno znamko na 200 m. Le malo ljubiteljev »kraljice športov« si od Bolta obeta kaj manj. A Bolt ostaja z nogama trdno na tleh in se uvršča med dvomljivce, da bo Berlin v atletske zgodovini postal drugi Peking, ko bi rekorda vpisal še v teku na 200 m in štafeti 4 x 100.

Usain Bolt bo
konec tedna
dopolnil šele 23 let

ANSA

»Dvomim, da bom v torek vpisal rekordno znamko na 200 m. Še težje bo, ker sem pravkar 'vzel' Tysonov naslov svetovnega prvaka na 100 metrov.

Prepričan sem, da na 200 metrov ne bo naslova prepustil zlahka. A šel bom na stezo in z vsem srcem tekel. Zabavno bo,« si peruti v svojem optimističnem slogu striže sam Bolt, ki pa bo najverjetneje spreminil mnenje, ko si bo še enkrat ogledal legendarni tek na 100 m, ko ga je najmočnejša svetovna konkurenca gledala v hrbet. Še njegov največji tekmeč in zdaj bivši lastnik svetovne lovorike Tyson Gay se je zdel počasen, čeprav je z 9,71 postavil nov rekord ZDA. Boltu je v enem letu uspelo tisto, za kar so njegovi predhodniki potrebovali 28 let, vse od leta 1968, ko so začeli z elektronskim merjenjem časa. A lastnik drugega najhitrejšega ča-

sa na svetu na 100 m Gay, ki je z 9,71 tekel tretji najhitrejši čas v zgodovini, ne deli mnenja z Boltom in si pred novim spopadom z bliskovitim atletom beli glavo s številnimi skrbi in dvomi, forma pa mu kopni tudi zaradi slabega počutja, ki je posledica bolečin v predelu trebuha. Zato je ubranitev svetovnega naslova na 200 m še toliko bolj vprašljiva. Počutje Bolta je popolno nasprotje.

Zdravstveni križi in jamranje niso njegov slog. Pri njemu je vse v znamenju »svobode gibanja«, kar kaže tudi v vedrim značajem in iskričevim proslavljanjem berlinske zmage in rekorda, ki ju je proslavil s častnim krogom v Powellovi družbi, medtem ko so vsi zasloni kazali njegov široki nasmeh. Štafeta je na sporedu v soboto, kamere pripravljene, da zabeležijo neverjetno ...

BRANDENBURŠKA VRATA

Berlin ist doch Berlin! (Berlin je vendar Berlin)

Med tremi urami, kolikor sta trajali obe preizkušnji v hitri hoji na 20 km, so morali športniki in športnice desetkrat prehoditi slovito berlinsko alejo Unter den Linden (pod lipami) proti vzhodu in nato proti zahodu. Ob vsakem obratu na zahodni strani so šli skozi slovita brandenburška vrata (Brandenburger Tor) in po drugem prehodu znova vstopili v nekdanjo staro mestno jedro. Aleja in vrata spadata med simbole Berlina. Aleja izhaja iz sredine 17. stoletja. Zaželel si jo je cesar Friedrich Wilhelm, da bi v lepem okolju potoval od svoje palače do lovišča, ki se danes imenuje Tiergarten. Aleja, ki vsebuje sprehajališče pod lipami, na obeh straneh pa sta vozišči, je bila do izbruha druge svetovne vojne pojem elegance in glamourja. Vojna je pomenila popolno uničenje skoraj vseh zgradb ob njej, izginile pa so tudi lipe. Pretežno so jih posekali ljudje, da bi imeli les za kurjavo. V današnji obliki, tu pa tam so kako drevo zasadili tudi kasneje, je Unter den Linden od leta 1950. Ob njej je nekaj elitnih ustanov: državna opera, Humboldtova univerza, narodna knjižnica, ruska ambasada in druge. Za časa realsocializma so ob njej zgradili tudi nekaj navadnih stanovanjskih blokov.

Brandenburška vrata imajo zelo razgibano zgodovino. Bile so v ložu berlinskih olimpijskih iger in večkrat nastopajo v nacistični simboliki.

Vrata je kot simbol miru dal zgraditi pruski kralj Friedrich Wilhelm II med leti 1788 in 1791. Arhitekt von Langhans se je pri načrtovanju zgledal v atensko Akropolo. Nad vrati, ki imajo pet prehodov, so postavili kvadratni kip Zmage. Po zmagi Napoleonove vojske v Jeni leta 1806 je dal veliki Francoz kvadrigo odnesti v Pariz, po njegovem propadu pa je leta 1814 znova romala na svoje mesto. Leta 1961 in kasneje so zgradili berlinski zid, ki je tekel neposredno zahodno od vrat. Iz vzhodnega dela mesta do njih ni bilo poti. V primerni razdalji so postavili »baby« zid, izza katerega so lahko obiskovalci opazovali vrata.

Med hladno vojno so bila Brandenburška vrata večkrat v ospredju dogajanja. Leta 1963 je Berlin obiskal ameriški predsednik Kennedy in imel zahodno od spomenika velik miting. Sovjetske oblasti so vrata v celoti prekrile z rdečo zastavo. Leta 1987 je kraj obiskal Reagan in večkrat opomnil Gorbačeva, da mora zid podreti. 22. decembra 1989 sta se pri Brandenburških vratih srečala zahodni kancler Kohl in vzhodni premier Modrow. NDR (Nemška demokratična republika) je bila že odpisana. Med drugo svetovno vojno vrata čudežno niso utrpela prevelike škode. Dobro so jih vsekakor obnovili pred sedmimi leti.

Bruno Križman

JADRANJE - Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta bronasta na mladinskem EP na Madžarskem

Na Blatnem jezeru osvojila obljubljeni 3. mesto

52. na svetovni ranking lestvici v razredu 470 - Trenirali bodo v Zadru s članskim evropskim prvakom

Čupina jadralka Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta sta se z mladinskega evropskega prvenstva v olimpijskem razredu 470 na Blatnem jezeru na Madžarskem vrnili z bronasto kolajno, kar je eden njunih največjih uspehov.

V soboto in v nedeljo zaradi brezvetrja niso izpeljali niti enega plova, tako da je ostala lestvica v zlati skupini in v boju za medalje (medal race) nespremenjena. »Od drugega mesta sta naju ločili le dve točki, četrta pa sta bila le štiri točke oddaljena od naju. Če bi jadrali, bi s kančkom sreče imela možnost, da bi se uvrstila celo na drugo mesto. Lahko pa bi naju prehitela tudi četrtouvrščena Grka, tako da sva z dosežkom zelo zadovoljna,« je ocenil krmar **Simon Sivitz Košuta** in dodal: »Vložili smo veliko truda. Trdo delo je bilo plačano. Po mladinskem svetovnem prvenstvu v Solunu, na katerem nismo dosegli pomembne uvrstitve, smo se vrnili domov nekoliko razočarani. Prav zaradi tega smo v Izoli veliko trenirali in se dobro pripravili na EP.«

Simonov in Jašev nastop je zelo pozitivno ocenil tudi njun trener **Matjaž Antonac**. »Tretje mesto je lep dosežek. Izboljšali smo lansko sedmo mesto in domov smo kot obljubljeni prinesli medaljo. Prvouvrščena Francoza Sofian Bouvet in Jeremie Mion sta razred zase. Stara sta 20 let in prepričan sem, da se bosta prebila v sam svetovni jadrlni vrh. Sta zelo talentirana. Solidna sta tudi Nemca Ferdinand Gerz in Tobias Bolduan (oba sta stara 21 let), ki sta se uvrstila na 2. mesto. Nemca nista nepremagljiva. Če bomo dobro trenirali, lahko še veliko napredujemo. Na svetovni ranking lestvici sta Jaš in Simon 52. Francoza sta 27., medtem ko sta Nemca 37. Upoštevati moramo, da so do 25. mesta na ranking lestvici le profesionalci, « pravi Antonac, ki je tudi poudaril, da sta Jaš in Simon stara 18

Krmar Simon Sivitz Košuta in flokist Jaš Farneti (desno) na zmagovalnem odru na Madžarskem

let, prihodnje leto pa ju čaka tudi matur (Jaš obiskuje znanstveni licej Franca Prešeren, Simon pa sekcijo geometrov na trgovskem zavodu Žiga Zois). »Prav zaradi tega bomo nekoliko spremenili in prilagodili programe za prihodnjo sezono. Do konca sezone bomo izpeljali še nekaj regat, nato pa bomo pozimi trenirali v Zadru. Na hrvaški obali bomo 'sparring-partner' evropskemu članskemu prvaku v razredu 470 Šimetu Fantelu. Z nami bo trenirala tudi avstrijska reprezentanca. Treninji bodo kakovostni in samo tako bomo

lahko še napredovali,« je prepričan Antonac.

Flokist **Jaš Farneti** se prav tako veseli bronaste kolajne: »Tretje mesto je pravično. Veliko smo trenirali, tako da je bil ves trud poplačan. Za boljše uvrstitve pa moramo še veliko trenirati.« (jng)

KONČNI VRSTNI RED: 1. S. Bouvet/G. Mion (Fra), 2. F. Gerz/T. Bolduan (Nem), 3. Simon Sivitz Košuta/Jaš Farneti (Ita), M. Stavrou/S. Papadopoulos (Grč); 8. Mitja Mikulin/Sebastian Prinčič (Slo).

»NAJ« DOSEŽKI

2007

3. mesto na članskem EP (v razredu 420) v Turčiji (decembra sta prestopila v olimpijski razred 470)

2008

7. mesto na mladinskem EP v Zadru; 9. mesto na mladinskem SP na Poljskem; državni mladinski naslov

2009

16. mesto na predolimpijski regati v Franciji; 2. mesto (absolutno in mladinsko) na DP; 47. mesto na članskem EP v Avstriji; 14. mesto na mladinskem SP v Grčiji; 3. mesto na mladinskem EP na Madžarskem

NOGOMET - Italijanski pokal

Spodbudno za Triestino

Prvoligaša Cagliarija je izločila kljub ofenzivni postavitvi - Naslednji pokalni nasprotnik bo Sassuolo - V petek start B-lige

TRST - Triestina je pred petkovim krstnim nastopom v B-ligi izločila prvoligaša Cagliarija iz državnega pokala. V tekmi drugega kroga ga je na stadionu Rocco premagala z 1:0, edini zadetek pa je devet minut pred koncem tekme dosegel Jaroslav Sedivec, za katerega upajo, da bo letos uspešnejši kot pred dvema sezonama, ko v Trstu ni zapustil dobrega vtisa. Zmaga sama po sebi (še) ne pomeni veliko, tekma proti močnejšemu nasprotniku, kot je bila v prvem krogu Foggia, pa je pokazala, da lahko Triestina uspešno brani svoja vrata tudi z drznejšim konceptom igre, kakršnega si je omislil novi trener Gotti, predvideva pa dva na-

padalca in dva ofenzivna bočna vezista. V nedeljo je imel sicer vratar Agazzi precej dela in ocena o nastopu Triestine bi lahko bila drugačna, če ne bi vsaj trikrat odlično prestregel nasprotnikove strelje. Ugodno je presegel tudi kramar 18-letni Brosco, ki je ob Cottafavi igral v sredini obrambne vrste.

Naslednji pokalni krog bo na sporedu šele novembra, v njem pa se bo Triestina pomerila s Sassuolom, ki je izločil Verono (2:0), petkov nasprotnik tržaškega moštva v 1. krogu B-lige Mantova pa je gladko izgubil proti Chievu (3:0). Prav gotovo pa bo v Mantovi pela drugačna pesem.

BALINANJE - Zamejsko prvenstvo

Znani udeleženci finalnega dela

Po zadnjem krogu kvalifikacij so znani udeleženci finalnega dela zamejskega prvenstva, predviden v začetku septembra. Mesto v finalu sta si pred tem že zagotovili ekipi Gaje in Zarje. Neodločeno je še bilo le v skupini A, kjer sta se za prvo mesto potegovali Polet in Mak. Pred tem je Polet v torek remiziral zaostalo srečanje z Nabrežino. Zmaga za Nabrežino sta prispevali Bruno Cosutta, v enojkah proti Mariji in trojka, v postavi Sardoč, Bubnich, Kojanec, proti Rabusinu, Viscontiju in Tavčerju. V tem srečanju je blestel Stane Kojanec z res brezhibno igro. Za poletovce je bil uspešen običajni Capitano v krogu proti Pieriji in v dvojicah, skupaj z zvestim Kramarjem, proti nabrežinski postavi Leban-Pieri.

Srečanje med Poletom in Makom je bilo privlačno in mestoma razburljivo. Obe ekipi sta prikazali dobro igro, pa tudi očitne pomanjkljivosti. Za Polet je bil tudi tokrat uspešen Capitano v krogu proti nezbranemu Crapizu in v dvojicah skupaj s Kramarjem proti postavi Terpin - Moruccio. Slednja dva sta že vodila z 10:0, nakar se jima je zataknilo. Nasprotnik je postal iz obrata v obrat boljši in na koncu zmagal. V enojkah je Marjan Devetak premagal Rabusina. Domača trojka Visconti, Štoka in Maria pa je klonila proti makovcem v postavi Crapiz, Doro Pelizon in Frandolič. Neodločeni rezultat je nagradil poletovce s prvim mestom v skupini. Zadovoljni pa so tudi Štandrezci, saj so s petimi točkami postali najboljša drugouvrščena ekipa, kar jim zagotavlja mesto v finalu.

V skupini B je Kras gostoval pri Gaji. Z osvojitvijo točke bi še obdržal upanje na uvrstitev v finalni del, vendar s prikazano igro ni bil kos nasprotnikom in je zaslužno izgubil.

Čast krasovcev je rešil Marčelo Doljak, ki je v krogu, z odličnim rezultatom 26:22, strl odpor Darija Calzija. Res je, da je Kras tokrat nastopil brez svojega najboljšega predstavnika Skupka, vendar to ne opravičuje bledega nastopa ekipe.

Drugo srečanje v skupini C med Sokolom in Kraškim Domom je bilo enosmerno in se je zaključilo z rezultatom 8:0 v korist Sokola.

Finali del prvenstva, ki bo določil zamejskega prvaka, bo na sporedu v dneh 1., 3. in 8. septembra na nevtralnem igrišču, po vsej verjetnosti na stezah Doma pristaniških delavcev v Briškikih. (E.K.)

VSE NAJBOLJŠE

Usain Bolt je v nedeljo frapiral svet, zaradi česar bodo o njem še dolgo poročali vsi mediji sveta. Po naključju pa ga moramo omeniti tudi v tej rubriki, saj bo svetovni rekord v teku na 100 metrov ravno ta teden praznoval rojstni dan. Veselil se ga bo v petek, 21. avgusta, dan po tem, ko bo na SP v Berlinu finale v teku na 200 metrov. Tudi tam bi Bolt znal izboljšati svetovni rekord, ki je sicer že njegov.

Med brskanjem, ali se med Slovinci v Italiji lahko kdo ponaša, da praznuje rojstni dan skupaj z najhitrejšim človekom na svetu, pa smo zasledili ime Andreja Berdona. Danes je predvsem odvetnik in v prostem času planinec, po naših informacijah pa tako kot v mlajših

letih še vedno rad igra in gleda košarko.

Med ostalimi zamejci, ki praznujejo ta teden, pa velja omeniti podpredsednico društva Melanie Klein Ingrid Bersenda (jutri), Borovega košarkarja Mirana Boleta (20. avgusta), odbornico za šport v Občini Zgonik Monico Hrovatin (21. 8.) in odbojkarico združene ekipe Bora in Brega Katjo Speitič (22. 8.). (p. v.)

MOTOCIKLIZEM

Rossi še povečal svojo prednost

BRNO - Pred dobrim mesecem in pol je bil boj za naslov prvaka v razredu motoGP izredno napet, trojico najboljših pa je ločilo le deset točk. Zdaj je zgodba povsem drugačna; Rossi je z zmago v Brnu, peto v sezoni krepko povečal naskok pred tekmeči, Jorge Lorenzo je drugič zapored ostal brez uvrstitve in za moštvenim sotekmovalcem zaostaja že 50 točk, Casey Stoner pa v Brnu zaradi bolezni sploh nastopil.

Dirka v Brnu je bila pravzaprav večji del le dvoboja med dirkačema Yamaha. Rossi, začel je z najboljšega startnega položaja, je vodstvo izgubil le za pol kroga, nato se je spet prebil na prvo mesto. Lorenzo je napadel šest krogov pred koncem in bil uspešen, prigarano vodstvo pa je nato spretno obdržal tudi v nekaj naslednjih zavojih. Toda veselje Španca ni trajalo dolgo. Že krog kasneje je, tudi pod pritiskom napada Rossija, naredil napako, zdrsnil po asfaltu in končal v pesku ob progi.

Zmago v četrtlitrskem razredu, tretjo v sezoni, si je priboril lanski svetovni prvak Marco Simoncelli. V najšibkejšem razredu je Nico Terol drugič v karieri stopil na najvišjo stopničko.

Naslednja dirka bo čez 14 dni preizkušnja za VN Indianpolisa v ZDA.

SP 2010 - Znani so vsi evropski udeleženci moškega odbojcarskega SP, ki bo prihodnje leto v Italiji. To so poleg Italije reprezentance Rusije, Nemčije, Bolgarije, Češke, Poljske, Francije, Srbije in Španije. Doslej so se na SP že uvrstili tudi Brazilija, Venezuela, Portoriko, Kitajska in Avstralija. Ena od kvalifikacijskih skupin sklepne faze bo, kot znano, v Trstu, kjer bi želeli videti na delu Srbijo.

V FORMI - Pred začetkom EP je slovenska košarkarska reprezentanca na prijateljski tekmi v Pazinu še drugič premagala Hrvaško, tokrat z izidom 77:72. Strelci za Slovenijo: Laković 10, Brezec 13, Nachbar 12, Jagodnik 9, S. Udrih 3, Golemac 4, E. Lorbek 18, D. Lorbek 8.

PRVAKI - Iranska moška košarkarska reprezentanca je osvojila naslov azijskih prvakov, potem ko je v finalu s 70:52 presenetljivo premagala gostiteljico prvenstva Kitajsko.

SUPERPOKAL - Katalonski nogometni velikan Barcelona je z 2:1 (0:1) dobil prvo tekmo španskega superpokala v gosteh pri Athleticu Bilbao. Na tekmi je Oscar de Marcos v 44. minuti najprej gostitelje popeljal v vodstvo, v drugem delu pa sta za goste zadela Xavi Hernandez v 58. in Pedro Dominguez v 67. minuti. Povratna tekma na stadionu Camp Nou bo v nedeljo.

CONTADOR - Na lestvici Mednarodne kolesarke zveze UCI je vodstvo zadržal Španec Alberto Contador (527 točk), na drugem mestu je Luksemburčan Andy Schleck (334), na tretjem pa Čeh Roman Kreuziger (310).

Obvestila

AŠD SOKOL pod pokroviteljstvom ZŠSDI organizira na odprtem igrišču v Nabrežini naslednje poletne priprave v košarki: Letniki 1998, 1999 in 2000 od ponedeljka 31. avgusta do sobote 5. septembra 2009 od 17.30 do 19. ure. Letniki 1996 in 1997 od ponedeljka 31. avgusta do sobote 5. septembra 2009 od 8. do 12. in 30.

ŠD KONTOVEL in **AŠD SOKOL** organizirata v sodelovanju z ZŠSDI odbojcarski kamp od ponedeljka, 31. avgusta do petka, 4. septembra od 8.30 do 16.00. Kamp je namenjen deklicam letnikov 2002-1996. Vpis neposredno pred začetkom kampa. Zbirališče bo v ponedeljek, 31. avgusta (ob 8.30) na igrišču na Kontovelu. INFO: 3383277407 (Nicole) in 3397702957 (Anja).

ŠZ BOR GIMNASTIČNI ODSEK obvešča, da bodo potekale intenzivne priprave za vsa dekleta od 6. leta dalje, ki se že ukvarjajo z ritmično gimnastiko od 31.8. do 9.9. od 9. do 12. Za informacije in prijave pokličite na tel. 3282733390 (Petra)

OKVAL in ZŠSDI prirejata od 24. do 28. avgusta v telovadnici v Štandrezu in od 31. avgusta do 4. septembra v telovadnici v Doberdobi odbojcarski kamp za deklice in dečke od 6. do 12. leta starosti. V Štandrezu bo potekal med 15. in 19. uro, v Doberdobi pa med 7.45 in 13. uro (brez kosila). Informacije in vpisovanje na tel. 3281511463 (Ingrid) ali 3932350925 (Sandro v večernih urah).

CHEERDANCE MILLENIUM in **ZŠSDI** organizirata »Poletni plesni center« v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah, od 24. do 28. 8., ter od 31. 8. do 4. 9. Kamp je namenjen deklicam in dečkom od 3 do 12 let. Vpis je možen na tel. št.: 3497597763 (Nastja), 3356278496 (Nikol) ali na info@cheerdancemillemium.com.

Bojan Brezigar

Iran, imperij razuma

Presenečenje: dva tedna smo bili v Iranu, pa se nam ni nič hudega zgodilo...

1

Dvotedenski izlet Primorskega dnevnika v Iran, ki ga je v aprilu priredila potovalna agencija Aurora, je bil pravzaprav velik izziv. Čeprav je Iran zelo vabljiva destinacija in je s tega vidika izlet obetal veliko zanimivega, je medijska kampanja, ki že leta spremlja dogajanja v Iranu, marsikoga odvrnila; tako se nas je na pot podalo vsega skupaj štirinajst, kar je skoraj »privatiziralo« izlet, saj je to omogočilo izpolnitev domala vseh želja, ki jih je bilo kar nekaj, čeprav ne preveč.

Res je, da se moraš na to potovanje pripraviti. To velja predvsem za ženske, ki se morajo opremiti z ustreznimi rutami, ki so v Iranu obvezne, od trenutka, ko se izkrcajo na teheranskem letališču pa do konca potovanja. Potem je bilo treba malo obnoviti zgodovino; sam se novejšo zgodovino Irana poznal še kar dobro, stara zgodovina o Perzijcih in Grkih, o Termopilah in Maratonu pa o Aleksandru Velikemu pa je v teh letih šla nekoliko v pozabo. Ampak dobro je, da si človek pred takim potovanjem osveži spomin.

Vse ostalo pa je dokaj »normalno«, seveda za ljudi, ki precej potujejo: oprema je klasična, saj v času, ko smo bili v Iranu, ni bilo prevroče, pa tudi zeblo ni. Ostajala pa je neznanka, saj smo o Iranu brali kot o zelo zaprti, zaostali državi, kjer živi na milijone verskih fanatikov in te lahko kaj hudega doleti, če se ne paziš.

Vsega tega dejansko ni bilo. Iran je normalno urejena država, hoteli v turističnih krajih ustrezajo mednarodnim standardom, v manjših krajih so nekoliko slabši. Povsod je dostop do interneta, v številnih hotelih televizija z glavnimi zvočnimi programi, mobilni telefoni delujejo brezhibno, ljudje so povsod prijazni in nenavadno komunikativni. Zanimivo je, da v razliko od islamskega sveta, zahodno od Irana, in hindujskega sveta, na vzhodni strani, trgovci niso vsiljivi, ne vlečejo te za rokav in ne ponujajo ti svoje krame za vsako ceno. Seveda, za ceno se lahko pogovoriš, če kupiš kaj več, dobiš tudi popust, vendar po standardih, ki so dokaj podobni našim.

Veliko srečo smo imeli tudi z vodičem. Sorab, profesor italijanske, ki je del študija opravil na univerzi za tujce v Perugii, sicer pa odličen poznavalec Irana, se ni omejl na program, ki ga je moral izvesti; pokazal nam je veliko več, z dodatno razlago, da smo bolje razumeli kraje, ki smo jih obiskovali, in ljudi, s katerimi smo se srečevali.

Program potovanja je bil skrbno izdelan. Prvi del je bil pravzaprav klasična tura po Iranu, iz Teherana z letalom v Širaz, tu oglede Perzepolisa in okolice, torej enodnevnega »kopel« v antiki, v časih pred Aleksandrom Velikim, v Širazu oglede dveh

Skupinski posnetek izletnikov Primorskega dnevnika z vodičem Sorabom

grobnic velikih iranskih pesnikov Hafeza in Sadija, nato pa dolga vožnja v Kerman in tu oglede Rayana, starega mesta iz obdobja Sasanidov, zgrajenega dejansko iz blata, vendar dobro ohranjenega. Pot smo nato nadaljevali po puščavi, pri čemer pa so nas v daljavi vseskozi spremljali zasneženi vrhovi, kar daje puščavi poseben šarm. Naslednja etapa je bil Yazd, srednje veliko mesto v puščavi, kjer smo se seznanili z značilnostmi zoroastrske vere, se sprehodili po starem mestu in si ogledali glavno mošejo, nakar smo se odpeljali v Ešfahan, najlepše iransko mesto, ki smo ga uživali skoraj tri dni. Tu je bilo veliko zanimivosti, od glavnega trga z guvernerjevo palačo in dvema mošejama, biseroma perzijske arhitekture, do kraljevih palač v središču mesta, znamenitih mostov in, za nas, manjšince še posebno zanimivega obiska armenske skupnosti, kateri je namenjena posebna mestna četrt.

Iz Ešfahana smo poleteli v Teheran, kjer se je začel drugi del našega potovanja, po krajih, ki jih turisti običajno ne obiskujejo. Z avtobusom smo prečkali gorovje Alborz, z vožnjo po ozki in strmi gorski cesti do vrha (in tu res zelo tipično zakusko), nato pa navzdol vse do Kaspijskega morja, v povsem drugačno pokrajino, z nasadi čaja in velikimi riževimi po-

lji, celo z gozdovi, ki skrivajo gorsko vasico Mazuleh, pa tudi z umazanijo, z največjo sladkovodno laguno na svetu, ki je polna smeti in strupa, in s tržnicami, ki so namenjene izključno domačinom, saj tja turisti ne zahajajo. In potem še povratek s skoraj mističnim vzponom na Alamut, goro z ostanki gradu, o katerem je pisal naš Vladimir Bartol, ki sem ni nikoli prišel, vendar mu gre priznanje, da je bil opis zelo veren. Tako, vmes še postanek v Kazvinu, nekdanji prestolnici, z ogledom starega iranskega športa, nekakšne telovadbe s kiji iz časov, ko so Mongoli Perzijcem prepovedali rabo orožja, prav na koncu pa zopet obisk Teherana z ogledom nekaterih muzejev in skupno večerjo v zabaviščni četrti pod Alborzom. No, ko smo že pri večerji, hrana je bila vseskozi dobra, okusna, čeprav povsod enaka: jogurt, ričet in ražnjiči, zraven pa veliko jajčevcev, ki so v Iranu najbolj tipična zelenjava. Pijača pa ... kar molčimo. Alkohol je v Iranu prepovedan, tako da smo ostali kar pri vodi, včasih kakšna oranžada ali kokakola, iransko brezalkoholno pivo pa je baje popolnoma zanič; tako so zatrdili tisti, ki so ga poskusili.

Na osnovi tega, kar smo videli in slišali, pa tudi vsega, kar sem v tem času prebral, je nastal ta zapis, ki je in ni potopis; Iran sem skušal prikazati vsebinsko in za-

to je bilo geografsko preskakovanje s kraja v kraj nujno potrebno, skušal pa sem prikazati tudi ljudi in probleme in nenaadne demitizirati zgrešeno podobo, ki jo o tej državi ponujajo naši mediji; ne po njihovi krivdi, ampak zaradi nekakšne politične logike, ki danes potiska Iran med države na črnem seznamu lestvice vrednot zahodne civilizacije.

Pri pisanju sem naletel na nemalo težav, začenši s terminologijo. Pomagal sem si, kot sem mogel, tudi zato, ker v različnih slovenskih knjigah najdeš različno terminologijo. Za imena antike sem tako uporabljal izraze iz Wellsove Svetovne zgodovine, ki je v slovenščini izšla v 30. letih prejšnjega stoletja. Kar je bilo mogoče sloveniti, sem slovenil, za imena zadnjega obdobja pa sem uporabljal terminologijo, ki se je uveljavila v slovenskih medijih. Nekaterih besed kljub temu nisem mogel sloveniti in zato jih, s kratkim opisom, za kaj gre, navajam v izvirniku oziroma v obliki, ki jo v latinici uporabljajo angleški avtorji.

Kar zadeva ime države, Iran ali Perzija, sem se znašel pred dilemo, s katero se srečujejo domala vsi avtorji. Rešil sem jo tako: pišem o Perziji, ko se nanašam na dogodke do prve polovice 20. stoletja, uporabljam pa ime Iran za dogodke od nastajanja Pahlavijev dalje, kajti prvi šah te di-

nastije je državi spremenil ime. Kar zadeva mesta je edina novost Ešfahan, ime, kot ga izgovarjajo v Iranu.

Med knjigami, ki sem jih v tem času prebral in na katere sem oprl svoje pisanje, naj omenim predvsem dve. Obe sta novi: Zgodovina Irana Michaela Axworthyja, ki je izšla leta 2007 v Londonu z naslovom Iran, Empire of the mind (Iran, imperij razuma), in ki menda še ni bila prevedena ne v italijanščino in niti v slovenščino; tu sem si izposodil tudi naslov tega zapisa, in sodobno zgodovino Irana z naslovom Storia dell'Iran 1890 – 2008, ki jo je napisala Farian Sabahi, profesorica zgodovine islamskih držav na univerzi v Turinu in profesorica filologije, zgodovine in religije Irana na univerzi La Sapienza v Rimu. Ta knjiga je izšla letos pri italijanski založbi Bruno Mondadori.

To je vse, za uvod. Bil je dolgočasen, čemur se v uvodu ne moreš izogniti. Potrudil sem se, da bi pisanje, ki mu bo sledilo v prihodnjih dneh, ne bilo dolgočasno. Upam, da mi je uspelo. Vsem, ki me bodo spremljali na tej papirnati poti po Iranu, pa želim prijetno branje. In, kdo ve, morda se bo še kdo odločil, da si ogleda to državo.

se nadaljuje

Fotografija (levo) po kosilu s skupino iranskih deklet, ki so bile na šolskem izletu.

Receptor hotela v Kermanu nas je sprejel s slovensko zastavo na pultu (desno)

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

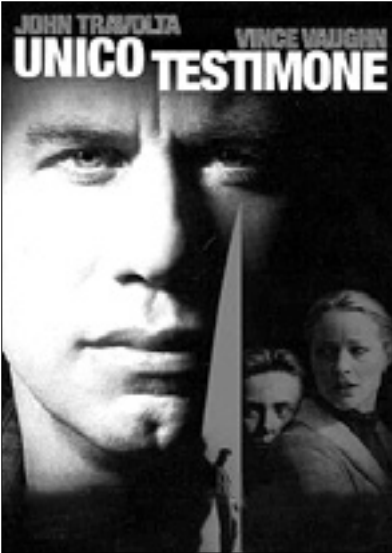
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Kamorkoli naokoli...po Sloveniji - Nezaslišan dogodek v živalskem vrtu
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Estate
10.40 Nan.: 14. Distretto
11.30 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
11.40 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in Gospodarstvo
14.10 Aktualno: Verdetto finale
15.00 Nan.: Il maresciallo Rocca
16.40 Nan.: Cotti e mangiati
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
18.00 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kviz: Reazione a catena
20.00 23.10 Dnevnik
20.30 Variete: Supervarietà
21.20 Film: **Unico testimone** (triler, ZDA '01, r. H. Becker, i. J. Travolta)

23.00 Dok.: XXI secolo
0.10 Glasb.: Uto Ughi e la musica oltre il tempo

Rai Due

6.00 Variete: Spensieratissima
6.15 Aktualno: Tg2 Medicina 33
6.20 Dok. odd.: Cina sulla montagna dello Huanghsan
6.40 Aktualno: Tg2Eat Parade
6.50 Agenzia RiparaTorti, sledi Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
10.05 Atletika
10.40 Dnevnik - Tg2 Estate in rubrike
11.25 Nan.: Orgoglio (It., '03, i. E.S. Ricci)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Nan.: Numb3rs
15.40 Kolesarstvo
17.25 Nan.: Due uomini e mezzo
17.45 Risanke
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
18.10 Atletika
20.25 Žrebanje lota
20.30 Dnevnik
20.45 Atletika
21.15 Nan.: L'ispettore Coliandro
23.15 Nočni dnevnik
23.35 Nan.: Supernatural

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Dok.: La Storia siamo noi
9.05 Film: Il bandito (dram., It., '46, i. A. Magnani)
10.30 13.00, 14.45 Aktualno: Cominciamo Bene Estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
Nad.: Terra nostra
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved

RADIO IN TV SPORED

Torek, 18. avgusta 2009

19

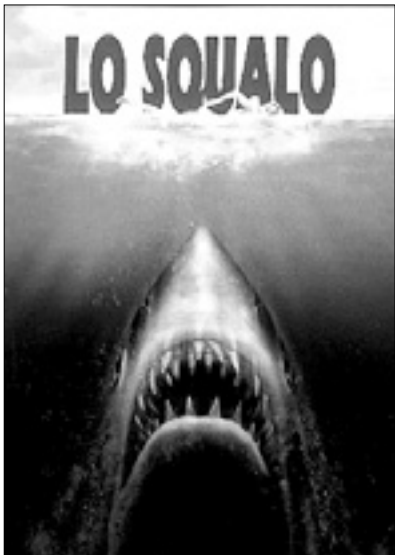
14.55 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
15.00 Variete: Trebisonda - Melevisione
16.30 Šport: odbojka na mivki, DP, Chieti
17.15 Nan.: Squadra Speciale Vienna
18.00 Dok.: Geo Magazine 2009
18.25 Dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob Moon Walk 1969-1999
20.15 Nan.: Wind at My Back
20.35 Nad.: Un posto al sole d'estate
21.05 Dnevnik
21.10 Film: Toto', Peppino e la malafemmina (kom., It., '56, r. C. Mastrocinque, i. Toto')
23.15 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved
23.45 Dok.: Viziati 3 - E la TV creò il mondo

Rete 4

6.00 Nan.: La grande vallata
7.30 Nan.: T. J. Hooker
8.30 Nan.: Mac Giver
9.20 Nad.: Vivere
10.20 Nad.: Febbre d'amore
10.35 Nan: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan: Doc
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Nan.: I fanciulli del West (kom., ZDA '37, i. J. Horne)
15.35 Nad.: Sentieri
16.00 Film: La legge del Signore (western, ZDA, '56, i. G. Cooper)
17.25 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Variete: Ieri e oggi in Tv
19.50 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Renegade
21.10 Nan.: L'onore e il rispetto
21.50 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.20 Film: Cornetti alla crema (kom., ZDA, '81, i. E. Fenech)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.30 Dok.: Miracoli degli animali
8.40 Film: Amanda (kom., ZDA, '96, r. B. Roth, i. K. Culkin)
9.40 16.00, 22.20 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
11.00 Nan.: Distretto di polizia 8
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Nan.: Il mammo
15.20 Film: Inga Lindstrom - Il lupo solitario (i. B. Zimmermann)
17.00 Film: Ballando alla luna di settembre (dram., ZDA '02, i. J. Bisset)
18.50 Kviz: Sarabanda (v. T. Mammucari)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Paperissima Sprint
21.20 Film: Volo 534: panico ad alta quota (triler, ZDA '01, r. J. Cassar, i. E. Roberts)
23.15 Film: **Lo squalo** (pust., ZDA '75, i. R. Shaw)

Italia 1

6.25 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.00 Nan.: Hercules
8.00 13.40, 17.25 Risanke
9.50 Nan.: Phil dal futuro
10.20 Nan.: Xena - Principessa guerriera
11.20 Nan.: Baywatch
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Dawson's Creek
15.55 Nan.: Il mondo di Patty
16.50 Nan.: Sleepover Club

19.25 Nan.: Love Bugs 3
19.40 Nan.: Buona la prima!
20.15 Kviz: Mercante in fiera
21.10 Film: Le reserve (kom., ZDA, '00, r. H. Deutch, i. G. Hackman)
22.05 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.00 Nan.: Bionic Woman

Tele 4

7.00 8.35, 13.30, 16.45, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.15 Nan.: The flying doctors
8.10 Aktualno: Storie tra le righe
9.00 Aktualno: L'età non conta
9.30 Nan.: Don Matteo 5
12.00 Dnevnik - kratke vesti
13.15 Variete: Ape regina
13.50 Aktualno: ... Nel baule dei tempi
14.30 Klasična glasba
15.05 Borgo Italia
15.30 Dokumentarec o naravi
16.20 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.05 Aktualno: Divertiamoci
20.00 Pagine e fotogrammi
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Aktualno: Incontri al caffè de la Versiliana
22.40 Aktualno: Appuntamenti con i big
23.40 Film: Virtu' facile('27, r. A. Hitchcock)

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.30 Aktualno: Il meglio di Omnibus Estate, sledi il meglio di Omnibus Life Estate
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.25 Nan.: FX
11.25 Nan.: Mike Hammer
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.00 Film: Uccidete Rommel (voj., It, '69, i. C. Parker)
16.05 Nan.: Star Trek
17.10 Dok.: La7 Doc
18.05 Nan.: Due South - Due poliziotti a Chicago
19.00 Nan.: Murder call
20.00 0.30 Dnevnik
20.30 Variete: Grazie al cielo sei qui - Sketches
21.10 Nan.: The District (i. C. T. Nelson)
23.40 Nan.: Cold Squad

Slovenija 1

6.55 Kultura, sledi Odmevi
7.45 Na zdravje! (pon.)
9.00 Na potep po spominu
9.25 Lutk. nan.: Bisergora (pon.)
9.40 Grimmove pravljice
10.05 Nan.: Hiša eksperimentov (pon.)
10.25 Zgodbe iz školje
10.50 18.40 Risanke
11.00 Dok.: Portret Otona Župančiča (pon.)
12.00 Družinske zgodbe (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Eutrinki
13.25 Pisave (pon.)
14.05 Duhovni utrip (pon.)
14.20 Obzorja duha (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Ris. nan.: Marči Hlaček
16.10 Zlatko Zakladko
16.25 Dok. nan: Zgodbe iz divjine
17.00 Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.30 1.15 Dok. odd.: Rjavi medved
18.00 Nad.: Ključ do svetlobe
18.25 Odpeti pesniki
18.30 Žrebanje Astra
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Čez planke
21.05 Dok. oddaja: Angola, prezrta dežela
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Dok. odd.: Charles Darwin

Slovenija 2

6.30 9.00, 0.30 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal, sledi Otroški infokanal
13.05 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.)
13.55 Na lepše (pon.)
14.20 Dober dan, Koroška (pon.)
15.25 Sedma noč osamosvojitve - Tv dnevnik 18.8.1991

15.50 Na obisku
16.50 Kuharska odd.: Za prste obliznit (pon.)
17.15 Mostovi - Hidak (pon.)
18.00 SP v atletiki, prenos
19.00 Večerni gost (pon.)
21.00 Prava ideja!
21.45 Dediščina Evrope
23.30 Lit. nad.: Doktor Živago

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Film: V dobrem in slabem
15.40 Sredozemlje
16.10 Pogovorimo se o...
16.50 Artevisione - magazin
17.20 Maremetraggio
18.00 Dok. odd.: Soča
18.35 Vremenska napoved
18.40 0.05 Primorska kronika
19.00 22.20, 23.50 Vsedanes - TV dnevnik
19.20 Športne vesti
19.25 Atletika - Svetovno prvenstvo
21.00 Dok.odd.: Nautilus
21.35 »Q«
22.35 Biker explorer
23.00 27. mednarodni pokal v plesih
0.25 Čezmejna Tv TDD - (Tv dnevnik v slovenskem jeziku)

Tv Primorka

8.00 Dnevnik TV Primorka (pon.)
8.20 1.00 Videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 22.00 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino, oddaja o kulinariki (pon.)
10.35 Videostrani z novicami vsako polno uro
18.00 Mladinska oddaja: Naši prijatelji
18.45 Pravljica
19.00 Spoznajmo jih: Jože Pirjevec (pon.)
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, borzno poročilo in vremenska napoved
20.30 Primorski tednik
21.30 Asova gibanica
23.30 Nad.: Jelena

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar in napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena - 1. del; 10.00 Poročila; 11.15 Poletni Studio D; 11.30 Čustvena inteligenca; 12.15 Srečko Kosovel, človek v magičnem kvadratu; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica, odprta knjiga; 18.00 Jazz odenki; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Poletni dopoldan in pol; 10.00 Jazz, etno, folk festivali; 12.30 Opol-dnevnik; 13.00-15.00 Aktualnosti; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 20.00 Glasbena razglednica; 20.30 Indie ni Indija; 22.30 Jazz in jaz.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.28 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o; 9.00 Intervju; 9.33 Pediatier; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Chiacchieradio; 14.00 Proza; 14.35 Evro Notes; 15.05 Pesem tedna; 18.00 Melopea; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Jazz Club; 21.00 Odprti prostor; 21.55 Sigla single; 22.00 Otroštvo...Pesem tedna; 22.30 Intervju.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Torkov izziv; 10.10 Intelekt; 11.30 Ena ljudska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.45 Prireditve; 9.15 Šport; 9.35 Popevki; 10.00 Pogovor o...; 12.00 Vroči mikrofoni; 13.00 Danes do 13.ih; 13.30 Napoved sporedov; 14.00 Kulturne drobtinice; 14.20 Obvestila; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.10 Popevki; 16.30 Proti etru; 17.15 18. vzporednik; 17.45 Šport; 18.00 Fiesta latina; 18.30 Poletni knjižni namig; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Na sceni; 21.00 Spet toplovod; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Štos - Še v torek obujamo spomine.

SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Glasb. jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Slovenski solisti; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Odprto za literaturo; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Big Band RTV Slo; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Arsov logos; 16.50 Koncerti na tujem; 18.20 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 19.00 Dnevnik; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Glasba našega časa; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.006.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

V deželo doteka iz srednje Evrope topel in suh zrak. Danes se bo atlantska fronta zadrževala severno od Alp in bo s sabo prinesla nekaj nestanovitnosti v gorah. Jutri in v četrtek bo k nam dospel topel anticiklon.

Nad južno polovico Evrope je območje dokaj enakomernega zračnega pritiska. Nad naše kraje priteka topel in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.09 in zatone ob 20.08
Dolžina dneva 13.59

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 3.17 in zatone ob 18.57

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.36 najnižje -68 cm, ob 10.24 najvišje 43 cm, ob 15.57 najnižje -19 cm, ob 21.35 najvišje 50 cm.
Jutri: ob 4.10 najnižje -74 cm, ob 10.55 najvišje 49 cm, ob 16.35 najnižje -26 cm, ob 22.14 najvišje 53 cm.

BIOPROGNOZA
Vpliv vremena na splošno počutje in razpoloženje ljudi bo danes za večino ljudi ugoden, le pri najbolj občutljivih se bodo predvsem na zahodu in severu države pojavljale manjše težave.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja je 27,3 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 29 2000 m 16
1000 m 23 2500 m 13
1500 m 19 2864 m 10

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu dosegel po nižinah 7, v gorah 8.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

V nižinah in ob obali bo jasno ali delno oblačno, toplo bo, v gorah bo pretežno jasno z možnostjo posameznih ploh ali neviht.

Sončno bo, popoldne bodo predvsem v severnih krajih posamezne nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 19, najvišje dnevne od 27 do 34 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Po vsej deželi bo prevladovalo jasno vreme, po nižinah in v notranjosti alpskih in predalpskih dolin bo vroče in soparno, v gorah bo jasno, v popoldanskih urah se bodo na nebu pokazali posamezni oblaki, ki pa v glavnem ne bodo sprožili dežja. Zgodaj jutraj bo ob obali pihal severovzhodni veter, ki se bo kmalu spremenil v šibek lokalni veter.

Nadaljevalo bo sončno in vroče vreme, po nekaterih nižinah bo zjutraj megla ali nizka oblačnost.

UMRL JE TULLIO KEZICH - Čez mesec dni bi praznoval 81. rojstni dan

Odšel je starosta filmskih kritikov

Do zadnjega je pisal za dnevnik Corriere della Sera, bil pa je tudi dramaturg in scenarist - Med lanskim intervjujem za naš dnevnik se je želel Primorskemu dnevniku »opravičiti«

Tullio Kezich je odšel včeraj zjutraj, komaj nekaj dni pred začetkom 66. beneške Mostre, najstarejšega svetovnega filmskega festivala, kateremu je sledil še kot študent, ko se je njegova življenjska pot srečala s svetom filma. Umrl je za neizprosno boleznijo, ki mu je tudi onemogočila, da bi se maja udeležil festivala v Cannesu.

»Tullio Kezich je arheolog, ki je pred šestdesetimi leti odkril faraonov grob, danes pa se zaveda, da je bil v resnici tudi sam med tistimi, ki so ga takrat zgradili«. Simpatično prispevajo je pred nekaj leti uporabil Callisto Cosulich, eden številnih Kezichovih prijateljev, hkrati pa tudi njegov someščan in kolega, s katerim je do nedavnega delil obilico spominov, anekdot, trenutkov, načrtov in želja, ki sta ju pred štiridesetimi in več leti iz rodnega Trsta odpeljala daleč drugam. Hkrati pa jima tudi omogočila, da sta v času postala najpomembnejša italijanska filmska kritika.

Kezich, starosta italijanskih in svetovnih filmskih kritikov, pisatelj, scenarist, producent in celo filmski igralec, se je rodil 17. septembra 1928 v Trstu, in že pri trinajstih letih začel s pisanjem recenzij. Njegove ocene filmov so bile objavljene na straneh malodane vseh najpomembnejših italijanskih časopisov, od Repubbliche (bil je tudi med ustanovitelji rimskega dnevnika) do milanskega Il giorno, tednika Panorama in dnevnika Corriere della sera, s katerim je še sodeloval. Med njegovimi najpomembnejšimi scenariji je prav gotovo La leggenda del santo bevitore, za katerega je režiser Ermanno Olmi prejel zlatega leva.

Velik del publicistične dejavnosti je Kezich posvetil Federicu Felliniju, saj ga je z režiserjem iz Riminija družilo več desetletno prijateljstvo, v imenu katerega je po Fellinijevi smrti napisal zajetno biografsko delo. Celo ena najbolj znamenitih scen Fellinijevega Amarcorda, tista v katerem ladjo Rex na pomolu v hipu osvetlijo, je baje nastala v Trstu. In to prav med sprehodom, ki sta si ga Kezich in Fellini privoščila po tržaškem nabrežju. Takrat je namreč bila zasidrana na pomolu orjaška ladja in Fellini si je zaželel stopiti na krov, a komandant tej njegovi želji ni ustregel.

Ko pa je Kezich obrazložil poveljniku, čigavo željo je zavrnil, se je komandant opratil tako, da je v Fellinijevo čast osvetlil celotno ladjo.

Tullio Kezich je bil sin priznanega mestnega odvetnika, ki si je pri devetnajstih letih »lakomno« ogleđoval katerikoli film, ki je z »ene ali druge strani meje prispel do Trsta«, kot je vselej zelo rad razlagal. »Takrat sem zahajal v Cinema del mare, ki se je nahajal tam, kjer stoji danes gledališče Miela in kjer je Zveza komunističnih sindikatov, ki je tisto kinodvorano tudi upravljala, stalno predvajala serijo dragocenih ruskih, iz Jugoslavije uvoženih filmov«.

V Trstu pa je Kezich, v vlogi producentovega pomočnika, vodil tudi snemanje filma. To je bilo v prvih povojnih letih, ko je Luigi Zampa izbral Trst in Kras za postavitev svojega Cuori senza frontiere, v katerem sta nastopala Gina Lollobrigida in Raf Vallone, producent filma pa je bil sloviti Carlo Ponti. Na ta film se je Kezich posebej spomnil pred letom dni, ko smo ga intervjuvali ob priložnosti njegovega osemdesetega rojstnega dne in mu povedali, da bo pogovor objavil Primorski dnevnik. »Ha, tržaški dnevnik, ki se mu moramo po tolikih letih opravičiti,« je povedal že na začetku. »Ko smo snemali Zampov film so nas ves čas krivili, da pripravljamo imperialistični film in tudi snemanje na Krasu se je nekega dne končalo s hudim prerekanjem in kamenjanjem. Takrat tega nisem razumel, ko pa sem si pred časom spet ogledal film, mi je bilo jasno, da smo bili takrat res veliki ignoranci.«

Krasu in svojim spominom na otroštvo je Kezich posvetil tudi knjigo Il campeggio di Duttogliano (Počitnice v Dutovljah, kjer je preživel velik del »kratkohlačniških« poletnih mesecev), v kateri simpatično opisuje tudi doživljanje dvojezičnega Trsta. Mesta, ki mu je predvsem z gledališčem La Contrada - Teatro Bobbio že posvetilo kar nekaj poklonov (enega tudi v starorimskem gledališču leta 2005) in za katerega je tudi sam neutrudno pisal gledališka dela. S predstavo L'americano di San Giacomo je namreč leta 1998 stopil tudi na pot narečnega gledališča, sicer

pa se je v vlogi dramaturga preizkusil že daljnjega leta 1964, ko je poskrbel za adaptacijo Svevovega romana La coscienza di Zeno.

Teater in film torej, njegovi veliki življenjski ljubezni. Kezich se je namreč ponášal tudi z res svojevrstnim rekordom, saj je bil najstarejši in najbolj zvesti obiskovalec beneške Mostre; udeležil se je namreč več kot petdesetih izvedb. Ravno beneški Lido je s časom postal kraj, kjer je še zelo mladi Tullio Kezich srečeval italijanske in evropske filmske ustvarjalce, s katerimi je nato postal tudi neločljiv prijatelj. In to v številnih vlogah: igralca, producenta, ocenjevalca, celo režiserja in nazadnje še kritika. Takega, ki se običajno ni oziral za trendi in ni pisal ocen, ki si jih želijo brati posamezni režiserji. Brez dlak na jeziku je vztrajal na svoji poti in v znamenju te intelektualne poštenosti bo najbrž še dolgo živel v spominu vseh, ki so se tudi s pomočjo njegovih kritik učili spoznavati in ljubiti svet filma. Na njegovo osebno željo, bodo telo upepelili, pogreb pa bo potekal v družinskem krogu. (Iga)

Tullio Kezich v Trstu poleti 2005, spodaj pa posnetek iz leta 2001, ko mu je tržaška univerza podelila častni doktorat. Starosta filmskih kritikov je takrat dejal: »Drugi kraji mojega življenja predstavljajo dejansko spremenljivo sceno, vendar oder dogajanja ostaja Trst.«

KROMA